

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSEI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

„Koerber és Klofac.”

Budapest, június 11.

(K.) Koerber ur a minap megkívánt valamit, amiben még nem volt része. Tapsot akart, a tapsok édes muzsikájára szomjazott. S látván, hogy egy Klofac aránylag milyen könnyen tud tapsokat aratni, az osztrák miniszterelnök egyet gondolt és úgy beszélt, mintha Klofac volna. Sikere szédítő volt. Noch nie dagewesen. Elérte, amit akart s elért még valamit, amit talán nem is remélt. Mert nemcsak megtapsolták, de az osztrák törvényhozás egy pillanatra igazán egységes és tömör volt, természetesen Magyarország kizsákmányolásának édes gondolatában. Az összes pártok mámorban usztak és Klofac mely meglepéssel koncedálta, hogy ha Klofac nem volna, Koerber szeretne lenni. A mámor egyesítő pillanatában meg is született egy egészen új társaság: Koerber és Klofac. A világ talán ámult a társuláson — mindegy. Ők nem ámultak.

Ez történt a minap. Ma pedig adatik tudtára mindenkinek, akit érdekel, hogy az osztrák parlament már megint nem egységes és különvált a „Koerber és Klofac” társaság is. Klofac Holubár egyet rugott és kiesett a világ feneke. Az egységes osztrák parlament csak volt és a társaság is csak volt. Szét kellett esnie, mert Koerber ur tudott ugyan klofacul beszélni, de Klofac nem akart koerberül beszélni. Sokkal jobban tetszett neki a maga modora, mint a cég másik tagjáé. Ha Koerber rá akarta volna magát szólni, hogy azontúl mindig úgy beszéljen, mintha Klofac volna: a cég most is virágoznék in infinitum, ámen. De hogy Klofac egyszer úgy beszéljen, mintha Koerber volna, már arra a cég cseh beltagja nem volt kapható. Soha. Ő

tovább is Klofac maradt, nem is lesz más soha. És tegnaptól mára a társaság két tagja már megint ellenséges lábon áll. Klofac tegnap a régi temperamentumával inzultálta a német császárt és Koerber ma kénytelen volt a cégtárs miatt vezekelni. A barátságnak vége és Koerber ur ma szomorúan konstatahalja, hogy az a fránya Klofac megint elszedte előle a tapsokat s neki nem maradt egyéb, mint a kellemetlen tudat, hogy az ember nem lehet egyszerre államférfi és a Klofac cégtársa. Vagy — vagy.

Isten mentsen, hogy szatizsfakciót akarjunk adni a német császárnak. Nem szorult ő rá, hogy mi vagy akár Koerber ur megveregessük a vállát. Szóval neki szatizsfakcióval a világ köztudata s azonfelül a legnagyobb cészár, a história. Ha Koerber ur ma térdfejet hajtva vezekelt, erre nem a német császárnak volt szüksége, hanem Koerbernek. És az igazat megvallva, a vezeklésből talán kevés is volt. Aki, mint az osztrák miniszterelnök, egy pillanatnyi mámor kedvéért a józan ész legelemibb parancsait sutra dobta és csak-hogy néhány kurta órára egy egységes osztrák parlament képét mutathassa be a világnak, képes volt megnövesztetni a Klocfákok szarvait, attól kevés az vezeklésnek, hogy megbótárákosztásáért fejezi ki, mert Klocfákok a megnövesztett szarvaikkal nemcsak Magyarország felé, de a velünk évtizedeken keresztül intim szövetségben álló nemet állam uraikódója felé is döfködnek. Tanuljon vezeklést Kund Abigéltől, aki megvallja, hogy „Bárzi Benőt én meg nem öltem, tanum az ég és minden se-regi, hanem a tört én adtam neki.” Tessék Koerber urnak is megmondani, hogy a német császárt nem ő inzultálta, de a tört igenis ő adta Klocfac kezébe. Ő csinált a cseheknek guszttust az e fajta modorhoz és ő a közvetett

oka, hogy Klofac lelkének egész brutalitásával inzultálta a németek zseniális császárárt. Koerber ur nekirontott Magyarországnak, mert ez megfelelt az ő pillanatnyi céljának, hát Klocfac meg ugyanugy rontott a német császárnak, mert az meg az ő céljainak felelt meg. Ami szabad az egyik cégtársnak, annyi szabadságot a másik is koncedál magának. Hogy aztán Koerber ur nincs úgy elragadtatva Klocfac úrtól, mint Klocfac ur volt Koerber úrtól, az külön strofa. Végezzék el egymás közt.

Ránk a társaság megalakulásából és korai pusztulásából csak annyi tartozik, hogy nem ijedünk meg a megalakulásától és nem örvendünk a pusztulásán. Ha már Koerber társul, jobban szeretjük, ha Klocfac van az oldalán, mint ha az igazság volna ott. És ha a társaság szétrobban, annak sem örvendünk, mert a végén nekünk se mindegy, ha Németország hangulatában ez a Klocfac-incidens komolyabb nyomot hágy. Pedig hogy ez az öröngös nyom nélkül suhanjon el a német közvélemény fölött, azt már még sem lehet elképzelni. Sokat betudhat Németország az osztrák parlament beszámíthatatlan állapotának, de ilyen sokat nem. Oh, jól megjegyezt magának a német közvélemény, ebben ugyan a Koerber ur siralmas vezeklése nem fogja megakadályozni. De most derül ki igazán, micsoda szerencsés inspirációval ápolta amagyar nemzet mindenkor, még félreértések idején is, a hármasszövetség eszméjét. Most már ebben a szövetségben Németország névszerint ugyan a monárkiával, de igazában csak Magyarországgal fog számolni, a faktumok szorítják rá, hogy más komoly tényezőt ne lásson a monárkiában, csak a magyar nemzetet. S így nyúl a nemezis Koerber ur terveibe: ő föl akarta használni Klocfacot és a Klocfacokat Magyarországra lenyűgözésére s most éppen

TÁRCA.

ÚJ VILÁG.

— Történelmi regény. —

Írta: JÓKAI MÓR.

Natália elvette a négylevelű lóherét s a nyakába akasztá, Katka nem kapott belőle.

Sietve besuhantak a leeresztett bőrfüggöny mögött a Buddha-templomba. Az egész helyiség át volt alakítva, a szinpad díszletek helyett fenyőfák, díszbokrok, valóságos liget és pagony, indiai tájkép. A világítás argandi lámpák tompított fénye volt, nem gázlevegő.

A zenekarban oboákat, fuvalákat hangoztatnak, cimbalom-pengéssel, valami bus-méla dallamot.

Natália meghuzta magát egy fülkébe, melyre árnyékat vetett egy tömör oszlop, onnan senki sem láthatta.

Ő azonban a legelső széttekintésre észrevehette, hogy a zenészek mind vakok. (Azon időkben Pesten is nagy kelendősége volt a vakok zenebandájának). Azt gondolhatta, hogy a vak zenészek nem árulhatják el a Buddha-szertartás titkait. Igen, amit nem láthatnak; de hát a mit hallanak?

A holdvilágszerű fény mellett kivethette, hogy a templom két részre van osztva. Elöl látható egy köröndalaku liget, egymás mellé sora-

kozó lugasokkal, azoknak mindegyikében heverész mohos ágyon egy fehér lenge ruhába öltözött férfialak.

Mindegyikre ráismerhetett: az ő uri vendégei voltak.

A középső lugasban láthatta Tihamért, az is olyan fehér japonikát viselt, mint a többi. A fejét mirtuskoszorú kórité.

A terem hátulsó részében, ahol régebben az oltár, később a szinpad állott, virágos bokrok voltak, közöttük egy terített asztal.

Egy tamtam-ütésre megelevenült a bokrok háttere s elővonult nagy sipszó mellett a Buddha kísértője, a hatalmas sátn, Mara, aki a Urulvíva berkeiben imádkozó Sziddhartha királyfit el akarja csábítani a maga birodalma számára. Lángvörös öltözte van, fején lepke-csapók. Ennek az arcára is ráismert Natália. Ez volt a piktora a Ludlámbarlangból. Kísértetében jött egy nagy csoport fiatal legény, mind kunkora bajszu, de ezek közül egyre sem ismert Natália. Mind valamennyinek ott esüggött a nyakában a négylevelű lóheré jelvénye.

Aztán a szagattott zenész mellett megkezdődött a színjáték a Buddha és a sátn között.

A kísértő korholta az apostolt, hogy miért kinozza a testét, mikor az élet annyiféle gyönyörrel kínálkozik.

— Ismerem a fegyvereidet, — felel neki vissza Sziddhartha s erre következik egy tarka művészi jelenet, melyet a Mara kísértől végeznek nagy szinpad ügyességgel, a szöveget maga magyarázza Sziddhartha. — Első katonáid a vágyak,

azután az unatkozás, harmadik az éhség és szomjúság. (Ez alatt a kísértő izletes étkekkel és italokkal rakják meg az asztalt.) Engemet és hűveimet mindez el nem csábít.

Natália bámult. Hogy az ő férje s az ő vendégei az ilyen lakomát megvetik! Az ételek illatát ő is jól érezte.

Buddha folytatá:

— Negyedik fegyvered a szenvedély, ötödik a restség és az álom, hatodik a félelem, hetedik a kételkedés, nyolcadik a harag, kilencedik a tettetés; azután a nagyraagyás, a hízlekedés, a dícsvágy, a kevélység, a gyűlölet: ezekkel győződ te le az embereket és az isteneket, de nem Buddhát, az emberek megszabadítóját. Én ezeket a te fegyvereidet mind győztesen visszavetem!

Ez a szertartás eddig nagyon tetszett Natáliának.

A Mara ördög mérgében kolofónium-villámot fújt végig a Buddha-templomra.

A vak muzsikusok csak a hangját halották a sercegő szinpad villámnak; de abból is tudták, hogy most minő jelenet következik s előveszik a dobokat, trombitákat s hozzáillő lármát csaptak velük.

— Még nem ismered minden fegyveremet, — rikácsolt a Mara. — Még hátra van az erő!

Azzal egy kézmozdulatára a kísértő férfiak bombákat, granátokat hoztak elő s azokat nagy akrobatai ügyességgel kezdték el hajigálni a Buddha és hűvei szellessé lugasai felé, némelyik le is csapott. Natália eleinte megijedt, hanem aztán

ők teszik, hogy a monárkia nagyhatalmi súlypontja feltartóztatlanul bizonyossággal sziklik át Magyarországra. No ezért az eredményért akár külön is vezekelhet odaát Koerber ur. Mi azonban hálások vagyunk neki — hasonló ellenséget sokat kívánunk a magyarságnak.

Ami Kiofacot illeti, rá nyilván nem haragusszunk meg a csehek. Tudta, hogy mit csinál és a csehek is tudták, hogy mire készül. Ez hát az ő dolguk. Ami bennünket illet, mi is csak meg leszünk valahogy, kivált miután a „Koerber és Kiofac” társas-céggel együtt az egységes osztrák közvélemény is darabokra tört. Minket se kell hát feltélni. Ami a német császárt illeti, ő veheti legkönnyebben azt, ami történt. Elvégre, ha Kiofac és a história nincsenek egy véleményen, bele lehet nyugodni abba a kis kelemetlenségbe, hogy a história van rólunk jobb véleménynyel. Nem kell tehát szatiz-fakciót kitalálni a német császárnak sem. De Koerber? Mi az ő vizsgálatása? A tapsok, amiket úgy megkívtak, régen elhangzottak s ma vezekelve nézi, milyen garázda népséggel koccintott, mikor a minap egyszerű ur-ember létere kirugott a hámból. Ha azt hitte, hogy kimegy a korcsmából s nem ismeri tovább az alkalmi kompániáját: csalódnia méltóztatott. A kompánia utána megy, besározza a szőnyegét, feldönti a legdrágább vázát s nem megy a nyakáról. Hja — kurta a mámor és hosszú a macskajaj...

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, június 11.

Az ülésszak befejezése előtt siet a kormány elintézni az interpellációkat, nehogy restanciákkal menjen neki a nyári szünetnek. A mai, meglehetősen hosszú ülés idejének nagy részét lefoglalták Széll Kálmánnak a hozzáintéztett interpellációkra adott válaszai.

Előbb volt egy kis esetepaté a napirend előtt a Rákóczi-kérvények dolgában, majd a napirend során a mentelmi bizottságnak a Kubik és Rákay-féle bejelentésről szóló javaslata körül, amelyet Maróthy László eladót, Olaj Lajos, Széll Kálmán miniszterelnök és Bakonyi Samu felszólalása után elfogadott a Ház.

Ezután következett Széll Kálmán válasza:

rájött, hogy ez csak szemfényvesztő mutatvány, azok a bombák, granátok kaucukból vannak, felfújt hólyagok, amik nem tesznek senkiben kárt.

Sziddhartha és hívei hahotával fogadták a sátn eröművészetét.

A sátn dühöngött.

— No hát, ismerjétek meg a legerősebb, a legellenállhatatlanabb fegyveremet: Ez a szerelem! (Folytatása következik.)

Yvette.

(Première a Nemzeti Színházban.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: **Abrányi Emil.**

A színházi recenzensek ebben az évadban nem panaszkodhattak munkahiány miatt. Szeptember óta egymást érték a bemutatók és a reprikék Budapest összes színházaiban. A természet régen kizöldült, kakukkszótló hangos az erdő, szeretnénk immár menekülni fenyővel benőtt hegyekre, tengerek és tavak partjára, — de a színházigazgatók kegyetlenül visszarántanak bennünket a viruló természetből a kulisszák parkjaiba, berkeibe, ahol fű, fa, virág kátrány- és masztiks-illatot lehel. Végig ettünk egy hosszú és változatos menüt s a traktá még mindig tart; egyre újabb és újabb csemegével kínálunk bennünket. A strucc gyomra világszerte híres: emésztő képessége közmondásos. De a kritikusok gyomra még többet elbir. Mind a mellett, ha volna valahol egy esztétikai Karlsbad, hiszem, hogy egy pár heti purgáló kúrára sokan oda mennének közülünk.

Június közepe felé járunk és a Nemzeti Színház új darab bemutatójára hívja meg a kri-

nak hosszú sorozata, amelyben sok érdekes, sőt egy-két igen érdekes nyilatkozat is akadt. Az első Rakovszky Istvánnak adott egy nyitri helyi-érdekű ügyben. A néppárt próbált itt egy kis zenebonát csinálni, de a Ház tudomásul vette a választ. Nagy tetszést és egyetemes helyeslést aratott a miniszterelnök Rákosi Viktornak a sengerő-jök ügyében tett kérdésére adott válaszával, amelyet az interpelláló is megnyugvással vett tudomásul.

Az erre következő válasz pedig egy lelkes manifestációt váltott ki a Ház minden oldalán. Szederkényi Nándornak adott a felelet, aki az orosz kereskedelmi szerződés dolgában interpellált. A miniszterelnök általános, meleg eljenzés közt jelentette ki, hogy a borvámklauzult tovább nem lehet fenntartani, mert a folyvást fokozódó borbehozatal további emelkedése a magyar bortermelés tönkretételét jelentené. Részletesebb nyilatkozatot azonban nem tett, s ennek azzal azzal okát, hogy nemzetközi tárgyalás alatt levő ügyekben nem tart megengedhetőnek idő előtt való közléseket. A Ház minden oldalán viharos eljenzés és taps hangzott föl erre, jelölve annak, hogy a finom és erőlyes oldalvágást elértették minden oldalon. Reméljük, el fogják érteni és okukni fognak belőle ott is, a hová irányozva volt: a Lajta tulsó oldalán. A választ szinte tüntető egyetelmiséggel vette a Ház tudomásul.

Most egy ugynevezett kényes kérdésre tért át Széll Kálmán s elintézte ezt is, azzal a fesztelen nyíltsággal, amelyért méltán nevezték el az őszinteség diplomatájának. A Kossuth-szobor dolgában felelt Lengyel Zoltánnak és tudat adta, hogy a szobor felállításának senki és semmi sem áll útjában, hozzá is lát a főváros, mihelyt a mauzóleum készen lesz. Hogy az interpelláló nem volt meglegedve a válaszzsal, ez nem bizonyítja azt, hogy a válasz nem volt kielégítő. A Ház meglegedett vele. Valamint megnyugodott abban is, amit Nesi Pálnak felelt a miniszterelnök a szabadság-harc-szobor ügyében. Ennek az a veleje, hogy a szoborra nincs elég pénz, s ezért most újabb gyűjtést indítottak, amelynek remélhetőleg meglesz az eredménye. Ezzel Nesi Pál is beírte.

Papp Zoltánnak két interpellációjára — az egyik az új országháza építéséről szolt — Nesi Pálnak a kolozsvári zászlócsillagok dolgában tett interpellációjára és két kisebb jelentőségű interpellációra a miniszterelnök szintén kielégítő válaszokat adott. A Ház mind tudomásul vette.

tikusokat. S még ez sem az utolsó, mert a hét végén, jövő szombaton Plautus támasztja föl a számunkra, akinek a Bégreje olyan erős, hogy évezredek sem bírják összetörni. (Nem úgy, mint a „kis lögréket”, tele érzékesiklandozó kuplék efemer disznóságával.) Június 14-én még Plautus-premiérhez lesz szerencsénk a nemzeti színpadon. A ma este bemutatott Yvettről azt mondja a színlap: Dráma 3 felvonásban és 5 képbén. Írták: Guy de Maupassant és Pierre Berton.

A színlappal ellentétben határozottan állít-hatjuk, hogy ezt a darabot nem írták ketten. Ezt a darabot maga Pierre Berton írta. Guy de Maupassant a kelmét, a szöveget adta hozzá és Pierre Berton, irodalmi szabómester ur, szabdalt belőle drámát a boulevard-színházak számára dolgozó varrőiskolák és fercelő-műhelyek ismeretes szabász-mintái szerint. Pierre Berton feldolgozta, nyelbeütötte, őt képe foglalta Guy de Maupassant hosszabb elbeszélést.

A Maupassant-féle novella értéke a leírásban, az elbeszélte dolgok művészetében, a pszichológiai rajz mesteri egymásutánjában, a részletek gazdagságában, a színes, volós, utólrérhetetlen precizitással jellemző stílus egyiségében rejlik.

Ha már most egy elsőrangú írónak ezt a sok brilláns leírását egy harmadrangú író beszélteti a színpadon; ha mindazt, amit Maupassant nagy művészettel leír, Berton a maga dialógjaiban olvasztja föl: éppen az megy veszendőbe, ami a legértékesebb, sőt ami egyedül értékes — a Maupassant írói egyénisége, a Maupassant elbeszélő génusza.

Az a szerencse, hogy a novellák nemcsak leírásokból állnak; beszéletek is vannak bennük. És Maupassant alakjai rendkívül szépen, igazán, érdekesen, elmésen, gondolatgazdagon beszélgetnek egymással. A novellának ezt a szellemi szikrázó dialógusát Pierre Berton természetesen szóról-szóra átvette a maga darabjába. Ami szellem tehát a dráma dialógjaiban mutatkozik, az mind a novellából átvett beszélgetés

Az ülés végén Benedek János a margitai választási mozgalom alkalmából elkövetett szababírói hatalmaskodás dolgában interpellált. Széll Kálmán nyomban válaszolt, kimutatva, hogy visszaélés csakugyan volt, de mihelyt tudomásra hozták, azonnal intézkedett, még pedig eredményesen. A Ház tudomásul vette a választ.

A holnapi ülés napirendjére ismét egy csomó válasz van kitűzve.

A képviselőház ülése június 11-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Gróf Apponyi Albert.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, báró Fejérváry Géza, Dárdányi Ignác, Pósz Sándor, Láng Lajos, Wlassics Gyula.

Elnök: Megnyitja az ülést s a bizottsági jelentések előterjesztése után megadja a szót Nesi Pálnak.

(Napirend előtt.)

Nesi Pál: Sürgeti a kérvények letárgyalását. A kérvényi bizottság már három hónap óta nem tartott ülést. Ez súlyos kötelességmulasztás. Különösen a Rákóczi-Berecsényire vonatkozó kérvények tárgyalását sürgeti.

Széll Kálmán miniszterelnök: Megjegyzí, hogy most már semmi sem akadályozza, hogy a kérvényi bizottság ülésezék. Nincs kifogása az ellen, ha az elnök a kérvényi bizottságot felszólítja a kérvények letárgyalására.

Olaj Lajos szerint az elnöknek kötelessége intézkedni. Kéri az elnököt, hogy még a Ház elnapolása előtt tárgyalhatók legyenek a kérvények.

Széll Kálmán miniszterelnök: Kijelenti, hogy ez ellen nincs kifogása.

Elnök: Meg fogja sürgetni a kérvények letárgyalását.

(Mentelmi ügy.)

Maróthy László, a mentelmi bizottság előadója kifejti, hogy Rákay és Kubik mentelmi joga meg nem sérteit az által, hogy a delegáció albizottságának ülésére be nem eresztették őket. Kéri a jelentés elolgozását.

Olaj Lajos megokolja különvéleményét. Szerinte Rákay és Kubik mentelmi joga megsérteit. Az albizottság nem tartott zárt ülést, tehát joguk volt bemenni a képviselőknél képviselői ellenőrző joguk gyakorlása végett. Határozati javaslatot nyújt be az iránt, mondja ki a Ház, hogy Kubik és Rákay mentelmi joga a delegációnál albizottság elnöke által megsérteit. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Kifejtette már e tárgyan nézetét. Rákay és Kubik mentelmi joga meg nem sérteit. A delegáció jogköre egészen más, mint a Ház valamely más bizottságé, nem alkamazható tehát red sem a képviselőház, sem a főrendiház házszabálya. Külön ügyrendje van, mely szerint a delegáció tárgyalási nyilvános. Ez a dolog pedig egy albizottságban történt és nem zavarható össze a delegációval. Nem történt tehát séreim a képviselő mentelmi jogán. Az ügyrendet különben most módosították. Most az albizottság ülésén is megjelenhetik szelleme. De a novellából átvett dialógokat ki kellett egészíteni egyéb párbeszédekkel, meg kellett toldani monológokkal, hogy előálljon az öt képre osztott háromfelvonásos darab. Ezeket a toldásokat, kiegészítéseket Pierre Berton végezte és ezeken meglátszik az alacsony származás. Attól, amit Maupassant novellája adott a darabnak, úgy különbözik az, amit Berton a magából tett hozzá, mint a királyi palásttól a tót napszámos halina-köponyge.

Gyönyörködünk, valahányszor Maupassant ragyogó zsenije fölvan a párbeszéd egyes töredékeiben. Ilyen fénypont a többek közt az az antitézisek közt mozgó remek jellemzés, amivel Jean de Sevigny bemutatja Yvettet, még mielőtt ez a különös leány a színpadra lépne. Ilyenek az Obardi marquisné szalonjában hemzsgő ál-gróf-nők és ál-diplomaták fecsegései és a harmadik képbén az a finom jelenet, ahol Yvette átalakulása megkezdődik. Ezekben ráismerünk a mester kezére; ráismerünk arra, a kinél természetesebb, tömörebb, brillánsabb elbeszélő prózát senkinek írt a tizenkilencedik század francia novellistái közt. De a fénypontok rövidke, a darab pedig hosszú. A fényes intermezzók nem adnak megfelelő kárpótlást azért, hogy a terjedelmes drámát egészben véve mégis a Pierre Berton tákolásra született inferioris tehetség tölti ki.

Maupassant írói egyéniségétől semmiben áll távolabb, mint a hamis érzélgés, mint a könnyekben lubikoló melodráma elem. Ellenségei mindent a szemére vethetnek. Mondhatják, hogy tulntengett benne az érzékiség; hogy összes figyelme a neki életre irányult és azt festette a maga legalacsonyabb formáiban. Mondhatják, hogy írói világa ledér leányokból, házasságtörő asszonyokból, szoknyavadászokból és lelkiismeretlen gazemberekből áll. Mondhatják, hogy minden munkájában a beteg erotizmus nyilvánulásait állapíthatja meg a pszicháter; hogy örütszége nem a Horla című novellánál kezdődött, hanem pályájá kezdetén, a legelső elbeszélésnél, ahol a

bármely főrend vagy képviselő, nincs zárt ülése az albizottságnak. Ezzel a módosítással az volt a cél, hogy megmutassák az albizottságban nem történik valami titkos dolog, hanem mindig a nemzet érdekeit tartják szem előtt. Kéri a mentelmi bizottság jelentésének elfogadását.

Pichler Győző: A delegáció nincs koordinálva a törvényhozással, hanem alárendelt testület a törvényhozásnak. Egy szubordinált testület nem állapíthat meg úgy ügyrendet, mely a törvényhozó testület házszabályával ellenkezik. Az albizottságok üléseiről hírlapi tudósítások jelennek meg, tehát nem bizalmas természetűek. Miért ne jelenhetnének meg tehát a képviselők az albizottsági üléseken. Az ügyrend módosítása beismertesse volt annak, hogy 35 év óta helytelen, rossz volt a gyakorlat. A mentelmi jog tehát megsértehető. Csatlakozik Olay határozati javaslatához.

Széll Kálmán miniszterelnök újból hangsúlyozta, hogy a delegáció jogkörét a törvény állapítja meg. A házszabályok nem alkalmazhatók rá. Az ügyrend módosítása nem volt egyéb, mint hiánypótlás. Kéri a mentelmi bizottság jelentésének elfogadását.

Bakonyi Samu szerint a miniszterelnök tévedésben volt, mikor azt említette, hogy a főrendház házszabálya a képviselőházat megdönti.

Széll Kálmán miniszterelnök: Ki tudná mutatni, hogy a két házszabály nem egyezik. De ez mellékes, a főargumentum az, hogy a törvény értelmében maga a delegáció állapítja meg ügyrendjét.

Madarász József: Csatlakozik Olay határozati javaslatához.

A többség a mentelmi bizottság jelentését fogadja el Olay határozati javaslatával szemben.

Elnök: Következnek a miniszterelnök válaszai az egyes interpellációkra.

(A nyitrai megyei közigazgatás.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Válaszol Rakovszky István interpellációjára a nyitrai megyei közigazgatási hatóságok által elküldött üldözések és zaklatások tárgyában. Az interpelláció már elavult, de azért néhány észrevételt mégis akar néni. Major és Rakovszky az udvaron tartottak értekezletet. Nézete és a közigazgatási hatóság szerint ez négyülés, melyre engedélyt kell kérni. Engedélyt azonban nem kértek, tehát jogosan jött el a szolgabíró. (Ellenmondások a baloldalon.) Zaklatás nem volt az említett esetekben, de szabálytalanul jött el a szolgabíró s ezért időbenben részesült. Az ilyen tapasztalatok következménye volt az, hogy körrendeletet bocsátott ki, hogy igazságosak, méltányosak legyenek minden tekintetben a közigazgatási hatóságok s a polgárokat ne tegyék ki zaklatásnak. Kéri válasza tudomásulvételét. (Helyeslés a jobboldalon.)

Rakovszky István: Nem veszi tudomásul a választ, mert aktákban válszolt. Ezek az akták pedig azoktól származnak, akik vétettek.

A többség a választ tudomásul vette.

(A dalsarnokok.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Válaszol Rákosi Viktor interpellációjára a budapesti német énekes-kávéházak megszűntetése tárgyában. Méltányolja azokat az indokokat, amelyek Rákosit vezették s ő hajítja, hogy ezek a kávéházak lassankint kihajljanak. De egy világvárosban lehetetlen azzal a mértékkel mérni, mint kisebb városokban. Konstatálja azonban, hogy ma

sokkal kevesebb ily mulató van, mint ezeltől volt. Sokkal helyesebbnek tartja, hogy kávéházakban vannak ezek a zengerajók, mint koremban. Törekvése, hogy az a tizenhét zengerajó is, amely ma van, lassankint megszűnjék. Az énekesek miatt nem lehet egyszerre megszüntetni ezeket, mert sok egzisztencia elvesztené kenyerét.

Rákosi Viktor: Tudomásul veszi a választ, csak konstatálja, hogy télen interpellált, s nyáron kapott választ. A főkapitány valószínűleg nyári kimutatást adott. (Derűltésg.) Legalább tegyék magyarrá a zengerajókat.

Lesskay Gyula: Az osztrák delegáció kedvéért kell a német zengerajó!

Rákosi Viktor: Ezek minden második esztendőben jönnek ide, ezekért nem érdemes német zengerajót tartani. (Derűltésg.) Egyre azonban nem kapott választ, t. i. hogy az ígųságot télen felfogadott műbirkózók verték el.

Széll Kálmán miniszterelnök: Megjegyzji, hogy a főkapitány statisztikai kimutatása nem nyári jelentés, téli bunda van rajta, januárban kelt. (Derűltésg.) Egyébként ismétli, hogy a cél a német dalsarnokok számának apasztása.

(Az olasz kereskedelmi szerződés.)

Széll Kálmán miniszterelnök: T. Ház! Szederkényi Nándor képviselő ur engem az iránt interpellált, hogy mi fog történni a borvám-klauszával a majdan megújuló nemzetközi szerződések alkalmával, mert — amint ő mondja — az olasz borvám-klauszla fenntartása a magyar bortermelésre és a magyar gazdákra halálos veszedelem volna, mert annak a nagy csapásnak állandósítása, amelyet a borvám-klauszla a magyar bortermelésre mért, végpusztulást vonna maga után a magyar bortermelésnek. En a t. képviselő ural teljesen egy nézetben vagyok és igazat adok neki, hogy a borvám-klauszla hatása sok kal nagyobb volt, mint a hogy gyaníthaták akkor, amikor megcsinálták; oly tünest, oly végzetes lett ez a magyar bortermelésre és a magyar szőlőgazdászra, hogy ennek a borvám-klauszla fenntartását, mint azt én már egy pár kiűldetésnek kijelenttem, lehetetlen dolagnak tartom. (Általános élénk helyeslés.) és a magyar gazdaság és bortermelés érdekei szempontjából el vagyok határozva a nemzetközi szerződések tárgyalása alkalmával ezen borvám-klauszult megszüntetni. (Általános élénk helyeslés.) Mert az tény, — nem is kellene egyik számon — hogy a bor-klauszla behozatala óta azok a mennyiségek, amelyek Olaszországból behoztak, mintegy ögrészertien rögtön annyira észöktek, hogy ez kétségtelenül lehetetlen teszi a versenyt és a termelést a magyar gazda részéről. Addig, míg 1878-tól 1891-ig átlag 8000 hektoliter jött be, a legnagyobb bevétel esztendőben 7000 hektoliter és voltak esztendők, ahol az ezereen alól volt a behozatal, mi pedig Olaszországból annál többet vittünk ki borban. addig 1892-ben rögtön felugrott a behozatal 475,000 métermázásra, 1893-ban 1.188.000 métermázásra, 1894-ben 885.000 métermázásra, 1895-ben 776.000 métermázásra, 1896-ban 847.000 métermázásra, 1897-ben 1.400.000 métermázásra, 1898-ban 1.600.000 métermázásra. Ezek oly mennyiségek, amelyekkel számolni kell és nem lehet megbirkózni. Ezt az állapotot fenntartani tökéletesen lehetetlen, mert ez esetben a magyar bortermelés teljes végpusztulása állna be. (Ugy van! Ugy van!) Azokkal a nagy áldozatokkal szemben amelyeket a bortermelők hoztak, amelyeket az ország hozott a

rekonstrukció ügyében, hogy kiheverjük azokat a pusztításokat, amelyeket a fillozera okozott, a mellett a vértelen erőfeszítés mellett, amelyely dolgozik a magyar szőlőtermelő, lehetetlen a mai állapotot fenntartani és lehetetlen kitenni az ország gazdasági szervezetének e jelentékeny és nagyfontosságú ágát annak, hogy ezzel az állapottal küzködjön, mert ezzel megküzdnie egyszerűen nem lehet. (Igaz! Ugy van!)

Kétségtelen, hogy a behozatal az utóbbi években lejjebb szállt. A kulminációját 1898-ban érte el. Már 1899-ben 1.391.000 mm. volt, 1900-ban egy millió és 1901-ben 827.000 mm. Nem azért hozom fel ezt a csökkenést, hogy a mellett argumentáljak, hogy reánk nézve nem olyan fontos a bor-klauszla megszüntetése, hanem azért, hogy Olaszországgal szemben talán könnyebb lesz álláspontunk, ha ott látjuk, hogy Olaszországnak sincs már erre nézve akkora érdeke, mint volt néhány év előtt. Ez ba más irányban, más szerződési viszonyainknak helyesebb, a kölcsönös méltányosság alapjára feleltet pontjaiban ki tudjuk elégtetni érdekeit, akkor nem fog a maga részéről sem vonakodni annak beismérésétől, hogy ennek az állapotnak a fenntartása nem követhető. Annál kevésbé követhető, mert az nem lenne a maga érdekében sem, mert ha mereven ragaszkodnék hozzá, nem volnánk abban a helyzetben, hogy oly vámkérdésekben, oly tarifakérdésekben, amelyek pedig Olaszországot nagyon közelről érintik, sőt a kereskedelmi szerződések egyéb részeiben is, amelyek az olasz közgazdaságra nézve nagyon fontosak, mondok nem volnánk abban a helyzetben, hogy ezekre nézve koncessziókat tegyünk. Azt hiszem tehát, hogy az olasz államnyelvi maguk is átadják ezt, annál is inkább, mert politikailag jó viszonyban, benső szövetségi viszonyban állunk, ami nem azt teszi, hogy a gazdasági érdekeket félre lehet lökni és meg lehet semmisíteni, de igenis alkalmassá teszi a bangulatot és a talajt arra, hogy a gazdasági kérdésekben a szövetező államok egymást jobban megértsek. Mondom, azt hiszem, hogy az olasz államifiaik maguk is be fogják látni és át fogják érezni, hogy ezen a ponton Magyarországnak és Ausztriának, a közös vámtérletnek lehetetlen fenntartani azt, amit a kérdés horderejének mérlegelése nélkül a következmények tudása nélkül annak idején megcsináltak. Azt hiszem, hogy a tárgyalásoknál ez a kérdés nem lesz könnyű, de mégis gondolom, nem lesznek legyőzhetetlen nehézségek arra nézve, hogy Magyarország gazdasági érdekeinek megvétele mellett az a kérdés szerencsés megoldásban részesüljön. (Élénk helyeslés.)

Mondom ezt annál is inkább, mert a kérdésnek másik, igen figyelemreméltó oldala is van, igen kényes és igen nevezetes része, tudniillik az, hogy amennyiben a borvám-klauszla fenntartának és az új kereskedelmi szerződésbe bekerül, akkor 1890-től kezdve Franciaország hasonló elbánást követelhet a maga számára. Ha pedig Franciaországnak is megadjuk ezt, amint meg kell adni, mert vámháborúba nem akarunk belekeveredni, ideözönlök a francia bor is, amelynek termelése pedig már 63—65 millió hektoliter mennyiségre emelkedett, úgy, hogy az ugynevezett petit vin hektoliterje 2—3 frankba kerül. Ha pedig ez a bor is beözönlök, egy lehetetlen állapot következne be, ilyet semmiféle barátságos viszonyban levő állam nem követelhet egy másik államtól.

Annnyál is inkább említettem fel ezt, mert ha ez így bekövetkezik, Olaszországnak sem lenne itt valami különös érdeke, mert Olaszország sem tudna

tulntegő sexualis-rajzban lelkének a kóros hajlandósága először ütötte ki magát. Minden rosszat elmondhatnak róla, csak azt nem, hogy a *Boule du Suif*, a *Maison Tellier*, a *Pierre et Jean* és a *Bel Ami* szerzője szentimentális volt.

Annál visszatetszőbb, hogy a színpadra vitt Yvetteben szentimentális folyadekok kapunk. Amit a novellában Maupassant művésze válszínűvé tud tenni, azt a drámában hazugnak, hihetetlennek véljük. A nagy iró megokolásának szuggesztív ereje el tudja hitetni az olvasóval, hogy Yvette a romlott környezetben, a könnyelmű és cinikus anyja oldalán alapjában véve ártatlan és szűies maradt. Bertonnál ez az ellentét úgy tűnik föl, mint silány házvadászat, mint melodramai érzélgés, mint a szűies ártatlansággal való izetlen pózolás. Az ő Yvettejének nem hisszük el, hogy ártatlan és szűz maradt egy kalandor anyja oldalán, akiktől mást nem örökölhettek és tanulhattak, csak bűnt és hibát; akinek a cöda természetét már az anyatejjel magába szivta; s akinek az erkölteslen példája tizennyole éves korig mindennap a szemei előtt állott. A harmadik képm, amikor Yvette észreveszi, hogy az anyja csökölőzik Leon Savallal és ettől annyira meg van lepelve, hogy csaknem elájul, hogy fájdalomban sírógőresöket kap, — szerettem volna hangosan odakáltani: Hát a kisasszony csak most veszi észre, hogy a mamának minden héten más szeretője van? Hiszen a mamája nem kolostorban neveltette őnt. Tizennyole éves koráig a mama házában nőtt fel, ahol minden éjszaka hamis hercegnők, hamiskártyások gyűltek össze; ahol Páris egész sörpöredéke találkát adott egymásnak. Dorbézolás, fajtalan beszéd, szenny és sár vette körül tizennyole esztendeig. És a kisasszony csak most veszi észre, hogy a mama nem kifogástalan asszony? Csak most veszi észre, hogy a mama, aki szakácsnő volt és a világ élemlítésára márkinéva nevezte ki önmagát, jövedelmező üzletet csinált a szerelemből? Csak most veszi észre, hogy a mama, akinek sohasem volt legitim férje

s akinek a leánya ismeretlen apától született, ingyen is odaadja magát az első jötműtnek, akinek a bajsza megteszik neki? Csak most veszi észre, hogy a szépséges mama molett testének minden pörűsábol a szemérmelen cödaság illata árad ki rá? Hagyjának már békét nekünk a trágyadombon nőtt fehér lilomok abszurd meséjével!

Pierre Berton öt képm dramatizálta Maupassant novelláját.

Az első kép hosszú párbeszéd Jean de Seigny és Leon Savall közt, aki most jött vissza Indiából, ahol vizilovakra vadászott. A két jó barát készül Obardi markin szorájára és Seigny előzetesen bemutatja Savallnak (és a közönségnek) Yvetet, Obardinét és a markin szalonjába bejáratos nemzetközi szödelgők társaságát.

A második képm Obardiné szalonjában vagyunk és megismerkedünk Kravalow herceggel, Valreai lovaggal, Kallosin hercegnővel, Lammy grófnővel, De Pietranera herceggel, Briquet markával és Don Juan Ramirez de la Esquera urral, aki ötször volt a san-jagói köztársaság elnöke és jelenleg tíz forintokatt pumpon a „szimpatisz sreu“ ismerősöktől. Megismerkedünk Yvette-tel is, aki szenvedélyesen táncol, szenvedélyesen pájtáskodik a férfiakkal, szenvedélyesen szereti a trágár beszédet, a fesztelen mulatságot és egyekben olyan szűz, naiv és ártatlan, mint a ma született bárány. Seigny udvarol neki és erősen tanulmányozza, mi lakik benne?

A harmadik képm Yvette, Obardiné, Seigny és Savall kirándulnak Croisseyba, ahol csónakosok és grizettek zajos mulatsága foly. A berugott vasárnapi kompánia tomboló jókedve Yvetere is átragad, aki Seigny előtt olyan sikkesen jár el egy, szölo-kánkánt, mint a legűyesebb Mobilite-táncos. Ez a tánc megtéveszti Seigny-t. Bizonyosnak látszik előtte, hogy Yvette könnyelmű és kitanult leány, akivel szemben fölösleges minden skrupulus. Csökra szomjassan

magához szorítja. De Yvette römületen tiltakozik, anyját hívja segítségül és kiszalad a színpalak közé. Amikor visszajön az üres színpadra, tanuja lesz a főlhomályban a mama és Savall ur ölelkezésének. Kétségbeesése határtalan.

A negyedik kép Obardiné bougivali nyaralójába vezet, ahol a családott kis leány számon kéri Seigny-től: mit gondol a mama házába járó társaságról és mit tart ő róla? Seigny leplezetlenül elmondja a maga véleményét: a mama ismerősei szödelgők, Yvette kisasszony kitanult férjvadász. Seigny durva őszintesége után a mama következik, aki végre leplezi magát, de vétkes multjéért természetesen a férfiakat okolja, akik minden szép és szegény leányt gyalázatosan megrontanak. A mama ez után a nagy, zökögő jelenet után nyugodtan asztalt terített, hogy ebédeljen a barátjaival. De Yvette egy üveges kloroformot lop ki a Markovics orvos laboratóriumából és készül a halálra.

Az ötödik képm szöbájába zárkózik. Telehinti virrágol a mennyezetes, kék selyem-paplanos ágát, maga is rádöl a szűies nyoszolyára és mélyen belélegzi a zsebkendőre öntött kloroformot, miattal künn a kertben vígan ebédel a társaság, éneklük Carmenből a Habanerát és behallik a nyitott erkély-ajtón Seigny hangja, aki frívol megjegyzéseket mond a nőkről és harsányan hirdeti, hogy sohasem házasodik meg. Az Yvette elmaradása miatt nyugtalan társaság végre behatol a leány szöbájába, Markovics doktor gyorsan magához téríti és Seigny bűnbánóan házásságot ígér. Elmennek a Savall ur régi vadászterületére, ahol párisiak nincsenek, csak tigrisek és hippopotámuszok. (Vajjon a nagy multu mamát és új szeretőjét, Savall urat, a vizilő-vadászt is magukkal viszik ebbe az ideális magányba?)

Ami a novellában tömören egységes és rohamos menetben ígató, az ebben a drámában kényelmesen cammog öt képm át és melodramatikus siralmaival, kloroformos vergődéseivel a darab vége felé émélygős unalmat kelt azokban,

konkurálni az intézők mennyiségű francia bor be-
szállításával. Tehát nincs érdekében Prinettinek sem,
Olaszországnak sem fenntartani a borvámklauzult,
melyet az új szerződésbe semmi körülmények közt át
nem vebélnék. Hogy azonban miképp fognak ezek a
tárgyalások folyni, melyik időpontban fog ez meg-
szünni, meghosszabbítás lesz-e, új szerződés lesz-e,
engedje meg nekem a t. képviselő ur és a t. képviselő-
ház, hogy ezen kérdések tegegetéséhez ne men-
jek bele. (Helyeslés.) *Internacionális kérdéseknél,*
mikor azok még tárgyalás alatt állanak, én ezt
a szabályt tartom meg szigorúan és megtartom
minden viszonyban. Minden kérdésben és mindenki-
vel szemben. (Helyeslés.) En előzetes nyilatkozatokat,
olyanokat, melyek inkább a tárgyalások megnehezítésére
alkalmasak, tenni vonakodom, nem is fogok tenni
ezentul sem és erre engem nem csábít semmi, sem tel-
jesnek és a t. képviselő urak, sem pedig viszonzási visze-
keteg, sem bármilyen ilyen célt. (Általános élénk éljen-
zés és taps. Mozgás.)

Kérem tehát a képviselő urakat, szíveskedjenek
az Olaszországgal való szerződés és ezen nemzetközi
szerződések tekintetében a további nyilatkozatoktól
telmenteni. En azt hiszem, hogy érdemlőleg eleget
mondtam, sőt egészen határozott álláspontot foglaltam
el és pedig oly módon, hogy az Olaszországgal való
szerződés dolgában ígygeztem argumentálni az ola-
szok számára is és ígygeztem kimutatni, hogy ne-
kik szin érdekükben bennünk egy lehetetlen álla-
potba hozni. Kérem, méltótlanság a választ tudomá-
sul venni. (Élénk helyeslés.)

A választ egyhangulag tudomásul veszik.

(A Kossuth-szobor.)

Széll Kálmán miniszterelnök: En a Kossuth-
szobor kérdésében már tavaly nyilatkoztam és elő-
adtam a historikumát ezen ügynek, előadtam, hogy
miesoda iázisokon ment keresztül, és milyen stádium-
ban van ma, illetve volt tavaly. Gondolom, éppen ta-
valy, az országgyűlés eloszlása előtt voltam szeren-
csés egy hozzáz az ügyben intézett interpellációra
válaszolni. Most azokat hosszasan nem ismétlem tehát,
de tartozom mégis recapitulálni sommázatban leg-
alább amit mondtam, hogy a tényállás ideálissim.

A Kossuth-szoborra, Kossuth Lajos emlékének
megörökítésére megalakult egy országos bizottság néhány
évvél ezelőtt. 1894-ben. Három évig működött e bizott-
ság és gyűjtéseit befejezték, azoknak az eredményét
átadta a fővárosnak azzal, hogy a főváros ke-
zelje a begyűlt pénzeket és létesítse azt, a mire az or-
szágos bizottság a gyűjtést rendezte: Kossuth emléké-
nek megörökítésére mauzoleumot és emlékszobrot. A
felhívás, melylyel a közönséget adakozásra, gyűjtésre
felkeltették, így szólt a végén: "együtt a szoborral
kell a hamvakat őrző mauzoleumot is emelkedni, a
hazafiai áldozatok részben erre fordítandók" (Zaj a
szélsőbaloldalon.)

Endrey Gyula: A legújabb junktim!

Széll Kálmán miniszterelnök: En most nem je-
lenésekből beszéllek, melyeket a t. képviselő urak
megvádolnak, hogy nem autentikusak, hanem itt van
mellékeve egy aláírás iv, ebből van lemosolva, amit
mondok. Tessék nyugodtan meghallgatni; a véleke-
dése lehet a t. képviselő urak más. Ez volt a
felhívásban: mauzoleumra és szoborra. Három-
évi működés után — most nem a fővárosról
beszéllek, hanem a közreboesztott aláírás ivek-
ről — 1897. évi május hónap a szoborbizottság
azt határozta, hogy a főváros vegye át az ügyet
és azzal a felhívással fordult hozzá, hogy a síremlé-

akik tiz esőpp erős rumot nem tudnak élvezni
egy liter cukroszúben és nem tudnak gyönyör-
ködni többé a vieux jeu elavult machinációban,
kivált akkor, amikor a szomszédságban Ibsen,
Hauptmann Gerhart és Heyermann műveiben a
világújító modern szellemet viszik diadalra. Fáj-
dalom, nem magyar színészek!

A mai bemutatón legzajosabb hatása volt a
harmadik képek, ahol a "Békás"-ban mulató
diákok, grizettek és nyárspolgárok keveredése vi-
haros kacagást keltett a nézőtérben.

Yvettét *Török Irma* játszotta. Ebben az
alakban kettő olvad össze: az, aki ingerlő modor-
rával érzelmi hatást kelt a férfiakban és az, aki
bensejében szűzes, fehér, mint a hóvirág. A tü-
zes vonás, a modor ingerlő ereje, az érzékiség
varázsa éppen olyan fontos és szükséges ebben
a szerepben, mint a szűzes, ártatlan impresszió.
Ennek az összeolvadás miatt szereti Sevigny
Yvettét és ezért *kétkedik* benne. Ha *Török* Irmát
látjuk, nem kétkedhetünk. Egész lénye, minden
mozdulata, hangja és beszéde csupa tisztaság és
fehérség. Ezek a tulajdonságok a darab második
felében poetikus hatást tettek, de a művészi hatásnak
határozottan ártott az, hogy a kisasszony ezuttal
megint nem tartott mértéket a sirásban és zoko-
gásban. Akinek a hangja ugys vibráló, remegő,
annak őrizkedni kell a lamentáló kitörésektől;
őrizkedni kell attól, hogy a tartós zokogásban
keresse a hatás garanciáját. A harmadik képen
nagyon szép játéka volt, amikor a szerelmet sür-
gető Sevignyvel szemben egy szoborban és egy nézésben
lelki világának egész ártatlanságát kimutatta.

Hegyesi Mari kitűnően adta Obadinét és el-
ragadó drámai erőt revalált, amikor szennyes
multjáról lerántotta Yvettét előt a leplet. *Dezso*
mint Sevigny, *Gyenes* mint Sval, *Gál* mint Mar-
kovics orvos emelkedett ki a férfiszereplők hosszú
sorozatából. A dekorációkról ezuttal fölsőleges
beszélünk. Szépségüket a hivatalos kommunikék
már eléggé méltányolták.

ket mielőbb, a szobrot akkor állítsa fel, mikor a szük-
séges pénzösszeg rendelkezésre fog állni. A főváros
törvényhatósága ezen kértet teljesítette, úgy, amint
az a felhívásban hozzáfűztetett. Atvette az összege-
ket, a begyűlt pénzt gyűmölcsözőleg elhelyezte, ke-
zelte, a közgyűlés már 1897-ben kijelölte a mauzo-
leum helyét, megállapította a térrajzt, a verseny fel-
tételét kiírta a versenyt, 1901. február hónap közlé-
tette a pályázatot, amely 1902. március elsején lejárván,
most van tárgyalás alatt a mauzoleum felépítésének
kérdése. A begyűlt összeg ma 1,000,000 koronát tesz
ki numero rotundo, talán pár koronával kevesebb. Ez
mondatott akkor már ki, — e részben a fővárost a
magam védelmére alá kell hogy vegyem, illetőleg
igazoljam a mondatokkal szemben, — hogy a mau-
zoleumra több, mint 300,000 korona nem fordít-
ható. tehát a szoborra marad a töké állaga szerint
mintegy 700,000 korona. A pályázat eredménye
ielett most fognak határozni. Amint a mauzoleum-
nak a kérdése eldőlt, akkor ezzel parallel — a fő-
város határozata az, hogy parallel történjék — uta-
sítva van a tanács, hogy a szobor felállítására iránt is
intézkedjék és erre nézve javaslatokat, tgyen. Ez
meg fog történni legközelebb. Nem lehet tehát azt
állítani, hogy a főváros a rábízott alapot rendeltetés-
től eltérő módon vagy előzattal kezelte, hogy helyte-
ről, jogtalanul járt volna el. Nem is lehetett neki
másképpen eljárni, mert ezzel a megbízatással vette
át a pénzt. A főváros intézkedett a mauzoleum építése
iránt, ez mentől hamarabb a teltegesítés stádiumába
lép, azután következnek a szobor. Addig nem is le-
hetett megállapítani, míg tudva nem volt, hogy a mauzo-
leum mennyibe fog kerülni és mennyi marad a szo-
borra. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) Most tudjuk,
hogy oly összeg marad rendelkezésre, melyből Kos-
suth Lajos emlékének megfelelő díszes, ahhoz méltó
szobrot lehet emelni.

En a magam részéről az ügyet oly stádiumban
látom, hogy a t. képviselő urak, ki engem inter-
pellált — tudom hogy nagyon szívén viseli, hogy
mielőbb állítsanak fel Kossuth Lajos szobra — óhaja
kelő időben meg fog valósulni s ez elő semmiféle
akadály gúrdítmái nem fog.

Nessi Pál: Még csak az kellene!

Széll Kálmán miniszterelnök: Hiszen ebből ál-
lott a vadának egy része. Amint ezek a dolgok az
előkészítés stádiumán keresztül jutnak, majd a telte-
gesítés stádiumába jönnek, kelő befejeztet nyerne-
k és pedig oly módon, hogy méltóan fogják megöröki-
teni Kossuth Lajos emléket. Kérem a t. Házat, méltó-
tlanság választom tudomásul venni. (Élénk helye-
lés a jobboldalon. Zaj a szélsőbaloldalon.)

Langley Zoltán nem veszi tudomásul a választ,
mert a nemzet nem mauzoleumra, hanem szoborra
adta a pénzt.

Széll Kálmán miniszterelnök: Engedjen meg
nekem a t. képviselőház csak egy rövid megjegyzést.
En a t. képviselő urak ezt a választ, ameyben
többek közt az is mondja, hogy Kossuth Lajos emlé-
kére pedig szobor nem lesz, értenem, ha én vála-
szomban kerülgetve a kérdést, implicite körülbelül
azt jelenteném ki, hogy nem lesz Kossuth Lajosnak
szobra. En az ellenkezőt mondtam. (Igaz! Ugy van!
jobboldal.) Nemcsak azt jelentettem ki, hogy semmi-
féle akadály nincsen, hanem egyenesen kimondtam,
hogy igenis a dolog folyamatban van, s ez megza-
varva semmiképpen nem lesz, hogy tehát Kossuth
Lajosnak meglesz a szobra. (Igaz! Ugy van! jobb-
oldal. Zaj a szélsőbalon.)

Az a választ, amelyet a t. képviselő ur adott,
erre az én kijelentésemre nézetem szerint nem talál,
hanem csak az ellenkezőre talál. (Élénk helyeslés
jobboldal. Zaj a szélsőbalon.)

A ház tudomásul veszi a választ.

(A szabadságharc-szobor.)

Széll Kálmán miniszterelnök válaszol Nessi Pál-
nak a budapesti szabadságharc-szobor tárgyában be-
terjesztett interpellációra. 250 ezer koronát szavaztak
meg, a gyűjtés is megtörtént, a pályázatot is kiírták,
de ennek eredménye nem volt, 1897-ben folytatták a
gyűjtést, de nagyobb eredménye nem volt. A polgár-
mester jelentette, hogy a gyűjtést legközelebb ismét
megindítja s reméli, hogy ez a kérdés majd nem-
sokára dűlőre jut. (Helyeslés a jobboldalon.)

Nessi Pál: Konstatálja, hogy 1882-ben indult
meg a szoborra való gyűjtés, tehát husz év alatt ily
nagy eszme megvalósítása nem tudott tetetű öltetni. A
választ tudomásul veszi.

Rátkay László: En nem veszem tudomásul,
mert a választ üres írázsis!

A választ tudomásul veszi a többség.

(Az új képviselőház.)

Széll Kálmán miniszterelnök válaszol Papp
Zoltán interpellációra az új országgyűlés üléstermének
újraépítése tárgyában. Azt nem lehet mondani, hogy
kontármunka ez az épület, legjelölje azt, hogy van-
nak hiányai. Az új országgyűlés igenis nagy alkotás,
de sajnálja hogy az ülésterem nem nagyobb, nem
kisebb, mint ez a terem. Ismerteti a terem belső be-
rendezését, mely teljesen megfelel előjának. Az akus-
ztika igen jó, ha a ventiláció és a fűtés bevállik, akkor
minden rendben lesz. A delegáció üléstermében levő
padok nem iskolapadok. Nincs az az építkezés a
világban, amelynek hiányai ne volnának. Lehetetlen
tartja az ülésterem átépítését, mert ez az egész
épület átépítését tenné szükségessé, ami újabb mil-
liókba kerülne. Azt helyesli, hogy az újságról helye
máshová tétessék, hogy súlyos kötelességüknek lelki-
ismeretesen megtelehessenek. Kéri a választ tudomá-
sul vételét. (Helyeslés.)

A választ tudomásul veszik.

(Városi munkák.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Válaszol Papp
Zoltánnak interpellációra a fővárosi tanács által a
városi munkálatoknak szabálytalanul való kiadásá

tárgyában. A főváros rendszerint árlejtés után adja
ki a munkálatokat. Igaz, hogy a főváros négy ötvögy
asszonynak adott ki a Lipót-köruton munkát, holott
azok 160 koronával magasabbak voltak a többi ver-
senyzők ajánlatánál. Is körülményből kifolyólag a fő-
várost utasította, hogy jelentését tegye meg. A fővá-
ros polgármestere jelentését megtette, mely szerint a
mázoló-ipartestület utóajánlatot tett, mely tekintetel
arra, hogy jutányosabb volt, ez utóbbi fogadtatott el.
(Helyeslés jobbról.)

(A hadtestparancsnokság háza.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Válaszol Mala-
tinszky György képviselőnek a budavári Szent-György-
tér rendezése alkalmából tervbe vett katonai
épület, illetve helyiségek áttelezése tárgyában. Nem
igaz az, hogy a honvédelmi minisztérium palotát ál-
dának a hadtestparancsnokságnak. A Szent-György-
tér kerül a királyné szobra. A teret tehát szabá-
lyozni kell. Már tervbe volt véve a minisztériumi
palota átépítése, de takarékság szempontjából egye-
lőre elhalasztották. Most már sokáig elhalasztani nem
lehet, mert egy-kef év múlva kész lesz a szobor. A
terv ez: a hadtestparancsnokság más telket kap, a
szabadabb lett terület József főherceg tulajdonába
megy, aki azt parkirozza, a honvédelmi minisztérium
megmarad palotájában, a miniszterelnökség pedig
a hadtestparancsnokság helyén fog építkezni. Ez által
a tér igen szép lesz.

(Egy jegyző fegyelmi ügye.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Pozsgay Miklós
interpellációra válaszol, melyben a bogviszlói adó-
ügyijegyző fegyelmi ügyének miben állását kérdezi.
Ez az ügy most van elintézés alatt, igaz, hogy eddig
lassan haladt most azonban mégis befejezéséhez kö-
zeledek. Mulasztás nem történt a jegyelmi eljárás
folyamán, csupán lassu menete volt az eljárásnak.

Pozsgay Miklós: Terveben információja a bel-
ügyminiszter.

Széll Kálmán miniszterelnök: Viszonválaszában
kéri az interpellációt, hogy a meggyűlésen tegye
meg panaszát s majd ha appellálnak, akkor jog
dönteni.

A többség tudomásul veszi a választ.

(Az 51. ezred zászlaja.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Felelne Visontai
Soma interpellációra a német birodalmi kancellár
utazásai és a hármasszövetség tárgyában, de kije-
lenti, hogy Visontai levélbeliig kérte, hogy ma ne
válaszoljon neki, mert nem lehet jelen. Válaszol tehát
Nessi Pál interpellációra a kolozsvári 51. sz. gya-
logozred által rendezendő zászlószentelés tárgyában.
Az ezred fennállásának 200 éves fordulóját ünnepli.
Kijelenti, hogy a zászlón alkalmazott címer a monar-
chia mai állásának nem felel meg, a mai közjogi
helyzetet nem egyezik meg. (Általános helyeslés.)
Kéri a képviselőket, hogy ezt a kérdést ne a szem-
pontból fogják föl, hanem a mult szempontjából, nem
az a zásznék, hogy provokálják a nemzeti érzést. A
mult maradványai ezek, de kijelenti, hogy azon lesz,
hogy ez a kérdés megoldassék, hogy az eddigi címer
helyére oly címet helyezzenek, mely megfelel a mai
helyzetnek. Addig, míg az új címer nincs meg, hasz-
nálni kell a régit. Kéri a választ tudomásulvételét.
(Helyeslés a jobboldalon.)

Nessi Pál: A miniszterelnök beszédében beis-
merie, hogy a magyar országnak a zászlósról s
tudomásul veszi erre vonatkozó választ. A közös
címer nem jogadja el s mig erre vonatkozó választ
nem kap, addig az interpellációra adott feleletet tudomá-
sul nem veszi.

A többség a választ tudomásul veszi.

Elnök: Következnek az interpellációk.

(A margittai választás.)

Benedek János: A közigazgatási tisztviselők,
dacára a rendelkezések, különösen választások idején
még mindig abban a tévhitben vannak, hogy nekik
a kormány felőljei érdekében korteskedni kell. Így a
hajdu-böszörményi kapitány annak idején ad audi-
endum verbum címta az italmérokot, akik nem is
igen mertek az ellenzékre szavazni. Felolvassa a
margittai fősózlábról által nemrég kibocsátott rende-
letet, e szerint többek között esti 9-től reggel 4-ig
nem szabad az utcán járkálni a fősózlábról írásbeli
engedélye nélkül. Be is mutatott egy engedélyt, mely-
ben a katolikus lelkész és családja részére ideig-
lenesen megadják az engedélyt a képviselőválasztási
mozgalmak alatt, hogy esti 9-től reggel 4-ig az utcán
közlekedhettek. A következő interpellációt intézi a
belügyminiszterhez:

1. Van-e tudomása a t. kormányelnök, mint
belügyminiszter annak arról, hogy Nyisztor Alajos
margittai fősózlábról, Margittán 1902. május
25-én 2414. szám alatt hirdetményt tett közbe és
pedig íragazsok kiűggeszte után, melyben
minden törvényes indok és alap nélkül az egyéni
szabadságot s a magánlak szentségét lábbal tipró
s nyilvánvalólag az újabb képviselőválasztás be-
folyásolásra szánt, a választó közönség megte-
lemlítésére célzó törvénylen rendelkezések fog-
laltatnak?

2. Van-e tudomása a t. kormányelnök, mint
hadügyminiszter annak arról, hogy e törvénytelen
rendelet visszavonása ugyanazon a módon, amint
közúrré tetteit, t. i. íragazsok után, még mind
ez ideig meg nem történt?

3. Mitűn a jelzett fősózlábról hirdetmény —
bár rövid ideig — de tényleg hatályban volt s
ennek következtében a személyes szabadság meg-
sértésével több rendbeli hivatalos hatalommal való
visszafelé követeltet el; mitűn nyilvánvaló, hogy
ez a rendelet a küszöbön álló újabb képviselő-
választás illetékelen és törvénytelen befolyásolá-
sát célozta: kérdem a t. belügyminiszter urat,

szándékozik-e ennek a törvénytelen hirdménynek a közzététel módja szerint — vagyis szintén járagszok utján — leendő visszavonása iránt sürgetően rendelkezni: valamint a törvénytipró rendeletet kibocsátó s hivatalos hatálmával eképpen visszaélt főszoigabíró ellen a fegyelmi vizsgálatot elegendő?

4. Miután a nevezett főszoigabíró tanusított magatartásával bebizonyította, hogy a képviselőválasztás tartama alatt a közigazgatás feladatainak pártatlan teljesítése töle nem remélhető; sőt ily körülmények között az egyéni szabadság s a személybiztonság, valamint a választók szabad elhatározásának tiszteletben tartása és megőrzése a legnagyobb és legközvetlenebb veszedelemben jár: kérdés, szándékozik-e a t. kormányelnök, mint belügyminiszter ur a nevezett főszoigabírónak hivatala gyakorlathatóságát azonnali felfüggesztése iránt haladéktalanul intézkedni?

Kéri végül a miniszterelnököt hogy a választás napját más napra tűzze ki.

Széll Kálmán miniszterelnök rögtön válaszol. Kijelenti, hogy a választás napjának kitűzése a központi választmány dolga. Minden panaszt minden ügyet alaposan megvizsgál, erről meggyőződhetnek a belügyminisztériumban. Restelli, hogy mily nagy a felülgészített, fegyelmi a vá vont tisztviselő száma. Legalább ezt ne tagadják a képviselők. Nem hagyja magát megzavarni, mindig az egyenes uton jár. Minden ember azt prédikálja itt, hogy legyen a miniszterelnök erősebb, de — mással. (Derűtlenség.) Kijelenti, hogy a főszoigabíró azért vonta vissza ezt a rendeletet, mert ő parancsolta. De azt már nem mondta Benedek, mert az már megégette volna a száját. (Derűtlenség.)

Majd így folytatja:

Feljött hozzám egyik napon az ellenzéki képviselőjelölt és megmutatta nekem azt a hirdményt és azzal mutatta meg hogy kér engem, hogy ebben a dologban intézkedjem, mert nem tartja rendén valónak és nem helyes, hogy a szolgabíró tulment a hatáskörén és rendelkezik oly módon ahogy Tatárországban sem szokás. En elolvastam ezt a hirdményt. Veres papíron van. En azt mondtam az illető képviselőjelöltnek, aki pedig nem nagy barátom nekem, már t. i. a tolla nem az; csak konstatiálom, hogy azért igazságosan bántam el vele. — azt mondta neki: „Önök igaz van, mert ez nem járja, ezt nem szabad tenni.” És intézkedtem azonnal. Ez a delegációban történt. Nem is késlekedtem, vagy nem is tettem azt, amit lehetett volna tennem, hogy azt mondtam volna, majd délután felmegyek a hivatalba, vagy holnap reggel majd intézkedem. Hanem azt mondtam, menjen fel azonnal a belügyminisztériumba, küldje le nekem ide ezt meg ezt a tisztviselőt, aki által majd rögtön rendelkezni fogok. Le is küldték hozzám ide a muzeum épületébe azt a tisztviselőt, rögtön rendelkeztem és az alispánnak azt a parancsot adtam ki, hogy ezt az intézkedést vissza kell vonni és a hirdetésnek csak két pontja tartható fenn, amely a rend fenntartása érdekében szükséges (Élénk helyeslés.) és amely olyan, hogy azt az ő hatáskörében elrendelheti, mert oly kelyen, a hol izgalmak bekövetkezése várható, a korcsákat egész éjjel tárványtva nem lehet hagyni, hanem gondoskodni kell a rendről. Nincs az önk érdekében sem az, ha nem tesznek semmit a rend fenntartására. Hiszen nincsen megmondva abban a rendeletben, hogy a kormánypártnak szabad, az ellenzéknek nem. (Mozgás a szélsőbalon. Felkiáltások: kevés ott a kormánypárti!) Nem részrehajlás ez, hanem tulszigor, a dolognak korlát nélkül való tulvittele, amely nem járja. De nem részrehajlásról van szó, nem politikai séremlről, nem az egyes individuumok politikai hitvallása szerint való eljárásról, hanem ez egy egyszerű, általános plakátum, amelyben a rendelkezések tulmennek a kellő határon, ez nem járja és éppen azért visszavonattam.

Abban igazat ad Benedeknek — folytatja a miniszterelnök — hogy a visszavonásnak is plakátiro:ás utján kellett volna történni; meg fogja vizsgálni, hogy miért nem történt ez. Az egész országba kiment már az az érzelme, hogy a minisztériumban részrehajló eljárás nincs. (Helyeslés a jobboldalon.)

Még a választás terminusára nézve akar egyet-mást mondani. Egy esetet mond el, mely pénzügyminiszter korában történt vele a választások alatt. Egy ellenzéki képviselő jött hozzá s elpanaszolta, hogy a pénzügyigazgató a választás napjára tömeges árverést rendelt el. Rögtön sürgönyzött a pénzügyigazgatónak, hogy a sörélmis rendeletet vonja vissza. Pár napra eljött hozzá Rátótira a kormánypárti jelölt s kérte, hogy vonja vissza rendeletét, mert különben megbukott. Megjegyezte különben, hogy a pénzügyigazgató már rábírta, hogy a pénzügyminiszter rendeletét ne hajtja végre. Ekkor elküldte sétálni a kormánypárti jelöltet, s rögtön elcsapta a pénzügyigazgatót. Így szokott eljárni, de ebben az esetben el nem csapott senkit s a választás napját nem változtathatja meg. Kéri válasza tudomásul vételét. (Helyeslés a jobboldalon.)

Benedek János: Nem veszi tudomásul a miniszterelnök választást, s visszautasítja a maga részéről azt a vádat, mintha ő gyanúsított szándékkal akarta volna interpellációját megtenni. Ha a miniszterelnök a választás napját nem változtathatja meg, legalább változtassa meg a vásár napját. A margittai főszoigabíró nagyobb ur, mint maga a miniszterelnök, mert a miniszterelnök nem bir vele.

Széll Kálmán miniszterelnök: Temperamentumusan felelt csak, nem haragszik most sem, pedig most is igazságtalan volt Benedek. Azt mondta, hogy a miniszter nem teljesíti kötelességét, ez nem ugyan. Rögtön le nem fejezethető a szolgabíró. (Felkiáltások a szélsőbalon: Rögtön!) de kijelenti, hogy megkapja a magáét. A vásár elhalasztása iránt for-

duljanak sürgönynyel a kereskedelmi miniszterhez, a maga részéről pártolni fogja a vásár elhalasztását.

Benedek János: A miniszterelnök válaszáának utolsó részét tudomásul veszi.

Előnk: Jelenti hogy Pichler Győző interpellációját szombatra halasztotta. Az ülést fél 3 órakor berekeszti.

BELFÖLD.

Minisztertanács. Ma délután minisztertanács volt, amelyen a kabinet valamennyi tagja résztvev.

A költségvetés kihirdetése. A hivatalos lap mai száma közli az 1902. évi állami költségvetésről szóló szentesített törvénycikkeket.

A beruházások. Lukács László pénzügyminiszternek a beruházási program kereszttulvitele tárgyában a pénzügyi bizottság tegnapi ülésén tett nyilatkozatát mindenütt legnagyobb megelégedéssel fogadták. A beruházások — mint a M. T. I. jelenti, — több évre fognak kiterjedni és körülbelül százötven — kétszáz millió koronát fognak igénybe venni. A pénzügyminisztérium a konverziós törvény tudvalegőtel felhatalmazza 59-7 millió korona értékű négyzáslások koronajáradék kibocsátására. Ez az összeg egyelőre elegendő lesz a beruházás szükségleteinek fedezésére.

Küldöttségek a kormányánál. Rosznyórol és Dobsonról ma délelőtt nagy küldöttség utszolgett Lukács László pénzügyminiszternél az ott kivetett harmadosztályu kereseti adó mérésleése tárgyában. A küldöttséget gróf Andrássy Géza és Kubinyi Géza vezették. A miniszter szivesen fogadta a küldöttséget s megígérte a kérelem sürős tanulmányoztatását. — Kispestről az állami tanitók jöttek testületileg Lukács Gyula vezetés alatt Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszterhez. A lakbérilletmény kérdésének sürős elintézését kérték, amit a miniszter kiltatásba is helyezett.

Az aradi püspökválasztás. Aradról táviratozók: A holnap püspökválasztás rendkívül hevesnek ígérkezik. Ma Hamza és Mangra párhívei külön-külön értekeletet tartottak; mindakét párt egyenlő erős. Metianu János érsek fog a választáson elnökölni. Ma a szentszéki tiszteletg az érseknél, aki megdorgálta a szentszéket, mert a választást kitéző átiratát vita tárgyává tette. Az érsek kijelentette, hogy ilyen eljárás nem tür és nem engedí leiratait felülbírálni.

A karlócai kongresszus. Karlócáról jelenti egy táviratunk, hogy az egyházkongresszus valószínűleg holnap délelőtt tartja első ülését és ezen az ülésen egy világi alelnök és négy jegyző választásával megalakul, mire a királyi biztos utasításai értelmében valószínűleg személyesen fogja megtenni közléseit. A kongresszus holnap valószínűleg az igazoló-bizottság jelentését is fogja tárgyalni. Ülés előtt ünnepies Véní Sante lesz a székesegyházban.

A szabadalvúpart értekezlete. Az országgyűlési szabadalvúpart ma este 1/8 órakor báró Podmaniczky Frigyes elnöklote alatt értekeletet tartott. Az értekelet a bizottságok által legutóbb letárgyalt összes törvényjavaslatokat elfogadta.

A margittai választás. A margittai függetlenségi választópólgárök sürős beadványt intéztek Széll Kálmán belügyminiszterhez, hogy a választás határnapját változtassa meg. A biharmegyei központi választmány ugyanis folyó hó 25-éig tűzte ki a választást, amikor a tulnyomólag függetlenségi polgárlakta Ermihiályfalván országos vásár lesz. Szatmári Mór, a margittai függetlenségi párt jelöltje ma a következő sürgönyt küldte Széll Kálmán belügyminiszterhez:

Kegyelmes uram! A margittai kerületben Kiss Géza közigazgatási végrehajtó minden községen kereskedik, a választókat pénzzel kínálja. Istenyegeti öket stb. Almaszeg megjelent Borsos Béla papfalvai jegyző kisérteében, hol Herkucz Karácsony választónak adóhátralék elengedést és harmno korona pénzt kintát az esetre, ha Orleyor szavaz, Herkucz ezt vissza utasítván, Kiss Géza azzal lenyegette, hogy tartozása megkéttszereződik és szavazati jogát elveszti. Mindezt Herkucz esküvel kész bizonyítani. Alázattal kérem kegyelmes uramat, méltóztatassék a közigazgatási végrehajtó további kereskedéseinek és vesztegetéseinek megakadályozása végett sürgösen intézkedni.

Szatmári Mór.

A közigazgatás egyszerűsítése. Holnap délután négy órakor kezdődik a belügyminisztériumban az az ankét, amelyet Széll Kálmán belügyminiszter hívott egybe a közigazgatás egyszerűsítése dolgában. Ez szakértekezeletlen a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvénynek életbeleptető rendeletét fogják megvitatni. A munkálatot már előzőleg megküldötték az ankéton

résztevő érdekelteknek. A tanácskozás előreláthatólag több napig fog tartani.

Elutasított petíció. A kir. Kuria II. választási tanácsában Vavrik Béla elnök tegnap és ma foglalkozott a báró Solymossy Lajos borosjenői mandátuma ellen beadott petícióval. A Kuria a kérvényt elutasította.

A miniszterelnök a gyáriparról.

Budapest, június 11.

Széll Kálmán miniszterelnök ma délután fogadta a Magyar Gyárosok Országos Szövetségének végrehajtó-bizottságát, amelyet dr. Chorin Ferenc, a szövetség elnöke vezetett. A küldöttség tagjai voltak: Hatvány-Deutch Sándor alelnök, Bélaváry-Burohard Konrad főrendiházi tag, Egger Gyula, Freund Adolf, tőszögli Freund Vilmos, Hüttner János papírgyáros, Kohner Agost, megyeri Krausz Lajos, Mauthner Mihály, Popper István, Surányi Béla, Thaly Zsigmond és Tolnay Lajos miniszteri tanácsosok, Weisz Manfred, Wollner József, Ohrenstein Henrik, Reimann Lázár, Emich Gusztáv, Linczer Imre, Wolner Tivadar, báró Haupt-Stummer Lipót Deutsch Artur, Herz Vilmos, Wottitz Gusztáv és Philipp Adolf.

A szövetség nevében Chorin Ferenc üdvözölte a miniszterelnököt. Mint a magyar ipar munkásai jöttek, ugymond, megalakulásuk alkalmából üdvözölni az ország legelső munkását, a magyar miniszterelnököt. Kéri, hogy a miniszterelnök támogassa öket. Ami a gyárosoktól függ, azt már megtették, de azt hiszi, hogy itt az államnak is van tennivalója. Fölveti a kérdést, nem volna-e időszerű egy több évre kiterjedő beruházási program felállításával új erőt adni a magyar gyáriparrnak? A vámközösségben az osztrák fejlettebb iparral szemben a magyar ipar vámvédelemben nem részesül. Az osztrák gazdasági körök mintha be volnának már avva a két kormány közti tárgyalásokba, a magyar közgazdasági világ ellenben nincsen. Beszéde végén felajánlja a magyar gyárosok munkarejét a magyar kormányának és érdekeiket a miniszterelnök figyelmébe ajánlja.

Az üdvözlésre Széll Kálmán miniszterelnök a következő beszéddel válaszolt:

Igen tisztelt uraim! Azokat az üdvözlő szavakat, amelyeket beszéde elején és most, legutolsó részében, az önök t. szónoka, az én régi t. barátom hozzám intézett nagyon melegen és őszinte szívből köszönöm. Jól esik nekem és mondatom, hogy nagy örömmre szolgál, hogy a magyar gazdasági életnek és a társadalmi életnek ilyen kiváló tényezői, a magyar intellektuális erőnek és erőtökének ilyen képviselői jónak láttak akkor, amikor szövetekezni készlünk közös törekvéseit egyesítésre és közös munkára, előtérbe emelve üdvözölni és előtérbe előtérbe kitejezni aggályait, reményeiket és felfogásukat a helyzetről.

En, talán nem is szükséges mondanom, aki egész életemen át a munka embere voltam, igen nagyra tudom becsülni az igazi munkának, a produktív, az alkotó munkának embereit; és így az ipar embereit s a gyáripár embereit, akik minden gazdasági tényező között talán legjobban küzdenek az alkotás nehéz lejtőin, de akik egyuttal munkálkodásuk eredményét éppen az alkotásban — a mi a legnehezebb az életben — mutathatják fel és annak örülhetnek önmaguk, s azt mutathatják be az országának a maguk érdekében és az ország gazdaságának érdekében; mondom, ezeket a törekvéseket és azoknak képviselőit én nagyrabecsülöm: azt talán bővebben bizonyíthatni önök előtt nem kell.

Nem egyszer adtam én ennek tanujelét és gondolom, tényekben is, magamtartásában is, sőt pályafutásomnak egy részében is. A gazdasági kérdések és a gazdasági érdekek nagy terén jól ismerik az én nézetemet és programomat; azt nem akarom most önök előtt még csak egyes elvi részben sem ismételni, amit tételekben, kijelentésekben, fejtegetésekben, képletekben, kézzel fogható s közvetlenül az észre, az agyra és a lélekre s a szívre ható hasonlatokban nem egy alkalommal mondtam, érzékesítettem és az ország előtt hirdetem, hogy én töreksem s hogy miként töreksem az összes gazdasági ágazatok és érdekek harmóniájára. Azt tartottam mindig s azt tartom most is, hogy ez az egyedül egészséges állapot s az egyedül egészséges politika, nemcsak gazdasági, hanem általános politika is, amelyőt elterni nem szabad, hanem amelyet minél tökéletesebben és pedig minden kérdést illetőleg és törekvéseinknek minden ízében érvényesíteni kell.

Két dolog az, amit figyelembe ajánlanak. Az egyik az öntevékenység, illetőleg az állami segély kérdése. Az öntevékenység és az önségely a legelső, mondatomnak: esszenciális feltétele minden működésnek, és önök, akiknek egész existenciája, egész működése az öntevékenységen alapszik és annak az öntevékenység szelleme, tartalma és iránya az egyedül létjogosultságot, önök lesznek az utolsó, akik azt mondják hogy nem első sorban az öntevékenység van arra hivatva, hogy az ipart virágoztassa juttassa. Mondom, önök lesznek az utolsó és ez nem is lehet másként; hát ebben egyetértenek velem. En viszont egyetértek önökkel abban, hogy nem felesleges, sőt bizonyos adott viszonyok között igenis szükséges, hogy az államnak közreható, nemcsak támogató és védő, de impulzív keze is segítségére járjon. (Élénk tetszés.) És a mi viszonyaink között ez köztérsezen szükséges; köztérsezen szükséges azért, mert hiszen a mi iparunk és a mi gazdasági szervezetünknek ez a része talán

mostohább, mert kezdetleges, és nehezebb, mert nagy versenynek kitett viszonyok közt él, jobban és erősebben, mint más országokban; annál méltánylandóbb, és én vagyok az, aki ezt mindig hirdetem és hirdetem és annál nagyobb elismerést érdemel, hogy a magyar gyárpár, amely ilyen sok nehézséggel küzd és küzdött a maga erejéből arra a vívóra, arra az állásra tudott felvergődni, a viszonyoknak minden visszalökő és mostoha hatása mellett is, amelyen ma áll. És én igen sokszor, mondom, ószinte elismeréssel és nagy örömmel néztem körül és láttam azt, hogy a magyar gyárpár mennyire törekszik és tekintve a nagy nehézségeket, amelyekkel küzdenie kell, ez a fiatal gazdasági szervezet mégis a fejlődésnek milyen fokát érte el. Tehát mondom, kétszeresen áll az, hogy az állam sem feledkezhet meg a maga feladatairól. E feladatok pedig általános természetűek és talán időhöz és a kálomhoz kötöttek. Az általános természetűek közé tartozik, hogy egy állam politikája sem feledkezhet el arról — és a miénk meg éppen nem — hogy levonja azoknak az igazságoknak a következtetéseit, amelyeket az imént hangoztattam, hogy az ipart védi, támogatja a maga működésében és istápolja fejlődési törekvéseit. Igenis, t. uraim, ezt én nemcsak kormányzati, nemcsak a magyar politikát ez idő szerint vezető teendők és működésem legelső feladatául tekintem, hanem oly igazságnak ismerem el, amelyet én a magam részéről igyekszem az adott viszonyok és a lehetőség határai között érvényesíteni is. (Élénk éljenek.)

Amit önöknek mondtak az, amit látják, benem élnek visszhangot kelt és nincs is egyéb most már, amit önöknek mondanom akarok, mint az, hogy én nagyon örülök annak, hogy önök csoportosultak és szövetkeztek. Helyesen jártak el, kétségtelen, mert az ilyen tömörülés csak használhat az ügynek, csak erőt és támaszt kölcsönöz nemcsak kiél, hanem befelé is, mert megadja az önbizalmat és a vállvetett munkálkodás érzését, ami már a maga visszahatásában is megterti a gyümölcseit. Talán itt-ott eddig is szükség lett volna ilyen organizmusra, amely úgy szólna a fókuszban gyűjtő össze a sugarakat és elénk tárja az összes érdekek egyesítésének a leucsebe összegyűjtött képét és így kétségteletlenül nagy hasznára válik a mi közös törekvéseinknek. (Tetszés.) En önöket, aszámikor jönnek, igen szívesen meg fogom hallgatni; hiszen az egyes iparosok érdekeit — azt hiszem — ismerjük, érintkezésben is állunk velük, kívánságuk és álláspontjuk előttünk nem ismeretlen; de adandó alkalommal — és én óhajtom, hogy erre minél gyakrabban kínálkozzék mód és alkalom — igen szívesen fogunk önöket érintkezni, hogy minél részletesebben ismerjük meg kívánságaikat és törekvéseiket.

Ezzel veszek önöktől búcsút és azzal a reménnyel, hogy adandó alkalommal látni fogjuk egymást; az én ajtom nyitva lesz önök előtt és akármilyen óhajuk lesz, adják elő; meg fogom hallgatni, mert úgy érzem és úgy vallom, hogy az önök törekvései azonosak az én törekvéseimmel, az én törekvéseim egy részével, természetesen, mert hisz az én feladataim igaz sokoldalúak, de én ezeket a feladatokat semmiképp sem tekintem alárendeltnek, hanem minden körülmények közt elsőrangúknak. (Hosszantartó élénk éljenek.)

A miniszterelnök azután bemutatatta magának a küldöttség tagjait, ezzel a tisztelegés véget ért.

KÜLFÖLD.

Az orléansiak reménytelensége. Tegnapelőtt, Szent Fülöp napján a rojalista szenátorok és képviselők Fülöp orléans herceg tiszteletére gyűlést tartottak, amelyen *Lamazet* szenátor tartotta az ünnepi beszédet. Ez a beszéd azonban nem nagy örömet fog okozni Fülöp hercegnek, aki a választások idején a francia partok mentén cirkált, hogy a hívsára gyorsan Párisban teremhessen. *Lamazet* szenátor ugyanis beszédében kijelentette, hogy a szenátorok és képviselők rendületlenül kitartanak a királyi ház mellett, de semmi remény sincsen arra, hogy a királyság még egyszer visszaállítható.

Angol-spanyol összezörrenés. A spanyol kormány hónapok óta azon fáradozik, hogy a Sierra Carbonera magaslatain erődöket épít, amelyek arra szolgálnának, hogy dominálják Gibraltárt és az algecirasi öblöt. Anglia már régóta rossz szemmel nézi ezeket az erősítési munkálatokat, most pedig, hogy megkötötték a déliairai békét, kilépett ösöndes megfigyelő állásból és a madridi angol követ révén jegyzéket intézett a spanyol kormányhoz, amelyben kijelenti, hogy az erősítési műveletek Anglia ellen való hadikétségűlőddének tekintti és felszólítja a kormányt, hogy azonnal szüntesse be azokat. A spanyol kormánynak mit volt mit tennie: azonnal beállította az erősítések építését.

A spanyol sajtó nagy elkeseredéssel tárgyalja ezt az incidenst, amely azt mutatja, hogy a spanyolokat nemcsak gyarmataikból verik ki, de immár saját országaiknak sem urai többé. Az elkeseredést még fokozza a tisztek által szerkesztett *Diario de la Marina* című katonai lapnak egy cadizi jelentése, amely szerint az angolok egyre erőstítik Gibraltár déli részét. Ezeknek a műveleteknek kétségkívül az a céljuk, hogy előkészítsék a Marokkó északi részén, Gibraltárral

szemben fekvő erődők birtokba vételét, amelyek Spanyolország tulajdonai és amelyeket Anglia nem képes békés úton megszerezni.

A megbomlott Reichsrath.

Budapest, június 11.

Az osztrák kormány ma hivatalosan reparálni igyekezett azt a sérelmet, amelyet a Reichsrath tegnapi ülésén a csehek *Vilmos* német császáron elkövettek. *Koerber* kellemetlen helyzetbe jutott azáltal, hogy tegnap a képviselőház elnöke nem volt eléggé erőlyes s nem vágta el rögtön a vitát, mihelyt *Klofac* a piszkolódásait elkezdte. Ezért maga a miniszterelnök állott föl a mai ülésen, vezeklő arccal kijelentvén, hogy a kormány *Klofac* piszkolódással nem is fölháborodással, de *szomorúsággal* utasítja vissza. Csakugyan igaza van *Koerber*nek, a Reichsrath mostani állapota minden osztrák hazafiában csakis a szomorúság, a reménytelen szomorúság érzetét keltheti. S nincs is rá egyhármán kiáltás hogy ez az állapot megváltozzék: munka helyett botrányhajhászással foglalkozik a Reichsrath. Tegnap *Vilmos* császár volt soron, ma pedig *Ferenc Ferdinánd* trónörökös került kritika alá. Holnap talán *Ferenc József* király. Az államrendnek felelő sajtóságszoja ez a Reichsrath. S a legnagyobb baj az, hogy ha ma feloszlatnák, még amolyanabb kerülne helyébe.

(Expiáció.)

Bécs, június 11.

A képviselőház mai ülését egyenredű tizenkét órakor nyitotta meg az elnök. Mindjárt a megnyitás után fölállott gróf *Vetter* elnök és a következő nyilatkozatot tette:

— Szükségesnek találám, hogy *Visszatérjek* *Klofac* képviselőnek a tegnapi ülés végén tett kérdésére. Csak az ülés berekesztése után tudtam meg a gyorsírói jegyzőkönyvből a kérdés egész szövegét. A nagy zajban és nyugtalanságban csak egyes szavakat hallottam a kérdésből és étem is a rendelkezésemre álló jegyzőkönyvi eszközökkel. Legnagyobb sajnálattal fejezem ki erről, a ház méltóságát és tekintélyét súlyosan sértő esetről és különösen sajnálom, hogy előbb nem alkalmazhattam a jegyzőkönyvi eszközöket. (Helyeslés, zaj és közbeszólások a cseh radikálisoknál.)

A beérkezett irományok felolvasása után *Koerber* miniszterelnök a következő nyilatkozatot tette:

Tisztelt Ház! A tegnapi ülés végén, a melyen jelen nem lehettem, olyan jelenet játszódott le, amelyre nekem is vissza kell térnem. Ha azt mondanám, hogy a kormány az elhangzott szavakat — egyelőre nem szövekről, hogy kinek szólnak — a legmelyebb felháborodással visszautasítja, az nem fejezné ki helyesen érzelmeinket. Inkább azt mondhatjuk, hogy ezeket a szavakat, ezeket az eseményeket *szomorúsággal* utasítjuk vissza. Nincsen jogom az itt elhangzott nyilatkozatok indító okait és célját vizsgálnom, de igenis jogom van ellenérzésem gyakorolni a hatást illetően, mert a kormány az állam képviselője az egész külfölddel szemben. (Közbeszólások a cseh radikálisok részéről. *Csend!* kiáltások.) Hogyan képzelik már most ily események mellett a felelős kormány e kötelességének teljesítését? Hogyan képzelik valamely állammal való viszonyaink alakulását, ha az osztrák képviselőházban a *legdurvább módon* gyaldnak egy idegen államot, ma az egyiket, holnap talán már a másikat. Arról nem is akarok szólni, hogy tegnap a monarchiának egy trónralépte óta hű szövetségeseiről volt szó. (Közbeszólások a cseh radikálisok részéről; zajos *Csend!* *Csend!*-kiáltások.) Minden hasonló esetben azt mondanám, hogy az ily események szerzői *nyugtalanok* az állam ellen, bár az állam pozíciójának kifelé nem ártanak. Ily körülmények között a kormány álláspontja világos. Ezt az álláspontot kifejezésre jutatom, amidőn kijelentem, hogy a jelen esetben hozzámm intézett interpellációra *megtagadom a választ*. (Helyeslés, éljenek, taps, lármás közbeszólások a csehek részéről.)

(A trónörökös kocsisa.)

A ház azután áttér *Klofac*nak a *Ferenc Ferdinánd* főherceg konopisti kocsisa dögában beadott sürgős indítvány tárgyalására.

Klofac megkölja indítványa sürgősségét és a következőket mondja: Ebben a parlamentben nemcsak a képviselők közt, hanem a miniszteri padokon is *lakdók* vannak. (Zajos helyeslés a cseh radikálisok között.) Egyetlen miniszternek sincs jogában, hogy képviselők interpellációjáról megveto hangon nyilatkozzék. Ugy látszik, hogy a miniszterek nagyon esékely becsben tartják a parlamentet. A miniszterelnöknek az a kijelentése, hogy interpellációra egy általán nem

fog válaszolni, a legnagyobb botrány. Ez már nem is tisztelet a Hohenzollernnek iránt, hanem *alávadó bizantinizmus és gyűvaság*. (Zajos helyeslés a cseh radikálisok közt.) Tegnapi beszédemmel, amelyben a német császár marienburgi beszédét kritizáltam, az összes *salavadság* leltését kérdemétem s ezért a legnagyobb határozottsággal visszautasítom a miniszterelnök nyilatkozatát.

Iro: Hát a cár mit csinál Oroszországban? Ott egészen másként bálnak a németekkel.

Zavorka: A németekkel való komizkodás is jár nekünk, még ha Oroszországban törtérik is.

Iro: Beszéljen a cárral!

Klofac: Mi nem szeretjük a cárt, hanem az orosz német. Eljének a németek, de mi is élni akarunk.

Klofac azután megkölja sürgős indítványát, amelynek tárgya nagyon komoly és az egész közvéleményt foglalkoztatja, mert a bírói függetlenségről van szó.

Koerber miniszterelnök a betegsége által akadályozott igazságügyi miniszter képviselőtében a hivatalos jelentések alapján ismerteti *Ferenc Ferdinánd* főherceg kocsisának lopási ügyét, akit a beneschaui kerületi törvényszék a vad álló fellemtelt volt. Az itéletet *cseh nyelven kézbesítették* a konopisti kastély várkapitányságának és csupán a főhercegi központi igazgatóság kérelmére küldték meg azután, pusztán szívesességből, *német fordításban* is. A kocsis az itélet alapján becsületsértési és rágalmazási pört indított három főhercegi kocsis ellen, de ezeket fellemtették a vad álló. Közben a főhercegi ügyvédje újabb gyanukok alapján a lopási per újralvételét kérte, ami meg is történt és ez alkalommal a kocsis buszonnyegőrai elzárásra itéleték lopás vétségé miatt. (Közbeiktálások.) Az elítélt kocsis a bűnösség kimondása és a büntetés ellen felebbezett. Igaz az, hogy az illető bírót, aki ebben az ügyben eljár, a főherceg december 27-ikén és 31-iken kihaltatására rendelte és fogadta.

Schönerer: Rendelte?

Koerber: A kihaltatásom folytatott beszélgetésről hivatalos értesülésem nincsen. (Zaj a cseh radikálisoknál.) De semmiesetre sem lehetett ennek hatása az említett büntőre, mert az elsőbírósi itélet már régebben meghozható és jogerőre is emelkedett, az újra fölvetett per elbírlására pedig a perrendtartás értelmében más törvényszék delegáltott. E szerint szó sincs róla, hogy illetéktelen beavatkozás történt volna az igazságszolgáltatás menetébe.

Schönerer: A bírák oku/hatnának ebből az esetből.

Koerber: Itt nem lehet tehát szó a bírói függetlenség megsértéséről (Nagy zaj a cseh radikálisok és német nemzetiek közt.) s ezzel elesik a dologhoz fűzött minden következtetés. Ezzel kapcsolatosan még azt is megjegyzem, hogy megengedhetetlen dolognak tartom ezt az esetet a főherceg ur ő fensége személye ellen való igazatára fölhámlni, mert ezt tiltja a politikai komolyság és illendőség.

Choo zárószavában erősen kikel a miniszterelnök ellen, mert megtagadta a választ a hozzá intézett interpellációra, azután a tárgyalás alatt lévő sürgős indítványa áttérve, azt mondja, hogy *Ferenc Ferdinánd* főherceg rosszakarója a cseh népek. A bírói kar függetlenségét főherceggel szemben is meg kell védeni s azért kéri a házat, hogy mondja ki az indítvány sürgősségét.

A szavazásnál 109 szavazattal 25 ellen elvetették a sürgősséget, amelyre csak a cseh radikálisok és a német nemzetiek szavaztak.

Az ülés végén *tíz sürgősségi indítványt* nyújtottak be. Ezek közül benyújtottak a cseh radikálisok a nyersokorgyárak rajonizálásának ellátása iránt egy indítványt, továbbá az: *ifju-esek* nyolc sürgősségi indítványt, köztük egy indítványt, mely szerint 48 tagu bizottság küldendő ki új alkotmánytervezet kidolgozására a királyságok és tartományok jogainak történeti fejlődésének figyelembevételével, 36 tagu bizottság kiküldése iránt a közös kiadások új felosztási módjáról teendő javaslatok tárgyában, valamint az összes kormányzati ágak reorganizációjára tárgyában. További sürgős indítványok felhívják a kormányt, hogy mielőbb tegyen közléseket a *Magyarországgal való kiegyezés tárgyalásokról* folytatásáról és az új kereskedelmi szerződések megkötésének sanszáiról, valamint hogy terjeszsen elő javaslatot a vasúti tarifágy kiépítése tárgyában. A nagynémetek sürgősségi indítványa felhívja a kormányt, hogy a földadóleengedési törvényt, ha a képviselőház elfogadja, az urakházban határozottan pártolja és ha itt is elfogadják, éentesítés alá terjeszse.

(A sajtóelőrejár.)

Koerber beszédében a sajtóelőjárás reformjáról nyilatkozott. Külön kiadások ezenul nem lesznek bejelentéshez kötvő. A kolportázs szabad, amivel a kormány nemcsak az idők kívánalmának és a közönség érdekeinek vél szolgálni, hanem *ast is remélti*

hogy a nagy fejlettségű osztrák sajtó a kolportázs-ból a sajtó konzolidációja érdekében oly hasznos fog huzni, amilyent a külföldi sajtó huz a tömeges eladásból. A kormány sajtóprogramja az, hogy erős falakat emeljen az államnak minden pártkülömben kívül álló alapjai a vallás, az állami törvény által biztosított szabadság és a becsület körül. A kormány a javaslat benyújtásával újabb tanujelét adta annak a törekvésének, hogy a háznak alkalmat adjon gyümölcsöző munkásságra.

(A cseh miniszter lemondása.)

Bécs, június 11.

Dr. Rezek cseh nemzetiségű miniszter ma délután átadta lemondását ö felségének. Rezek leköszönése által a politikai helyzet rendkívül keléssé vált. Parlamenti körökben beszéltek, hogy legközelebb részleges kormányváltás lesz. Ö felsége ma délelőtti hosszas kihallgatáson fogadta Koerber miniszterelnököt.

Hogy hova fognak fejlődni a viszonyok, az egyelőre elképzelhetetlen. Annyi bizonyos, hogy a képviselőház a héten még nem kezd meg nyári szünetét, amint eredetileg tervezve volt, hanem tovább is együtt marad.

A csehek elnökük, Pacak útján a miniszterelnök elé terjesztették követeléseiket, amelyek hat pontból állanak. Koerber kijelentette, hogy a két utolsó pontot, amelyek azt sürgetik, hogy a kormány szentesítse a földadó leszállításáról szóló törvényjavaslatot és hogy foglaljon határozottan állást a nyelvkérdésben, nem teljesítheti és nem is fogadja el; a kormánynak elve, hogy a nyelvkérdést csak a két nemzetiség kölcsönös megegyezésével lehet megoldani.

A csehek erre elhatározták, hogy nem engedik a menetjegy-adorót szóló törvényjavaslatot napirendre tűzni, vagyis obstruálni fognak.

A kormány a nagymetékkel is tárgyalást kezdett, hogy vonják vissza sürgős indítványait, de egyelőre siker nélkül, mert ellenszolgáltatásul a Dunagőzhajzási társasággal kötött szerződésről szóló törvényjavaslatnak sürgős indítványként való gyors lefolytatását követelik.

Rezek ma délután tanácskozott Pacakkal és rá akarta bírni, hogy a cseh klub változtassa meg a menetjegy-adorót szóló törvényjavaslat tárgyában hozott határozatát; minthogy pedig a cseh klub erre csak abban az esetben lett volna hajlandó, ha a kormány a csehek követeléseit teljesíti, tehát Rezek kijelentette, hogy ilyen körülmények között nem maradhat tagja a kabinetnek és nyomban közölte ebbeli elhatározását Koerberrel, azután átnyújtotta lemondását az uralkodónak.

(Rezek nyilatkozata.)

Bécs, június 11.

Rezek ma délután több cseh képviselővel érintkezett és kifejtette előttük, hogy azért mond le, mert az ifjucsehek pártja egy olyan törvényjavaslat ellen akar obstruálni, amely jótékony intézménynek válnék javára. Az ifjucsehek politikája végeredményben az özvegyek és árvák nyugdíjának felelőse és a dijakok helyzetének javítása ellen irányul és ez készletli lemondására.

(A helyzet.)

Egy politikus, aki a kormányelnökhöz közel áll, akként nyilatkozott tudósítók előtt, hogy Rezek lemondása súlyos következményekkel fog járni. A kormány elment a legszebb határokig, de a csehek mindenképpen zavart akarnak okozni a parlamenti ülésszak bezárásának küszöbén, ami sikerült is nekik. És ugyan mit értek el vele a csehek? Eltávolítottak a kormánytól egy olyan embert, akinek sokat köszönhettek. A csehek a lemondást nem veszik nagyon a szívükre, mert nem gondolják meg, hogy tulajdonképpen nem Rezek és a kormány között támadt így ellentét, hanem a csehek és Rezek között és ennek a parlamenti helyzet fogja kárát vallani. A németek sem tulajdonítanak fontosságot Rezek lemondásának, mert csak látszólagosnak tartják. Általános köztük az a vélemény, hogy a kormány helytelenül járt el, mikor még ebben az állászatban akarta átterjeszkölni a menetjegy-adorót szóló törvényjavaslat megszavazását és a helyett hogy a költségvetés letárgyalása után azonnal megkezdte volna a parlamenti szünetet, részletes kormányváltást idézett elő.

A nagymeték egyesülete elhatározta, hogy újabb sürgős indítványokat fog benyújtani.

(Lobkowitz herceg.)

A mostani zavaros helyzetet még bonyolultabbá teszi az a körülmény, hogy Lobkowitz Ferdinánd herceg, az urakháza bizottságának referense, a gabona-határó-díjzletre vonatkozó javaslat dolgában kijelentette, hogy eladói tisztjét ebben az állászatban nem

teljesítheti. Ebből a kormánynak újabb nehézségei támadtak.

(Egy epizód.)

Bécs, június 11.

Jellemző az ausztriai politikai viszonyokra nézve a következő epizód: Malik fogadott Schönnererrel, hogy 6 óra hosszat tartó obstrukciós beszédet fog mondani. A fogadás nyolc palack pezsgőbe ment és Schönnerer kitélezte magát, hogy minden további meggyodrai beszédért még egy-egy palack pezsgőt fog fizetni. Ennek a fogadásnak köszönhető az osztrák képviselőház, hogy Malik ma délután 1/1 óráról fogva este 7-ig beszélt. Legnagyobb részét a vadászati törvényről elmélkedett és összehordott mindent, ami csak észébe jutott. Még tovább is szeretet volna beszélni, de teljesen berekedt.

Utána felállt Koerber és általános meglepetésre benyújtotta az új sajtó-törvényjavaslatot.

(A galíciai lengyelek akciója.)

Bécs, június 11.

A Fremdenblat írja: Egy lengbergi lap azt a hírt hozza, hogy a német nagykövet lépéseket tett a végre, hogy a galíciai tartománygyűlést ne hívják össze, mert poroszellenes tüntetésektől kell tartani. Mint értesülünk, ez a híresztelés merő kóholyman.

Lemberg, június 11.

A német császárnak a lengyelek ellen való legutóbbi szenvedélyes fellépése rendkívüli módon felizgatta a galíciai lengyeleket, annál is inkább, mert semmi tekintettel sem volt érzékenységre, holott ők eddig a hármasszövetség leghűbb támaszai voltak. Egész Galiciában erőteljes tiltakozásra készülnek, mely nemcsak a német császárra, hanem a hármasszövetség ellen is irányul. Többek közt azt is tervezik, hogy a királynak emlékiratot nyújtanak át ebben az ügyben.

HIREK.

A császár beszélt.

Bajos a magyarnak arról beszélgetni, hogy kinek van igaza, annak a Kiofac nevezetű, kemény koponyájú cseh legénynek, aki durván odamondogatott az ausztriai parlamentben a német császárnak, vagy a glaszkeztűs kezű, finom urnak, Koerbernek, aki elszomorodva hallja a parlamenti légkörben csakugyan szokatlanul palléroztalan, goromba kritikát egy szomszédos császár beszédéről... Minket tudniillik érzelmi káposok fűznek a német császárhoz. Ez a város egy elmúlt estén nálunk szörnyen szokatlan mámorban ujongott, mert a királyt ritkán látó budavári palotában a magyar nemzet dicsőségét énekelte meg egy tőzszobán a szomszédos császár. Pazarlás volna tőlünk, elfordulni akárcsak egy embertől is, aki minket szeret. Nem sok az ilyen ember s keveset munkálunk arra, hogy több legyen... Hát még ha az ember: Imperator rex és seregek ura és nem csak tisztán a méltósága révén, hanem az agilitásával is az a faktor, aki ez idő szerint legeredményesebben politizál a földteke innessét oldalán. Az álláspontját is megérthetjük. Azt csinálja, amit mi a magunkra hagyatottak egyedül kell hogy elvégezzünk. A maga fájának többségére támaszkodva küzd a nemzetiségei ellen. Magyarország legyen Magyarország, — mondjuk mi. Németország — Germánország — mondja ő. — Ennek a tételnek az igazat annál inkább meg kell értenünk, minél inkább rászorulunk a tóttal, százzsal, oláhval, szerbrel szemben mi a védelemre, mi: a majoritás, mi: az egységes, fajtán, nyelvben ugyanazon magyar államfenntartó ellen. Minél világosabban bebizonyul, hogy nem agyrem az alldeutsch magyarországi manipulációja, hanem a nagygermán szellem által dédelgetett aknamunka ellenünkben. Ertenünk kell ezt az uralkodót még akkor is, ha egy szép napon kiszűnne róla, hogy ellenségsünk.

Meg kell értenünk azonban Kiofac urat is. Még a durvaságát is. A mi történelmünk nem a kényelmes, nyugodtalmas fejlődés, hanem a folytonos küzdés. Ha pihenő-ponthoz értünk, az még nem jelentheti számunkra azt, hogy szakítsunk a mult minden konkvenciáival és azért a mámoros estétért és a békeességért, meg a barátságért vakon elismer-

jük igazságnak azt, amit a mi barátunk, a császár mond és tesz. Erdemellenné válnánk a pihenőre. Nagyon hitvány önzés lenne az, ha mi, a lenyűgözött, aztán meg fölszabadult nemzet hidegvérrel, érzéketlenül néznők azoknak a nemzeteknek a sorát, amelyeket alaposabban láncra vertek. Ilyen politikának talán jó, de erkölcsileg nagyon is silány álláspontot nem szabad elfoglalni egy nemzetnek. Olyannak, amely tényező akar lenni a világban abban a tekintetben is, ahogy moráliter kialakul századok folyamán a világtörténelem. (Ez talán kissé naiv beszéd azoknak a szemében, akik a ma politikáját gyurják a dagasztó-tekónobben. Pedig hát az államok és a nemzetek életében is vannak diffamáló pillanatok s egy bizonyos perspektívában az államalakulatok is alá vannak vetve a gaval-lér kritikának.)

A császár elszólta magát. Nem először esik meg vele s mivelhogy mód fölött sokat beszél nem is utóljára. S mivelhogy az ő szájából sulyosan esik bele a mérlegbe minden szó, észrevénné a világ még a jelentéktelenebb tapintatlanságot is. Az ilyen nagfontosságú botlást hogyne venné észre. Ezzel szemben mit csinálhat Kiofac? Az ő szava nem olyan fontos, mint a császáré, nem hallzik el olyan messze. Neki a maga szempontjából szüksége volt arra, hogy goromba legyen, mint a pokróc. Neki tul kellett sikoltani a parlamenti hanglétra skáláját, hogy messze észrevegyék a tiltakozását. Neki, ha már észrevette azt, ami a császár beszédében megbántotta, elkeserítette és fölíngerte a szlávást, nem volt szabad kicsike, lokális botrányt provokálni, hanem olyat, amit meghallanak Berlinben is. Az egész világon. Talán ő maga is sajnálta magában a dolgot. Talán azt mondta valami barátjának az ülés után: — sajnálom, hogy olyan nagyot rugtam ezen a máskülönb derék emberen... De egy kicsit goromba nem lehetett... Apró hatalom, amelyről csak úgy vesznek tudomást, ha fűvölt.

S a felháborodásban gondoljuk meg csak jól mi magyarok, van is neki sok, sok igaza. Mit szólnánk mi ahhoz, ha hirtelen olyanformán kritizálnák le a multunkat és az aspirációinkat, mint ahogy ezt csak egy szuszra megeselekedte a lengyelekkel a német császár. A pofonospárra felordít az, akinek fáj az ütés. Kiofac ordított — s ha a politikusok nem tudják megérteni ezt a cseh legényt, hát értsük meg mi a közönséges emberek.

(Th.)

Budapest, június 11.

— BUDAPESTI NAPLO. Június 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldessük tovább.

— Személyi hír. Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnag családjal együtt nyári tartózkodásra birtokára utazott.

— A svéd kormány küldötte Budapesten. Pár nap óta érdekes vendége van a fővárosnak: Zjungdaht Oszkár, a svéd állami börtönök főfelügyelője, aki a svéd kormány megbízásából azért jött, hogy a magyar börtönügyi viszonyokat tanulmányozza.

— A belga királyné állapota. Brüsszelből jelentik, hogy bár a királyné állapota egy idő óta változatlan, mégis meg kellett változtatni eddigi életmódját és le kellett mondania a spaai hegyek közé teendő kirándulásáról.

— Kitérítés. A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, Ruby Antal kuriai tanácselnöknek, aki most nyugalmába vonul a községlátat és igazságszolgáltatás terén szerzett érdemeinek elismerésül a második osztályú vaskorona-rendet adományozta.

— Albert szász király betegsége. Albert szász király állapotáról ma reggel Sibyllenhorban a következő orvosi jelentést adták ki: A király az éjszaka első felében nyugodtan aludt, de a kora reggeli órákban ismét kissé nyugtalanodott. A beteg ételt és italt kért. Állapota még ilyolyon megkívánja, hogy ágyban, vagy kereveten pihenjen. Lába nincs. Erre vé-

104. szabályos. Egy drezdai magántávirat szerint a király állapota nagyon komoly. Még sem szabad mozdulnia, mert különben felegzési nehézségek győtrik.

— **Lombot Budapestnek!**... Budapestről az utóbbi esztendőben egyre gyakrabban emlegetik, hogy a legjobb nyaralóhely. Ott van a Városliget, ott van a liget, ott Gellérthegy és a budai oldalnak egyéb sok szép része, válogatni lehet az árnyas helyekben, a jó levegőben. Ha jól megvizsgáljuk, kik terjesztik székesfővárosunknak ezt a jó hírt, alighanem arra a művelt, de nem jómódú középosztályra akadunk, amely kipróbálta már a főváros környékének falvaiban a nyaralást és ökölbe szorított közel és azzal az elhatározással tért vissza ősszel, hogy vagy Ostendében nyaral a jövőben, vagy Budapesten, amely igazán jó nyaralóhely, ha az ember egy kissé fáradozik érte. Csakhogy Budapestet is csakhamar megszerzik a maguk kis tapasztalatait. Azért a pénzért, amivel a fővárosi hűsölést megszerzik maguknak, bátran tengerre mehetnek. Egy-egy családi kirándulás egy-egy kis tönkremenetel jelent a derék családapáknak. Mert a zöldet, hűs levegőt csak úgy kapjuk meg itt, ha sem költséget, sem fáradságot nem kímélünk. Ilyen viszonyok között csak hálaimat rebegetünk az olyan indítványért, amelyet Havassy Rezső a jöszefvárosi bizottsági tagok részéről terjesztett elő a város mai közgyűlésére. Azt indítványozták a jöszefvárosi bizottsági tagok, hogy a *Népszínház-utcanak mindeket oldalát jársítsák be* a gyalogutak mentén. De a helyi érdeken túl is emelkednek a bizottsági tagok s indítványuk kapcsán úgy vélekednek, hogy a fővárosnak azokat a tereit és utcáit is fásítsák be fokozatosan, amelyeken ezt a forgalmi viszonyok megengedik. Ez szép lesz és egészséges, a Népszínház-utca névze mindenesetre az lesz, mert ez Budapestnek amúgy is egyik legnagyobb utvonala fejlődött. Úgy a jöszefvárosi bizottsági tag uraknak. Indítványuk nyomán álmok kelnek a földökli fővárosi halandó lelkében. Képzeltünkben egy várost látunk, amelynek utcáin terebélyes fák árasztanak hűs árnyat és illatot. A szürkeség mind elbujlik e sűrű lombok mögött s új, izmos generáció támad az elkenyészedeit, régi generáció után. Őszo eszavardóit fejfel megérjük-e vajjon ezt a szép kort, mi mai fővárosi lakók?...

— **Damjanich-szobor Budapestnek.** Damjanich Jánosnak, a szabadságharc vitéz tábornokának emléket szoborral örökíti meg a Damjanich-asztaltársaság. Az életnagyságú mellszobrot, amely *Siklody Lőrinc* székely szobrász műve, június 15-én leplezi le az asztaltársaság soroksári-utcai helyiségében. A leplezően gróf *Benjovszky Sándor* országgyűlési képviselő mond ünnepi beszédet.

— **Than Károly jubileuma.** A budapesti tudományegyetem június 16-án, vasárnap délelőtt nagy-szabású ünnep keretében fogja megülni nagynevű tudós tanára, dr. *Than Károly* főrendiházi tag negyvenéves tanári jubileumát. Az ünnepet megelőzőleg délelőtt 10 órakor az egyetemi templomban lesz az évzáró Tedeum, amely után 11 órakor az egyetem aulájában ünnepi diszgyűlést tartanak meghívott vendégek, az egyetem tanári kara és az ifjúság részvételével. Az előzőli megnyitótán dr. *Fécsy Tamás* rektor az egyetemi tanács élén üdvözlőlni fogja a jubilánst, akinek átnyújtja az egyetem üdvözlő iratát. A pergaménre rajzolt okmány remekművű díszkötésben lesz. A rektor beszédére *Than Károly* válaszolni fog. Ezután következnek a külföldi egyetemek, a hazai tudományos testületek és társaságok üdvözlései, az orvosi és bölcsészeti kar dékánok beszédei. A volt tanítványok nevében dr. *Nurcsán József*, az asszisztensek részéről dr. *Vámosy Zoltán* és az ifjúsági egyesületek képviselőiben *Dongó Orbán* bölcsészeti kar segélyegyleti elnök mond üdvözlőt. Az egyetemi polgárok, valamint a diákiskasszonyok teljes számban vesznek részt az ünnepségen.

— **Szegény gyermekek kirándulása.** A Fővárosi Szegény Gyermekekért-Egyetel 300 vendége tegnap *Serák Károlynak*, az állatkert igazgatójának szíveséből díjmentesen meglátogatta az állatkertet. Ez alkalomra *Hüvös József*, a városi villamos vasút igazgatója két nagy villamoskocsit a ki- és bejövételre ingyenesen bocsátott az egyesület rendelkezésére. A központi tejszarnok tejel-vajjal, *Ritterschmidt Károly* süteménynyel vendégelte meg a gyermekeket az állatkertben.

— **Halálhíradás.** Sulyos csapás érte *Szaboda Lajos* hírlapíró-kollegánkat, a *Pester Lloyd* régi munkatársát. Felesége, született *Horváth Margit* az éjszaka a Szondy-utca 42-ik szám alatt lévő lakásán szívizéhihűdésben hirtelen meghalt. Az elhunyt, aki tizennyolc éven át boldog házasságban élt a férjével, finomlelkű asszony volt, aki kisebb irodalmi dolgozatokat és csinos költeményeket írogatott a lapoknak. Temetése idejét még nem állapították meg.

Salamon Dénes királyi közjegyző ma meghalt *Zentán*.

— **A martiniquei áldozatokért.** A martiniqueiek felsegítésére a *Budapesti Újságírók Egyesületéhez* ma a következő adományok érkeztek: Gróf *Apponyi Albert* 100 korona, *Láng Lajos* 20 korona, *Sándor Pál* 20 korona, *Wolfer Tivadar* 20 korona, *Kubinyi Géza* 10 korona, a mai gyűjtés tehát 170 korona. Hozzáadva a tegnapi kimutatott 1425 koronát, a gyűjtés eredménye 1595 korona. A martiniquei nyári ünnepély rendezőbizottság mai ülésén bejelentették, hogy a bizottság megbízásából gróf *Szapáry Pál* elnök és *Gerbeaud Emil* ma délelőtt tisztelegtek gróf *Keglevich István* intendánsnál, hogy tőle az Operaház és a Nemzeti Színház művészeinek közreműködésére engedélyt kérjenek. Az intendáns a legnagyobb előzékenységgel fogadta a küldötteket s a mozgalom iránt való teljes rokonszenvének kifejezéséül adva szíves készséggel azonnal megadta az engedélyt, hogy a két színház művészei az ünnepélyen közreműködheszenek. A bizottság az intendánsnak a melegtámogatásért háláját és köszönetét fejezte ki. Az ülésen résztvevő *Mader Raoul*, az Operaház igazgatója, aki a bizottság felkérésére szíves készséggel vállalkozott, hogy mint a bizottság alelnöke az ünnep zenei programját egybeállítja. A program zenei karának számának tervezetét a mai ülésen már elő is terjesztette és a bizottság nagy lelkesedéssel járult hozzá a programhoz, amelynek minden egyes száma nemcsak nagy művészi értékű, de szenzációs is. A bizottság *Mader igazgató*nak, aki *Colomennal*, a nagynevű francia kar-nagygyal együttes a zeneszámokat vezényelni fogja, köszönetét fejezte ki. A nyári ünnepélyre művészi becsült rendkívül díszes plakátot festett *Márk Lajos*, a kiváló festőművész és a plakátok előállítását a Kosmos irodalmi és nyomdai műintézet díjtalanul ajánlotta fel, amiért a bizottság a műintézetnek köszönetet szavazott. A nyári ünnepély június hó 19-én a Gerbeaud városligeti pavillonban este 8 órakor kezdődik. Jegyek már holnap kaphatók a *Budapesti Újságírók Egyesületé* helyiségében (Keresesi ut 17. sz.). *Gerbeaud Emil* Gizella-téri cukrászdájában és a *Harmonia* vaci-utcai zeneműkereskedésében. A jegyek ára: páholy 60 és 40 korona, ülőhely 10 és 6 korona, állóhely 2 korona. Az ünnepély végéig megállapított műsora a következő:

1. *Szabados Károly*: Marseillaise-ábránd, előadja a m. kir. Operaház zenekara. 2. *Prológ*, írta *Heltai Jenő*, szavalja *Varsányi Irén*, a Vigaszínház tagja. 3. *Hugó Viktor*: Murad szultán, szavalja *Jászai Mari*, a Nemzeti Színház művésznője. 4. *Sobumann-Helmberger*: A két gránátos, énekl *Takács Mihály* az Operaház művésze, kíséri a m. kir. Operaház zenekara. 5. *Bizet L'Arlesienne*. Suite nagy zenekarra. Előadja a m. kir. Operaház zenekara. 6. *Miss Isidora Duncan*: Tánca a Rákóczy-induhoz. Kíséri *Radics Béla* zenekara. 7. Magyar nép- és kurudalok: szavalja *Török Irma*, a Nemzeti Színház művésznője, kíséri *Radics Béla* tárogatós zenekara. 8. a) *Delibes*: Kettős a Lacmé című operából, b) *Strauss*: keringő a Cigánybáróbból énekl az Operaház tíz művésznője. 9. *Berlioz*: Rákóczy-antantia nagy zenekarra, előadja a m. kir. Operaház zenekara. 10. Epilog, francia alkalmi költemény, előadja francia nyelven *Márkus Emilia*, a Nemzeti Színház művésznője.

— **Államtitkár és hírlapíró.** *Berlinből* távirat-tal tudósítunk, hogy gróf *Posadowski* legutolsó es-télyén furcsa összeütközés támadt báró *Richthoffen* külügyminiszteri államtitkár és *Sanders*, a *Times* berlini levelezője között. A hírlapíró megszólította az államtitkárt, mire *Richthoffen* rávált *Sandersre*:

Senkem vétkes annyira abban, hogy az angol közvéleménybe mérget hintet Németország ellen, mint éppen ön. Többször figyelmeztettem arra az önök nagykövetét, hogy az ön tendenciózus és megméte-lyező hírlapíróításai mind a két államra nézve ve-szedelmek!

Hogy mi volt az eset folytatása, arról nem szól a berlini távirat.

— **Vesztegetés.** Egy kis vidéki város pol-gára az éjjel nagyon hangosan mulatott, amiért reggelre a rendőrkapitány öt korona pénzbünté-téssel sújtotta. A polgár egy kissé méltatlankodva nézett a kapitányra:

— Sok lesz az, tekintetes uram!

A kapitány mosolyog.

— No — mondja — itt nem lehet alkudozni.

— Nem? Tessék már elengedni belőle vagy három koronát.

— Nem lehet — mondja a kapitány türel-metlenül s egy kissé szigorúan.

A polgár hallgat, tündök, de aztán, mint akinek pompás gondolata támad, megvillan a szeme. Odahajol a kapitány füléhez s bizalmasan mondja:

Te tekintetes uram! Mindig a kormányra szavaztam. Hát...

— **A hazai föld.** *Fiuméből* jelentik: Az osztrák *Lloyd Sülzia* nevű gőzöse *Singaporeból* herceg *Schwarz-zenberg* Károly volt sághai- osztrák-magyar követ-ségi titkár holttestét hozta. A herceg *Sanghaiban* két hónapig ideiglenesen volt eltemetve. A holttestét Bécsbe szállítják és a családi sírboltban helyezik el.

— **Az ál-boer.** Temesvárott volt egy boer. Valódi boer volt, aki még csatában is résztve-t. A karját föltekve hordta, egy kissé sántított is s sokat beszélt Transvaalról. Hogy ott így volt, úgy volt, hogy a karját egy angol vágta meg, még most is véres. A lábába pedig belement egy liditbombának a szilánkjai.

— Hogy hívják? — kérdezték tőle kére-getés közben.

— *Loos Frigyes*.

— No, ez igaz boer név, — mondták s adtak neki egy hatost.

Az embereket úgy meghatotta ez a szegény sebesült, aki a szabadságért vérezett s aki otthon gazdag volt.

Loos pedig jól érezte magát így. Aktuális volt mindig, jól mesélt s jól tőkésítette a boer háborút. Tegnapi aztán a rendőrség elfogta.

— Maga boer? — kérdezték.

— Igen, kérem. Ott voltam Spionskopnál.

— Volt ám a budai kutyavásáron. Hát a feleségét hol hagyta?

— Melyiket tetszik?...

Loos Frigyes az ajkára harapott, de a rendő-r diadalmasan ugrott föl:

— Megvan, — mondta. — Látja, maga egy közönséges sváb. Magát a kremsi rendőrség kereszteti. Kétnéjűség miatt. Maga sohasem volt boer. Most be fogom zártni.

Igy került *Loos* a rendőrség börtönébe. Az öreg hajdu, aki leesetka, meg is felelt a kíváncsi kérdezősködőknek.

— Hát nem boer? — kérdezték.

— De nem ám, — mondta. — Nem bír az, hanem ur.

— Ur?

— Az ám. Neki kettő is volt abból, amiből magamfajta szegény embernek egy is elég.

— **A vezérkar Komáromban.** A múlt hét végén a közös hadsereg vezérkara néhány napot töltött Komáromban. A látogatás érdekességét nagy mérték-ben emelte az, hogy báró *Beck*, a vezérkar főnöke is felkereste Komáromot. A vezérkari főnök tiszteletére és fogadására *Frigyes* főherceg, a pozsonyi őtődik hadtest parancsnoka is Komáromba érkezett, aki *Sárközy Aurél* cs. és kir. kamarás, főispán és *Kotva* altábornagy, várparancsnok társaságában a vasutnál várta a vezérkar főnökét. *Frigyes* főherceg jelentést tett a hadtest állapotáról, majd a vezérkari főnökkel a vármegyeházára hajtatott, ahol a hadvezetőség elhelyezést nyert. Báró *Beck* a vármegye és város küldöttségét fogadta, másnap pedig *Sárközy* főispán fényes ebédet adott a tábornagyság tiszteletére, melyen a vezérkar, valamint a vármegye és város kitün-ősegei vettek részt. Másnap a vezérkari főnök *Sárközy* főispán és *Gyácsi* alispán kalauzálása mellett a vezérkarral kirándulást tett a bábolnai ménesbirtokra, hol a világhírű arabs tenyésztést szemlélte meg. A harcászati tanulmányok és terep-felvételek intézése Komáromból történt, a vármegyeházán elhelyezett fő-hadiszállásról, melyet a főispán előzékenyen bocsátott báró *Beck* rendelkezésére.

— **A főszámvevő jubileuma.** Tegnap volt negy-ven éve, hogy *Lampé Hugó*, a székesfőváros érdemes főszámvevője szolgálatba lépett. *Halmos János* polgár-mester a legmelegebb szavakban gratulált a jubilán-snak. A számvevőség tisztikara is tisztelettel nagyra-becsült főnökénél, báró *Kruchina Károly* számvevő ve-zetése mellett, aki szép beszédében mondomta el jó-kívánataikat s pompásan kiállított albumot nyújtott át neki a tisztikar aláírásaival s mindazoknak a főbb városi középítkezéseknek az akvarell-képeivel, ame-lyek az 1862—1902. évek között, a főszámvevő hiva-taloskodása idejében épültek.

— **Lövöldözés a Múzeum-körúton.** Nagy riad-alom támadt tegnap este kilenc óra tájban a Múzeum-körúton. A 13-ik számú ház előtt ugyanis egy eddig ismeretlen tettes az arra haladó *Csathó Ferenc* kuriai bíró nejére süttötte a revolverét. Osatónál ijedében elájult s e közben az ismeretlen még kétszer kilőtte revolverét. Szerencsére egyik golyó sem talált. Az összesereglett emberek azt hitték, hogy az uriaszonyt megsebesítette a merénylő, de *Csathóné* nemsokára magához tért, míg a merénylő a zűrzavarban eltűnt. A rendőri vizsgálat azt hiszi, hogy őrlít vagy részeg ember volt a tettes. A kilőtt golyóknak nyomára sem akadtak, s így valószínű, hogy vaktöltéssel lövöldözött az illető.

— **Házasság.** Dr. *Róssa Miklós*, az ismert fiatal író, a *Nemzeti Szalon* titkára tegnap tartotta eljegyzé-sét *Beck Blanka* kisasszonnyal, a fiatal költőnővel, akinek az utóbbi időkben egy versköteté múltó feltű-nést kellett.

Antal Zsigmond eljegyezte *Rausmayer Mór* leányát, *Margit* kisasszonyt székesfehérvárott. *Waldor Béla* folyó hó 22-ikén délután 2 órakor vezető oltárhoz a dobány-utcai zsidó templomban *Kalmár Sárika* kisasszonyt.

— **Baleset egy katonai szalonon.** *Bécs-Ujhegy*-ről jelentik, hogy az őtődik dragonyosférezvart mai szemléjén, amelyet *Ötös* főherceg végzett, *Rupprecht* György főhadnagy leestét megbokrosodott lováról és olyan súlyosan megsebesült, hogy kórházba kellett szállítani. A szemle a baleset folytán abbanmaradt.

— **Igalgy ezredes öngyilkossága.** Bécsből a N. W. T. révén jelenté tudósítónk, hogy *Igalgy Gusztáv* ezredes ma pillanatnyi elmezavarában a helyőrségi kórház fogadótermében föbe lőtte magát és meghalt. *Igalgy* legutóbb a 11. dragonyos ezrednek volt parancsnoka, de két év előtt nyugdíjazták súlyos idegja miatt, amely úgy támadt, hogy a dalás ezredes löversenyeken többször esett le lováról és többször megsérült. *Igalgy* 52 éves és nős ember volt. Egy öccse örnagy a magyar testőrségénél. Versenyistállót is tartott és híres volt vakmerőségéről. Egy időben a bécsi helyi katonai akadémia vivótanára, majd később parancsnoka volt.

— **Széllápos hírlapíró.** A *Budapesti Újságírók Egyesülete* csak nemrég foglalkozott azzal a kérdéssel, miként lehetne véget vetni azoknak a visszaéléseknek, amelyeket egyes kereskedelmi utazók követnek el, illetéktelenül kiadván magukat hírlapíróknak. A kérdésnek pertraktálása a közönség színe előtt folyt le és a nyilvánosságnak ki is szolgáltatott néhány széllápos nevet, aki a hírlapírói jelleggel visszaélt. Annál csodálatosabb, hogy ezeknek egyike: *Türkli (Tali) Ferenc*, aki ebben az ügyben már szerepelt, ismét akadt a vidéken több hiszékeny emberre, aki neki felült. Ma két előfizetőnkől kaptunk levelet, amelyben panaszkodik, hogy csalásnak esett áldozatul. Megjelent náluk egy ur, aki a következő névjegyet adta le:

Taly Ferenc Lajos
széllápos hírlapíró.

Az idegen nagy svárával előadta, hogy mint hazafi hazafias érzelmeire appellál, fizessenek elő a *Remekírók Könyvtárára*, amelyet a Wodíaner-cég ad ki úgy, hogy a tisztajövedelem a *Hírlapírók Nyugdíjintézetét* és a *Budapesti Újságírók Egyesületét* illeti, hozzátette, hogy ő, mint újságíró, csak a humánus cél érdekében utazik és ezért semmiféle fizetést vagy százalékot nem kap. *Azonfelül egy I. osztályú szabadjeggyel igazolta magát, amelyen mint hírlapíró szerepel* az illeték előfizetett, de annál nagyobb volt az álmálkodásuk, amikor a számlát *Herzig Miksa* bécsi könyvkereskedőtől kapták és belátták, hogy jóhiszeműségükkel visszaéltak. Ezek után pedig kérdik, hogy mitevők legyenek? Miután több, mint valószínű, hogy ez a széllápos ismét sok áldozatra tett szert, a nyilvánosság előtt adjuk meg a választ. *Türkli (Tali) Ferenc Lajos ur nem újságíró, hanem utazó, aki tisztán cége és a maga zsebére dolgozik, a Hírlapírók Nyugdíjintézete és a Budapesti Újságírók Egyesülete nevével pedig becsapási szándékból visszaélt. A I. osztályú szabadjeggyhez, amelyen mint hírlapíró szerepel, csakis visszaélés útján jutott hozzá és pedig valóságilag kapzsi kiadója segédelmével. Az újságírói szindikátus, amely januárban a szabadjegyek kiosztásánál véleményt adott, már akkor is visszautasította a jelentkező *Türkli Ferencet*, akit újságíróknak soha el nem ismert. Ezennel figyelemre tesszük a kereskedelmi minisztériumot, hogy az a széllápos visszaélés után I. osztályú szabadjeggyhez jutott, amelyet hírlapírói igazolványnak használt fel. A MÁV. konduktortól, ahol érik, kobozzák el ettől az úrtól a szabadjegyet, melyhez joga nincsen. A közönség pedig vegye tudomásul, hogy minden üzlet, amelyre *Türkli (Tali) Ferenc Lajos ur* ilyen család módón csábította, semmire. Tagadja meg a fizetést, mert nincs az a bíróság, amely a követelést megítélné.*

— **Esernyő-telep.** Szemesnek áll a világ és aki mer, még az esőből is pénz csinálhat. Egy debreczeni kereskedő, akit Komáromi Józsefnek hívnak, az esőből akar hasznot kifizetni. A Komáromi József terve tudniillik az, hogy esernyő-telepet csinál. Az amerikai izüi terv a következő:

A város minden körzetén, minden trafikban, vendéglőben, kocsmában, üzletben, a legkisebb utcában is lesz, a terv szerint. Komáromi-féle esernyőtelep, amely a közönséget szolgálja. És pedig szolgálja a következő módon. Aki biztosítani akarja magát arról, hogy a zuhogó nyári zápor elegáns ruháját, új kalapját, vagy éppen a bőrét ne áztassa össze, elmegy Komáromi Józsefhez és megszabott árért esernyő-bérletet vált. Kap egy kis fizetést, amelynek birtokában vígan járhatja az egész várost. Ha a zápor előfogja, bemegy a Komáromi-féle esernyő-telepre és megkapja a maga esernyőjét és még csak el sem tulajdonítja, mert a neve fel van jegyezve a telepen — s az ő bérlétfizetése is bevezeték az esernyő kiadásának dátumát. Ha újat akar kérni, azt csak abban az esetben fog kapni, ha bérlétfizetében valamelyik esernyő-telepes már bejegyezte, hogy az előbbi átvette.

Igy aztán nem fog Debreczenben elázni senki, ha csak maga Komáromi József nem.

(x) Lawn-tennis felszerelések Kertész Tódornál.

Lecocq.

Valahol távol, idegenbe, messze
Ma hetven éves lett egy öreg úr.
Nem akad erre jobb rím sem, keresve,
Mint a megszokott rím: trubadúr.
Nótáit zengi széles e világban
Varróleány és szerelmes diák
S keresztül csengnek időn és határon
A búhajós, édes melódiaik.

Körültem zengtek már gyermekkoromban
Angot asszonynak csatlógó dalát...
En vöntülök... De ifjan száll a nóta
Ma is egy új kornak kelébe át
S életre kel víg ritmushoz lebegve
Egy tarka-barka operett-sereg,
Kacagva libben szívekből szívekbe
S ajkáról, mint gyöngy, színes dal pereg

És valahol virágos, régi kertben
Egy öreg úr ül tán ma egymagán,
Körle zúgó szellő szárnya lebben,
Feje fölött dalt sít a csalogány.
Már hetven éves... Vajjon hova lettek
A mult időknél boldog álmai...
Ti vidámhangú, pajkos, operetek
Miféle kellett néktek elszállani?...

És szeméből titkon egy bús könyv pereg le
És kebeléből sóhajtsát át takad...
De egyszerre csak felpillant figyelve,
A szél felé hoz vidám hangokat...
Szeme izzó lesz... Lent a kertek alján
Egy ifjú pár megy át a bokrokon,
S vidáman csendül a leánya ajkán,
— „Halaskoia korában díszli csarnokom...”

N.

Tízéves találkozó.

— Jelenet. —

(Történik egy vendéglő külön termében.)

Egy ur: Nekem sürt hozzon.
Egy másik: Nekem is. Az étvágyat csinál. Mikor vacsorázunk végre?

Az egyik: Pont nyolcra rendeltük a vacsorát, de az igazgató ur még nincs itt.

A másik: Majd megjön. Hát hogymint van, kedves... kedves...

Az egyik: Bauer.

A másik: Ja igen. Bauer ur. Hogy van?

Az egyik: Köszönöm, lassan. Azt ugy-e tudja, hogy Letneky agyonlőtte magát?

A másik: Ne mondja. Csutorásról nem tud semmit?

Az egyik: Irnokoskodik. Scheibingerből orvos lett, Pozdorjayból ügyvéd és azt tudja, hogy Reketyés már képviselő. A kormányparton őt tartják a legtehetségesebb embernek.

A másik: Nini...

Az egyik: Mi az?

A másik: Az igazgató ur! Eljén az igazgató ur!

Mind: Eljén! Eljén!

Az igazgató ur: Adjon isten... hát együtt vagyunk?

Az egyik: Óh, kedves igazgató ur... egyszerűen van! Fiaatalabb, mint tíz év előtt!

Az igazgató ur: Bizony, bizony. Reketyés már itt van?

Az egyik: Ott beszélget...

A másik: No de milyen furcsa az az igazgató urat látni! Emlékszik, mikor a negyedik osztályban egyszer a harmóniumra ültünk és őn rajtakapott...

Az igazgató: Hogyne emlékezném! Mintha tegnap történt volna. On, ugy-e Pozdorjay?

Az egyik: Nem. Bauer vagyok.

Az igazgató: Persze, persze, Bauer! Bauer Pista!

Az egyik: Sándor.

Az igazgató: Vagy Sándor. Tudja, az ember annyi nevet hall. En már husz éve tanított, és ezalatt...

Az egyik: Persze, persze.

Az igazgató: Itt van Reketyés?

Az egyik: Még nem jött meg. És önre, igazgató ur, nem tesz különös hatást, hogy ezen az érettségi találkozón viszontlátja egykori növendékeit?

Az igazgató: Hogyne, hogyne. Csak hogy tudja, én minden évben résztvevősek az ilyen találkozókra, már husz év óta. Az ember elvégre is beleélésül.

Reketyés még nem jött meg?

Az egyik: Még nem. Óh, boldog régi idők! Emlékszik, igazgató ur, amikor...

Az igazgató: Hogyne. Mintha tegnap történt volna... (Odább sétál.)

Egy másik: Pompás színben van, igazgató ur!
Az igazgató: Hát megvagyok, kérem. De én is... meghízott.

A másik: Sőt ellenkezőleg. Mikor érettségi után lompolni mentünk, lompolás után megmértem magamat a gőzfürdőben. Akkor nyolcvanhat kiló voltam. Most ötven kiló vagyok. Nagyon lesoványodtam.

Az igazgató: Bizony, bizony.

A másik: Csak azt csudálom, hogy igazgató ur annyi ezer növendékének tudja a nevét...

A harmadik: Hehehe. Hát a memória, kérem...

A másik: Emlékszik, igazgató ur...

Az igazgató: Hogyne. Mintha tegnap történt volna.

Egy harmadik: A harmóniumra is emlékszik még, igazgató ur?

Az igazgató: Hogyne... épp most mondta el... izé... izé... ejnye ez az Elemér...

A harmadik: Jó színben van, igazgató ur.

Az igazgató: Itt van Reketyés?

A harmadik: Most jött. Epp erre jön...

Az igazgató: Van szerencsém, képviselő ur, alázatos szolgálja...

Reketyés: Ah! Jó estét, tanár ur!

Kidátások: Vacsorázók! Asztalhoz!

Az igazgató: Jövünk. (Karonfogja a képviselőt): Nézze, kedves képviselő ur, mielőtt asztalhoz ülünk... én egy kérvényt nyújtottam be a miniszter ur ó excellenciájához...

— o. —

FŐVÁROS.

(*) A főváros közgyűlése. Budapest törvényhatósági bizottsága ma délután közgyűlést tartott *Márkus József* főpolgármester elnöke alatt. Interpellációk elintézése után több jelentékeny ügyet tárgyaltak, de előzetesen *Eberling József* bizottsági tag helyére, aki lemondott és *Gebhardt József* bizottsági tag helyére, akinek haláláról a főpolgármester fájjalommal emlékezett meg *Déri Izidor* és *Árkövy József* kertünek.

Halmos János főpolgármester válaszolt *Vászonyinak* a multkor tett arra az interpellációjára, hogy a VI. kerületi Mohács-utca egyik telkét olyan módon zárták el a tulajdonosok állványokkal, hogy a közlekedést megakadályozzák. *Dessenyinek* minapi interpellációjára a polgármester kijelentette, hogy a osztorozás javítására vonatkozó terveket a mérnöki hivatal már készíti s ha a csatornák készek lesznek, akkor a nagy esőzésen nem veszélyeztetik majd a budapesti lakásokat. *Polónyi Géznak* az esküdtől hida vonatkozásig tett interpellációjára felelve, *Halmos János* polgármester emondja, hogy az adatokat a kereskedelemügyi minisztérium bocsátotta készsággal a rendelkezésre s ismételte, hogy olyan intézkedések történtek, amelyek a veszedelmet minden tekintetben kizárják, de bármilyen csekély esetleges változásokra a miniszter urja elrendeli a szakértői szemlélt. A szakértők nézete alapján a miniszter azt is kijelentette, hogy a hid 1903. őszén okvetlenül át lesz adható a forgalomnak. A hid környékén levő telkek adómentességének prolongálása ellen sem lesz akadály a kormány részéről. Ezt a részét a válnak tudomásul vette *Póányi*, de erősen kiigazította megint, hogy a fővárost a tárgyalásokra nem hívták meg, mert az „szaktanács” volt. Ez komikus és sértő. A fővárosnak sok kitűnő szakereje van, akiknek a véleményére lehetne adni. Az adómentesség dolgában sürgős törvényhozási intézkedést vár, amit a polgármester meg is ígért. A választ a közgyűlés tudomásul vette. *Szalay Mihálynak* azt válaszolta a polgármester, hogy az automobil sebátlagrendet már készűl. A közgyűlés azután egyhangúlag hozzájárult *Szalay indítványához*, hogy *Kossuth Lajos születése napjának szándékát* éhfordulójának megünneplésében a székesfőváros méltóan vegyen részt. Általános helyesléssel fogadták *Heltai Ferencnek* indítványát, hogy *Lampel Hugó* főszámvévót, a szolgálatának negyvenedik évfordulója alkalmából a főváros törvényhatósági bizottsága üdvözölje s a küldöttség vezetésére a főpolgármestert kéri föl. *Rózsavölgyi Manó*, sűrűen a vízvezeték-ügyben a vizsgálat megindítását s kéri a közgyűlést, utasítsa a polgármestert, hogy a vízvezeték helyettes igazgató ellen a legyelmli eljárás megelőző vizsgálatot rendelje el. (Helyeslés.) *Márkus József* főpolgármester javasolja, hogy az ügyet a jövő szerdán, rendkívüli közgyűlésen tárgyalják, amikor *Halmos János* polgármester sokszorosított jelentését a bizottsági tagoknak helyes tájékozódás végett kézbesíteni lehet. A közgyűlés a javaslathoz hozzájárul. *Stern József* kéri a polgármestert, a Táborhegyen a minap történt földcsuszamlás alkalmából, hogy szándékozik-e annak a vidéknek az élet- és vagyonbiztonsága felől, sürgős intézkedésekkel gondoskodni. Az interpellációt kiadta a polgármesternek. A napirend során *Bárczy István* tanácsos előadta a *tandis szabályzat* módosítására vonatkozó tanácsi előterjesztést. *Heltai Ferenc* azzal a megközlással, hogy a főváros népességének rossz anyagi viszonyai közepette nem lenne helyes dolog, ha éppen a tandisak emelését hánák be, azt indítványozza, hogy az ügyet az ősi évszakban tárgyalják. A többség nem járult hozzá s a tárgyalást megkezdte. *Kassics Péter* a tandisemelés ellen szól azzal, hogy a tanács új előterjesztésében az általános

ingyenes elemi iskolai tanítást vegye föl a szabályzatba. Földes Árpád általánosságban sem fogadja el az előterjesztést. Ő is követeli a népisiskolában a tandíjmentességet, de a közési középiskolák tandíját föl kívánja emelni s azokat az iskoákat fokozatosan megszüntetni, hogy így a főváros nagy tehertől szabaduljon meg. Polónyi Géza általánosságban elfogadja a javaslatot, de a tandíjmentességet kíván a tanácsolt, megkövetelvény, hogy a tandíj-kedvezményekben főleg a budapesti illetőseket és azokat részesítsék, akiknek a szülei közgyűlés pótadót fizetnek. A tárgyhoz szólta még: Fenyvesy Adolf, Gödsz József, Csiky Kálmán, Szalai Mihály s a közgyűlés nagy többsége elfogadta Polónyi indítványát.

(*) A fővárosi pénztárosok fizetése. A székes-főváros pénztárosi karának a küldöttsége tisztelt meg a Márkus József főpolgármesternél. Havass Rezső fővárosi bizottsági tag vezetésével, kérve a főpolgármestert, hogy a pénztárosi karnak a fizetéselemért várt kérést vegye pártfogásába. A főpolgármester megígérte, hogy az ügyet támogatni fogja.

(*) A III. kerületi segély. Az ó-budai elöljáróság részére, a szegényügyi kiadások céljára, a költségvetésében 26,000 forintot vettek föl erre az évre. Most az elöljáróság bejelentette, hogy ez az összeg nem lesz elég az év végéig és még mintegy 8000 koronára lesz szükség, kéri tehát, hogy a közgyűlés utján engedélyezze ezt a 8000 korona pótlólagos hitelt. A tanács ehhez a kérelembe hozzájárult.

SZÍNHÁZ, ZENE

** A Vígsház a Népszínházban. A Vígsház művészgárdája harmadik vendégjátékául ma este *Ocskay brigádost, Herceg Ferenc* nagy sikert ért darabját adta elő a Népszínházban szépen látogatott nézőtér előtt a leg gondosabb és a Vígsház ensemble-át jellemző kitágultatán előadásban. A közönség a szereplőket, *Csillag Teréz, Lenkei Hedviget, Nőgrádi Jolánt, Fenyvesit, Hegedűst, Topolcsait, Szerepmit, Bárdit* elismerő tapsaihoz részesítette.

A Vígsház személyzete pénteken, e hónap 13-án folytatja nagy sikerű vendégszerelését a Népszínházban. Színe kerül ezúttal a hirdett *Zsaba* helyett az *Ornary ur*, melyet másnap, szombaton megismételnek. Mindkét estén a címszerep *Hegedűs Gyula, Poulettet* pedig e szerep kreálójá, *Varsányi Irén* játssza, ki e darabban egyik legszebb diadalát aratta.

** Henschel fuváros. A német színház vendégjátékának során *Hauptmann Gerhardt* jutott ma este szóhoz a Vígsházban *Henschel fuváros* című drámájával. A modern színpad eme klasszikus művét régibb előadásokból igen jól ismeri a budapesti közönség s azt mondanunk sem kell, hogy a berlini művészek ma is bámulatreméltó összjátékkal juttatták érvényre a darab minden jelességét. Az egyesek túlzásának a meghajlását az egész stílus előtt, a rendezés szolid egyszerűségét s a díkoló természetességét nem kell újól felfedeznünk, ha e kiváló társulatról írunk s a jól látogatott ház sűrű tapsokban adott elragadtatásának kifejezést. Eppen csak *Henschel fuváros* személyesítője, *Rittner* ur ellen van kifogásunk. Ha maszkja kitűnő volt is, temperamentuma lobbanékonyságát, fiatalasága tüzeit nem tudta mérsékelni s hiányzott belőle a nehezszev. Henschel nyugodt egyszerűsége és csendes ereje. Nem éreztük ki játékból, hogy az a súlyoslépésű paraszt hogy omlik össze fokozatosan s hogy gúnyod meg testben, lélekben egyaránt. Annál kiválóbb, szinte utólrérhetetlen volt *Lehmann Elza, Hanna* személyesítője. Produkciója előtt minden kritikának meg kell hajolnia.

** Operaház. Az Operaházban holnap, csütörtökön a *Bajazet* adja *Ambrus Zoltán* és *Isaberti Silvano* vendégtelepítését. Ambrusé Nedádt, Isaberti Caniot énekli, a többi szerepben Beck, Várady és Gábor lépnek föl. Az operát a *Szerelmi kaland* ballet előadása követi. Az előadást bérletfolyamban tartják és 7 óráig kezdik.

** Kuruc Lába Mór. A Városligeti Nyári Színház legközelebbi udonsága *Feld Mátyás*nak, a sok sikert aratott tehetséges ifjú szerzőnek új darabja lesz aki eddig minden esztendőben megcsinálta a Városligeti Színház kasszadarabját. Az új darab parodistikus énekes bohózat, címe *Kuruc Lába Mór, a demokrata*. Az igazgatóság e rendkívül kaotagat bölbőségétől várja az ez idei szezon ugynevezett slágerjét. A darab szenzációja a képviselőház üléssternében játszó telvonás lesz, ahol a politikai világ ismert alakjai lesznek paródiázva. Ezenkívül telve van a bohóság aktuális ötletekkel. A darab zenéjét *Barna Izsó* hatásos énekeszámokból állította össze. Az igazgatóság fényes kiállításban hozza színre az udonságot s a képviselőház üléssternét nagyszabású kiállításban mutatja be. A darabban a színház legjobb erői pompás szerepekhez jutottak.

** Eleven órák. A Vígsházban a berlini Deutsches Theater társulata csütörtökön, e hó 12-ikén megismétli *Schnitzler Artur Lebendige Stunden* című ciklusát, amelynek első előadása oly kiváló sikerrel

járt. A magyar származású író művének második előadásán is Triesch Irén, Rittner, Bassermann, Reinhardt, Kayssler és Holmeister jásszák a főszerepeket.

** A kereszt jelenében. A budai nyári színház egész személyzete teljes erővel készül legközelebbi udonságára: A kereszt jelenében című nagyszabású történelmi színműre. *Krescsányi* igazgató, ki a darabot rendezi, egykor képek és teljegyések nyomán pompás kiállítás keretében igyekszik a rendkívül érdekes tárgy színművet bemutatni a főváros közönségének. A bemutató iránt, amely a jövő hét péntekén lesz, nagy az érdeklődés.

** Premier-bérlet a Népszínházban. A Népszínház igazgatósága fölkeri a premier-bérletet, hogy a folyó szezonban bérlet jegyek meghosszabbításáról gondoskodjanak. Holnapot kezdve ugyanis az összes bérletet a jelentkezőknek kiadják.

** Utolsó gyermekhangverseny a Telefon Híradóban. Ez évadban holnap, csütörtökön délután rendezi utolsó gyermekhangversenyt a Telefon Híradó. A mai hangverseny, mely, mint rendezés, 6 óráig veszi kezdetét, közreműködnek: *D. Pugin Leone, Papágyi Antónia és Vendrei Ferenc* urnók, *Dayka Balázs és Faldut Antal* urnak és *Basa* bácsi, a gyermekhangversenyek agilis rendezője. Este a Telefon Híradó összes állomásán keresztül a M. Kir. Operaház előadása lesz hallható. Előadásra kerül a *Bajazet*, *Leonavali drámája*, *Isaberti Silvano* és *Ambrus Zoltán* vendégtelepítésével, utána pedig a *Szerelmi kaland* ballet, melynek zenéje szintén hallható lesz a kagylókön keresztül. Az opera közvetítése után a rendezési felolvasás következik, majd annak bevezetével, 11 óráig, még cigányzene lesz hallható a kagylókön keresztül.

VIDÉK.

— (Zsilinszky körútja.) *Zsilinszky Mihály* válás- és közoktatásiügyi államtitkár ma *Eperjesre* érkezett. A pályaudvaron dr. *Bárdossy Jenő* főispánnal élen a vármegye és városi hatóságok és az iskolák küldöttei fogadták. Az államtitkár dr. *Vályi János* eperjesi görög-katolikus püspök vendége.

— (Jubiláló főispán.) *Sepsi-Szent-György*ről táviratozzák: *Potsa József* titkos tanácsos főispánjának huszonötödik jubileumára a megye társadalma ünnepélyt rendezett. A tavaszi közgyűlés tárgyalását *Ujvárossy József* bizottsági tag indítványára ho napra halasztották. A mai nap jelentőségét *Szentiványi Miklós* alispán méltatta. Az üdvözlő beszédet *Vajna Miklós* főjegyző mondotta. Az alispán 500 lónyi deputációt vezetett a jubiláló főispán elé, akit tartalmas beszédben üdvözölt, mire a főispán meghatóttan válaszolt. Déli banket volt a városban a díszteremben, este a negyedik estélyt rendezett. *Potsa József* jubileuma alkalmából *Szell Kálmán* miniszterelnök a következő táviratot küldötte:

Főispáni működése negyedszázados évfordulója megünneplése alkalmából legőszintébb örömmel üdvözölöm nagyméltóságodat. A köztisztvislet és szeretet, mely nagyméltóságodat ez alkalommal körülveszi, a közélet terén szerzett és annak idején legfelsőbb helyről is teljes mértékben méltánylást nyert érdemekéért és jogos elismerésért képezik. Kérem a Mindenható, hogy nagyméltóságodat a köz javára teljes szellemi és testi épségben még hosszú ideig tarítsa meg. *Szell Kálmán*.

A főispán ezenkívül még igen sokan üdvözölték az ország minden részéből.

— (Bucsuünnep.) *Dicsőszentmártonból* írják: *Sándor Mihály* főispán és családja vasárnap bucsuzott el Kisküküllő vármegye közönségétől abból az alkalomból, hogy székelv kormánybiztossá neveztek ki. Déléltől a megye előkelő hölgyeiből alakult küldöttség tisztelt a főispán nejét, díszokmányt nyújtottak át neki a dícsőszentmártoni nök nevében. Este a vármegye dísz emében bucsuestély volt a távozó főispán és neje tisztelőre.

EGYESÜLETEK.

(Az Országos Középiskolai Tanáregyesület Budapesti Köre) ma délután *Beke Manó* elnöklésével ülést tartott. Az elnök beszámolt a kör múlt év működéséről. Megválasztották a tisztikart és kiegészítették 12 taggal a választmányt; elnök lett újból *Beke Manó*, alelnök *Gyomai Gyula*, pénztárnok *Balog Mór*, titkár *Lévay Ede*.

SPORT.

*. Alagi löversenyek. Holnap újra az urlovások ülnek nyeregbe az alagi mezőn. Három napos a nyári meeting. Különös íutakomok nincsenek a programján s a fogadók bizonyára tömegesen fogják az új tribünöket megtölteni. Jelöltjeink:

- I. Fakati—Fuss.
- II. Divonne—Glaucoipis.
- III. Néha-Néha—Nyakas.
- IV. Hamlet—Biri.
- V. Alte Wiese—Jelissava.
- VI. Fules—Orschik ist.

*. Boxolás az Uránában. *Young Fitzsimmons*, az amerikai sportvilág egyik büszkesége, aki Amerika box-bajnokságának gyémántos övét szerezte meg, most Európában akar propagandát csinálni a testedző box-sportnak. A napokban jelen volt az Uránia-szín-

házban a Sport előadásán s ajánlatot tett az igazgatóságnak, hogy az öklölvívásról szóló rész tárgyalása alkalmával bemutatja az amerikai boxot. Folyó hó 14-én, 15-én és 16. napján fel is fog lépni *Young Fitzsimmons* a Sport című darab keretében s ellenfele egy mulatt származású chikagói professzionista, *Mr. Kid Ward* lesz. A viadalon kívül *Y. Fitzsimmons* az öklözés praktikus alkalmazását is be fogja mutatni.

*. Az alagi löversenyek eredményét leg hamarabb és legmegbízhatóbban a Telefon Híradó után tudhatjuk meg az érdeklődők, mert a Híradó kiküldött tudósítójának telefonjelentése alapján közvetlenül az egyes versenyek lefutása után két futamonként részletes tudósítást olvastat fel a versenyek eredményéről. A löversenyek eredmények felolvasására, melynek összerendeményét már hat óra tájban felolvasásra a beszélő újság, kétszeres rádiójelel hívja fel az előzetők figyelmét a Telefon Híradó.

TÖRVÉNSZÉK.

§§ A tábla szünete. A ítélőtábla elnöke a nyári szünet alatt működő tanácsokat a következőképpen állította össze: A szünet első felében: július 6-ikától augusztus 2-ig: Elnök: *Vavrik Antal*. Büntető bírák: *Csikj József, dr. Devich László, dr. Istvánffy Lajos, Polgári és váltó bírák: Végő József, Forster József, dr. Baumgarten Károly*. A szünet második felében: augusztus 3-dikától augusztus 30-ikáig: Elnök: *Frenreisz István*. Büntető bírák: *Türk Szilárd, Horváth Béla, dr. Haupt Albert*. Polgári és váltó bírák: *Dr. Nyeviczkey Antal, dr. Baumgarten Károly, dr. Kolár József*.

§§ A törökbecsei bírtok. A Kuria fölülvizsgálati tanácsában ma reggel hirdették ki az ítéletet abban a 90 000 koronás pörben, amelyet *Fehér Miklós* örökösei indítottak *Tarnóczy Gusztáv* ellen a törökbecsei bírtok adásvételi ügyletéből kifolyólag Fehérék először tudvalevőleg a többsébiráskánál indították meg a pert s itt meg is nyerték. Illetékességi kifogás révén azonban a pör a rendes bíróság elé utaltatott, a VI. kerületi járásbíráskán szintén a Fehér-örököseknek adott igazat. A törvénszék föllebbezési tanácsa azonban az elsőbíráskán ítéletének megváltoztatásával Fehéréket keresetükkel elutasította. Fehérék ez ellen fölülvizsgálati kérelmet adtak be a Kuriahoz, amely ma őket e kérelmükkel elutasította.

§§ Grün Ede sorsa. A budapesti büntető törvénszék tudvalevőleg letartóztatta dr. Grün Ede budapesti ügyvédet. Dr. Grün Ede nek azonban nem ez volt az első kriminális ügye. Sikkasztásért már a télen indítottak ellene vizsgálatot s ezt az ügyet ma a vádtanács döntése elől terjesztették. A vádlók *Machák Gusztáv* és a felesége, akiknek 5962 koronáját és *Owada Ferenc*, akinek 250 koronáját sikkasztotta el. *Machák Gusztáv* és neje 1899. évi november 13-ikán megvették *Gyögy Saur* Gábornak Ferenc-köruti házát. Az adásvételi szerződést a *Machák házaspár* ügyvédje, *Grün Ede* szerkesztette, aki vállalkozott rá, hogy a vételárból az ingatlannal érdekel kiskorúakat illető 5962 koronát az árvaszéknél deponálja. *Machák* átadta a pénzt az ügyvédnek, aki azt elsiskasztotta. A mikor szorogatták, hogy fizesse le a pénzt, különben megteszik ellene a följelentést, Grün Ede ráfogta *Machák*okra, hogy belegegyeztek abba, hogy az 5962 koronát az ő nagybátyjának, *Urányi Miksának* kölcsön adja. Ezzel védekezett a vizsgálat során is, noha Urányi tagadta, hogy ő dr. Grün Ede valaha kölcsönt kapott volna. Dr. Grünnel együtt megváltotta az ügyész bűnpártolásért Urányit is, valamint dr. Grünnek két inokát *Pető Józsefet* és *Radó* (Rosenbaum) Zsigmondot. A vádtanács *Czárán István* elnöklésével dr. Grün kétrendbeli sikkasztásért, Urányit, Petőt és Radót bűnpártolásért vád alá helyezte. A királyi tábla is a dr. Grün ügyével foglalkozott ma délelőtt. Grün ugyanis megfellebbezte a minap a vádtanács ama határozatát, amely a letartóztatását jóváhagyta, s kérte, hogy óvadék mellett bocsássák szabadon. A királyi tábla Grün kérését megtagadta.

§§ Feltölt házasság. *Kramer Rezső* bűnpörben, aki rálött a feleségére és tíz hónapos kis gyermekét agyonlőtte, ma mondott ítéletet a pestvidéki törvénszék esküdtbíráskán. Az esküdtek a hozzájuk intézett kérdések közül bűnsnek mondták ki ugyan *Kramer Rezsőt* a szándékos emberölés bűntettében, de egyuttal azt is kimondták, hogy e tettet önkéntes állapotban követte el. A törvényt alkalmazó bíróság e verdikt olytán *Kramer Rezsőt*, akit dr. *Vissontai Soma* védett, felmentette a vádterhe s következményeitől s elrendelte azonnali szabadlábrahelyezését. Az ítélet ellen az ügyész szemmiségi panaszt jelentett be. A teremben levő nagyszámú halgatóság — nagyobb részt a vádlott rokonai, barátai és ismerősei — a íelmentő ítélet kihirdetése után zajos éljenzésbe törtek ki.

§§ Falkai második pör. *Falkai László*, az Amerikából visszahozott levélhordó, aki huszezer forintot sikkasztása miatt egy évi börtönre ítélték, ma ismét a bíróság elé került. Egy régibb bűnről

kellett számot adni. A posta azzal vádolja ugyanis, hogy elikkasztott egy tízforintos pénzküldeményt, amely egy Kohn Adolf nevű embernek szült. Falkai, akit a fogházból kísérték bírái elé, azzal védekezett, hogy legfőbb hibás kézbesítésről lehet szó, mert lehetséges, hogy a tömörked Kohn Adolf közül nem az igazának adta át a pénzt. A bíróság azonban bűnösnek találta s hat hónapi börtönrre ítélte. Az ügyész megnyugodott, de az elítélt fölébeztett ellene.

§§ A flumet tüntetések. Fiuméból írják: Hegyi Jenő a Magyar Tengerpart felelős szerkesztője ellen dr. Kuser Nándor nyugalmazott királyi ügyész, több rendbeli sajtópárt indított, mivel Hegyi a flumet magyarellenese tüntetések alkalmával lapjában erősen megtámadta Kuser, a magyarellenes mozgalom vezetőjét. Hegyi más bíróság delegálását kérte és a királyi Kuria a koronaügyész arra az indoklásra, hogy az ügynek Fiumében való tárgyalása veszélyeztetné a közbékélt, a sajtópárt tárgyalására a pécsi királyi törvényszéket delegálta.

Nyiltér.

Szolyva-Hársfalva MAGYAR GLEICHENBERG.

(Bereg-megyeben, vasúti állomás.)

Gyógyeszközök hidegvízgyógyintézet, vasas és égvényes savanyúvíz és fürdők, sós és fenyőbélgyógyintézet, villany-masszázs. Állandó fürdőorvos. Gyógyászati. Kútnál és lakás. Mérsékelt árak. Idény majustól-októberig. Prospektussal és egyéb fölviállgatással szívesen szolgál a fürdőigazgatóság.

Mig eddig a régi bőrbetegségek, a legkülönbözőbb súlyos idegbajok (neurasthenia, vitustano), a sápkor, a női arcot éleketlenítő pattanások s a női nemű szervek folyásokkal kombinált hurutos megbetegedések kezelésénél csekély értékű idegen vizekre voltunk utalva, addig ujabban

a PARADIARSEN vízben

(vastartalommal)

olyan kincsünk van, mely minden eddigi arsen-vasas viznél (Roncogno, Levico) hatásosabb, könnyebben emészthető s manapság már, minthogy legelőbbkelő orvosi tekintélyeink felkarolják a fogyszórák egész serege dicsőítései, hazánkban csaknem kizárólagos keresletnek örvend.

Egy postaláda 7 palack parádi arsen vastartalmu gyógyvizet Magyarország összes postaállomásaira 5 korona 80 fillérért bérmentesen szállít a Főraktár: **ÉDESKUTY L.** Budapesten.

cs. és kir. udvari szállító

Ásványvíz-nagykereskedő.

Kapható minden gyógyszárban és megbízható főszekereskedésben

(Az e rovat alatt közöltnek sem tartalmadit, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRÁTOK.

Tanisz, június 11. *Szidi Ali* tuniszi bej ma dél-élt meghalt.

Bombay, június 11. A Monszun megkezdődött.

A Henry-Reinach pör.

Páris, június 11. Abban a perben, melyet Henry ezredes neje Reinach ellen indított, mert ez Henryt Esterházy bűntársának mondta, az államügyész a panasz elutasítását indítványozta a megokolással, hogy Reinach soha sem gondolt arra, hogy Henry özvegyét és fiait rágalmazza. Reinach oszupán a történeti jogával élt és kétségtelenül jóhiszeműleg járt el. A panasz elutasítását az az óhaj is igazolja, hogy a Dreyfus-ügy által előidézett mozgalomnak véget vesse. Az ítéletet holnap hirdetik ki.

A bolgár fejedelem a cárnál.

Pétervári, június 11. Miklós cárné a peterhofi palotában meglátogatta Ferdinánd fejedelemet. A fejedelem később meglátogatta Feodorovna Mária cárnét Gaecsinában és Konstantin és Mihály nagyhercegeket Sztrelban. A fejedelem visszaérkezése után a peterhofi palotában családi ebéd volt.

Pétervári, június 11. Ferdinánd bolgár fejedelem ma délből kíséretével az *Alexandria* yacht-on Peterhofból ideérkezett és mindjárt a Péter Pál-templomba hajtatott.

A délafrikai béke.

London, június 11. Lynch ir képviselő, aki a boer hadseregben ezredes volt, Párisból Londonba érkezett. A detektivek New-Havenben felismerték, de csak Londonban tartóztatták le. Lynchet *hazavárás* miatt perbe fogják fogni. A törvényszék elvetette azt a kérvényt, hogy ideiglenesen szabadon bocsássa. Az ir képviselő azt hangoztatja, hogy Lynch a békekötés után szintén kegyelemre tarthat számot.

Valószínű is, hogy a koronázás alkalmából ő is kegyelmet fog kapni.

Musolino elítélése.

Luoca, június 11. Az esküdtek Musolinót az összes vádpontokban, kivéve a Mingjonillo-esetet, vétésnek mondták ki és a beszámíthatatlanságra vonatkozó kérdésre tagadólág válaszoltak. Musolinót életfogytiglani börtönrre ítélték, súlyosbítva magános elzárással. Vádolt-társait fementették. Musolino felebbezett.

Közzgazdasági táviratok.

Bécs, június 11. Az osztrák és a magyar vasútvékek képviselői és a zenicai boszniai vasgár megbízottai ma tanácskozást tartottak, amelyen elvben megállapodás jött létre.

New-York, június 11. (Terményföldsz.) (Zárlat.)
Gyapot: New Yorkban helyben 9 1/2 (9 1/2). Juniusra 9.95 (9.92). Szeptemberre 10.13 (10.19). New-Orleansban helyben 9 1/2 (9 1/2). — **Petroleum:** Stand white New-Yorkban 7.40 (7.40). Stand white Philadelphiában 7.35 (7.35). Refined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.20 (1.20). — **Zsír:** Western steam 10.70 (10.75). Rohe és Brothers 10.90 (10.90). — **Tengeri irányzata engedő.** — Juniusra — (—). — Juliusra 67 1/2 (67 1/2). — Szeptemberre 68 1/2 (68 1/2). — **Buza irányzata engedő.** — Píros ósm helyben 79 1/2 (79 1/2). Juniusra — (—). — Juliusra 78 — (77 1/2). Szept-re 75 1/2 (75 1/2). Dec-re 77 — (77 —). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1 1/2 (1 1/2). — **Kávé:** fair kico 7. sz 5 1/4 (5 1/4). Juniusra 4.80 (4.80). Szeptemberre 4.95 (4.95). — **Liszt:** Spring Wheat clears 2.95 (2.95). — **Cukor:** 3 — (3 —). — **Őn:** 29.75 (29.70). — **Réz:** 12 1/4 — 12.60 (12.30 — 12.60). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 11. (Terményföldsz.) (Zárlat.) **Buza irányzata engedő.** — Májusra 71 1/2 (71 1/2). — Juliusra 71 1/2 (71 1/2). — **Tengeri irányzata engedő.** — Szept-re 58 1/2 (58 1/2). — **Zsír:** Juniusra 10.30 (10.35). — Szept-re 10.35 (10.40). — **Szalonna short clear** 10.80 (10.75). — **Sertéshús:** Juliusra 17.70 (17.72). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLEK

Sirályfogás.

Csónakján lesben áll a lazzaróni, Kezében a csomonyi lenuszeng S egy szürke pont fölött, ott milliónyi Sikongó, vijjogó sirály libeg. Fehér szárnyuk kavargó zom megdől, Majd összefut... A felhőség tömör És észre sem veszik, hogy a vizekből Az orvhalál mind-mind előbbre tör.

Zsinegre fűzve, ami ott vergődik, Sirály! családok és a törpe hal. Elfogja azt, aki hozzá vetődik, Mihelyt csóréval ölelje fel... Megrebben a zsvajgók nagy csapatja, — Ifjú sirály a konc felé kapott. Repdél most s a zsinog fogva tartja S nem bír repdél egy tapodatot.

Fehér habot szárnya véresre veri S a zsinog huz, a zsinog csak feszül... Le is gyűrűk (oh ez olyan emberi!) S egy durva kék nyakára nehezül. Széles szárnyát vesszők felpecézik S vért eresztik igrmalatlanul... A társai olyan szomorúan nézik, — Csodálód, ha nekiknek könyje hull?

S elszállnak el... Megannyi szerterebben, Mint csatlódás után ábrándaink. Az is mind így száll, egyre sebezsebben S csak ködöl árnyuk az, mi visszaint. Lelkünk a töprengő bánat megszálja Szemünk áruló könny nedvezi meg... Gyanútlan álunk a tenger sirályja S falánk élet önzése: a zsinog...

Balla Ignác.

— **Menelik és a civiltizáció.** Exotikus fejedelem iránt szívesen érdeklődnek az emberek. Londonban nemrégiben jelent meg egy könyv P. H. G. Powel-Cottonról aki kilenc hónapig vadászott Abessinia kevéssé ismert részeiben, s ez alkalommal meglátogatta Menelik királyt is az udvarában. Cotton 1899-ben járt Abessiniában egy kis társasággal. Kuttyákat, lovakat vitték ajándékba Meneliknek Viktória királynőtől. Adis Ababan, Abessinia fővárosában Cioodocicola kapitány, az olasz követ fogadta őket a lakásában, amelynek exotikus berendezését a következőkben írja le:

— Egy kapujalon túl az udvarba jutottunk, ahol tevéinket és vezetőinket hagytuk, aztán egy másik udvarba értünk, ahol az öreg a megérkező-

sünk gongtűsekkel jelezte. A második udvar közepén szép virágágyak voltak, s azok körül fedett folyosók. Szemben a leopárdbőrökkel és fegyverekkel díszített fogadócsarnokot pillantottuk meg. Itt üdvözölt bennünket Cioodocicola kapitány s bevezetett bennünket a szalonba. Abból a tereméből az ó-perza szőnyegekkel, nyugágyaival, jegesmedvébőrrel, szobráival, képeivel, értékes ritkaságaival, ernyős lámpáival, a fényezés és finomkodás áradt.

Powel Cottonnak Menelikkal való érintkezése is kellemes volt. Menelik megvendégelte őt és aztán mindenképpen hozzájárult ahhoz, hogy a vadászata kellemes legyen. Egy vallásos ünnepségre is meghívta, amelyről így számol be Powel-Cotton:

— A császár egy kis trónon ült, lába előtt szőnyeg hevert. Fehér nadrág, díszes barna harisnya, igen nagy lakkoipó volt rajta, továbbá sárga sávos zöld selyemből való kabát és egy arannyal himzett fekete szaténburnusz, rózsaszínű bélése kámszával. Balfülében gyémántgomb. Feje körül fehér muszlin, amely szorosan volt összekötve és hátul begombolva. Ezen számkalap aranylevelekkel, szalagján rubintok és gyémántok. Balkezeének kis ujján gyémántgyűrű csillogott s egy másik gyűrű, amelyet egy kis óra díszített. Aranyrojtás, himzett rózsaszínű selyemnyit tartottak fölője... Menelik császár — folytatja Powel-Cotton — a legnagyobb érdeklődéssel kérdőszókkodott az európai országok felől. Megkérdezte tőlem, hogy milyen országokban jártam, hány éves vagyok, mióta utazom, s hogy Angolországban mely részbőlöl jövök. Meglátszott rajta, hogy szívesen töltene el idejének legnagyobb részét utazással, ha az országát odahagyná nyugodtan. Mikor azt mondtam, hogy nem jártam Oroszországban, így szólt:

— El kellene oda mennie, az nagy ország lehet.

Apróságokban is kimutatta azt a vagyát, hogy európai minta szerint tökéletesedjék. Egyszer azt kívánta Menelik, hogy menjenek az istállóba néhány ponnynak a megtekintésére. Utközben megjegyezte:

— Az angolok csudálatos emberek, egészen mások, mint a többi népek, amelyekkel összekertültem. Mert előbb a lovaknak építenek házat, még mielőtt maguknak volna hajlékuk.

Abessiniában csak nagyon ritkán dözsölnek meg a lovakat De mert az angol lovak sokkal jobban tetszenek neki, mint a saját lovai s Powel-Cotton a legmondosabb apolást ajánlotta, azért rögtön utasítást adott lovászainak, hogy gondoskodjanak a lovak keféleséről, ami megint csak azt bizonyítja, hogy Menelik nagyon hajlandó az európai reformokra.

— **A sors játéka.** Berlinben sajtóságság körülmenyek között találkozott egy anya a fiával. Az anya, egy javakorabeli hölgy, aki a pénzéből él, apróhirdetés után keresett férjét. Névtelenül nagyon sokan jelentkezték, akik hajlandók voltak az „impozáns termelt” hölgygyel megismerkedni. Az impozáns termelt hölgy egy vidéki ajánokozót szemelt ki, akivel a Friedrichstrasse egyik közti vasúti állomásán kellett találkoznia. A hölgy gyönygyvirágot, a férfi vörös rózsát visel, ezt is megbeszélék lelvében. A kellő időben az övegy türelmetlenül várakozott. Hát le is szállt végre a vasúti kocsirol egy vörösrózsás ur, de az bizony a fia volt. Más vörösrózsás ur nem jött, tehát a tévedés ki volt zárva. A berlint lap, amelyben ezt a kis esetet olvassuk, megjegyzi, hogy a találkozás meglehetősen „kínos” volt.

— **Értékes képek és rajzok.** Londonban a minap képeket és rajzokat árvereztek el, s ez alkalommal nagyon szép áron kelttek el a műtárgyak. Egy ült öreg asszonynak a képe Rembrandtól (harmincegy hüvelyk magas és huszonhat hüvelyk széles) 118.200 koronáért kelt el. Velasquezről „A szőlőárus” 53.760 koronáért; Turnero „Dunstanborough Castle” című képe 17.630 koronáért; VI. Edvárd király arcképe (18—24 hüvelyk), fekete ruhában és kalapban 34.400 koronáért; Van Dyck egy képe 17.200 koronáért; Thomas Howard egy műve 10.320 koronáért; a flamand iskola szerint festett Madonna, amint a gyermek Jézust táplálja, 18.005 koronáért; Buckingham herceg arcképe, amelyet állítólag Holbein festett, 11.620 koronáért. Valami százötvenegy kép és rajz kelt el.

— **Az udvarképes esernyő.** Az Illustrated London News külön képpel örökíti meg azt a jelenetet, mikor Edward király az ascoti versenyek megnyitóján a számára ujonan épített pavillon oszlopos erkélyén megjelent. A képet magyarázó szövegben mint nevezetes eseményt említi a tudósító, hogy az angol király balkarjára egy pástorbot módra hajlított fogóju esernyő volt akasztva. A tudósító szerint ez az első alkalom, hogy Edward királyt esernyővel látták.

KÖZGAZDASÁG.

Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság gőzösei közül Tibor tegnapi Bordeauxból, Malte-kovits pedig ma Londonból Fiuméba indult, Zichy ma Antwerpenbe, Rakóczy ma Fiuméba érkezett.

Szésszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben 39.— korona, árban 89.50 korona. Bécsben a kontingentál készárú pénzben 37.80 korona, árban 38.20 korona.

Közvágóhídi sertésvásár. (Hivatalos jelentés.) Készlet 352 darab. Erkezett 829 darab. Összesen 1181 darab. Eladtak 652 darabot. Maradt 177 darab. Mai árak: Öreg elsőrendű sertés: — korona, másodrendű — korona, silány 70—74 korona. Fialat nehéz 88—92 korona, középsúlyú — korona, könnyű 72—84 korona. Hússertés könnyű 68—74 korona. Süldő — korona 100 kilogrammonként élő súlyban, minden levonás nélkül.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, június 11.

Szilárd irányzat mellett a kínálat ma mérsékelte volt. Forgalmában került 14.000 métermázas buza 5 fillérrel magasabb áron.

Rozsot néhány fillérrel magasabb áron jegyezték.

Tengeri, zab szilárd irányzat mellett került a forgalomba.

Eladott:

Buza. Tiszavideki: 100 mm. 78 k. 9 K. 85 f., 200 mm. 79 k. 9 K. 75 f., 1200 mm. 77-8 k. 9 K. 70 f., 200 mm. 77-8 k. 9 K. 62 1/2 f., 800 mm. 77 k. 9 K. 75 f.

Karcsagi: 800 mm. 77 k. 9 K. 76 f.

Fejérmegyei: 200 mm. 76 k. 9 K. 50 f.

Pestmegyei: 200 mm. 77 k. 9 K. 55 f., 300 mm. 76 k. 9 K. 45 f.

Verbászi: 2000 mm. 75-6 k. 9 K. 55 f.

Temesvári: 4000 mm. 74-8 k. 9 K. 10 f.

Raktárú: 1800 mm. 76-8 k. 9 K. 40 f., 1000 mm. 76-8 k. 9 K. 40 f., 1500 mm. 75-6 k. 9 K. 36 f., 1000 mm. 76 k. 9 K. 40 f.

Mind három hónapra.

Ross: 100 mm. 7 K. 35 f., 320 mm. 7 K. 20 f.

Zab: 100 mm. 7 K. 45 f., 200 mm. 7 K. 35 f., 100 mm. 7 K. 35 f., 100 mm. 7 K. 25 f., 100 mm. 7 K. 20 f.

Tengeri: 100 mm. 6 K. 25 f., paritás, 100 mm. 5 K. 25 f., kocsira rakva.

Köles: 100 mm. 4 K. 80 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készárú hivatalos jegyzése a budapesti árú- és értéktőzsde sorszámai szerint készpénzben 50 kilogrammonként, — a minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kilo	Kilogramm		Kilo	Kilogramm	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavideki	uj	76	9,40	9,40	50	9,60
"	"	77	9,35	9,50	50	9,60
"	"	78	9,40	9,55	50	9,60
"	"	79	9,50	9,70	50	9,60
Fejérmegyei	"	76	9,25	9,35	50	9,55
"	"	77	9,30	9,40	50	9,55
"	"	78	9,35	9,45	50	9,55
"	"	79	9,45	9,50	50	9,55
Pestvidéki	"	76	9,25	9,35	50	9,55
"	"	77	9,30	9,40	50	9,55
"	"	78	9,35	9,45	50	9,55
"	"	79	9,45	9,50	50	9,55
Bánági	"	76	9,30	9,35	50	9,50
"	"	77	9,35	9,40	50	9,50
"	"	78	9,40	9,45	50	9,50
"	"	79	9,45	9,50	50	9,50
Bácsai	"	76	9,25	9,35	50	9,50
"	"	77	9,30	9,40	50	9,50
"	"	78	9,35	9,45	50	9,50
"	"	79	9,45	9,50	50	9,50

Egyéb gabonafajták		Kilo	Kilogramm	
			K.-tól	K.-ig
Ross	aj elsőrendű	70—75	7,85	7,95
"	aj másodrendű	—	7,25	7,35
Arpa	aj elsőrendű	60—65	6,15	6,25
"	aj másodrendű	—	5,75	5,85
Zab	aj elsőrendű	30—35	3,15	3,25
"	aj másodrendű	—	2,75	2,85
Tengeri	aj elsőrendű	—	0,90	0,95
"	aj másodrendű	—	0,80	0,85
Képes	aj elsőrendű	—	4,50	4,60
"	aj másodrendű	—	4,10	4,20

A határidőszűzlet folyamán a következő költségek történtek:

Oktoberi buza 1902. : 7.93—8.—7.96
Oktoberi rozs 1902. : 6.82—6.86
Oktoberi zab 1902. : 5.78
Júliusi tengeri 1902. : 5.11—5.12
Aug. tengeri 1902. : 5.10—5.14
Májusi tengeri 1903. : 5.13—5.11—5.12
Augusztusi repce 1902. : —

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Oktoberi buza 1902. : 7.06 " 7.97 "
Oktoberi rozs 1902. : 6.84 " 6.85 "
Oktoberi zab 1902. : 5.78 " 5.79 "
Júliusi tengeri 1902. : 5.16 " 5.17 "
Augusztusi tengeri 1902. : 5.22 " 5.23 "
Májusi tengeri 1903. : 5.12 " 5.13 "
Augusztusi repce 1902. : 11.65 " 11.76 "

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza októberre 1902. : 7.02—8.03
Oktoberi rozs 1902. : 6.68—6.69
Oktoberi zab 1902. : 5.79—5.80
Júliusi tengeri 1902. : 5.19—5.20

Augusztusi tengeri 1902. : 5.26—5.27
Májusi tengeri 1903. : 5.14—5.15
Augusztusi repce 1902. : 11.65—11.76

A budapesti értéktőzsde.

Az összeforgalom az egész nap folyamán csekély maradt. A spekuláció Államvasuti részvényeket oserélt. Hitelezésnyekre, minek folytán előbbieket valamivel gyengébb, utóbbiak pedig szilárdabb irányzatot követtek. A helyi piacon az üzlet szűnelt.

Előzősde. Osztrák hitelezésny 688.75—690.50. Magyar hitelezésny 709.50—710.75. Jelzálogbank részvény 467.—467.50. Rímanurányi részvény 519.—. Államvasuti részvény 704.—706.— korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 97.85 százalék. Regálé váltás 100.—100.50 százalék. Magyar hitelbank részvény 710.50—711.50. Jelzálogbank részvény 467.50. Osztrák hitelezésny 690.75—691.50. Salgótarjáni közszénbánya részvény 513.—514.—. Rímanurányi vasúti részvény 519.—519.50. Városi villamos vasúti részvény 810.50. Államvasuti részvény 704.50—706.50 korona.

A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelezésny 689.25. Magyar hitelezésny 711.—. Leszámlító 486.50. Rímanurányi vasúti részvény 519.—. Osztrák-Magyar államvasúti részvény 704.75. Közúti vasút 614.75. Villamos vasút 311.— korona.

A budapesti terménýtőzsde.

A terménýtőzsdén a szezon szerinti hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terménýtőzsdéi árjegyzék-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzék: Heremag: lucerna magyar 46.—54.— korona, vörös aprószemű 35.—40.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös borsági — korona, középszemű 42.—46.— korona, nagyszemű 48.—52.— korona. Disznózsír: budapesti 65.—65.50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légenszártított vidéki — korona, városi 4 darabos 55.—55.50, korona, 3 darabos 57.—57.50 korona, tisztított — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — korona, 120 darabos — korona, 100 darabos — korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona. Szilva: slávoniai — korona, szerbiai — korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonátözsde.

Bécs, június 11. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A határidőszűzlet a forgalom szűk korlátok között maradt és csak folyó határidőre jelentkező búzabán és tengeriben a fedezet részéről némi vásárlási kedv. Buza május-júniusra 9.53—9.62 K. kötött, tehát ismét 8 fillérrel emelkedett. Buza észre 8.28—8.24, rozs észre 7.—, zab május-júniusra 7.34—7.32, tengeri július-augusztusra 5.41—5.44, zárlatkor buza észre 8.25, rozs észre 7.02, tengeri július-augusztusra 5.40 K.

A bécsi értéktőzsde.

Az előzősdein barátságos irányzat uralkodott. A déli tőzsdén ugyanilyen volt a hangulat. Zárulást tartott, esős, Berlinre szilárd.

Bécs, június 11. (Magyar értekek zárlata.) 4 1/2%-os aranyjáradék 120.60. Tízai és szegedi kölcsön sorsjegye 163.25. Magyar vasúti kölcsön ezüstben 100.—. Magyar keleti vasúti állami kötvény 116.25. Magyar leszámlító és pénzváltóbank —. Rímanurányi vasútrészvény 517.—. Magyar koronajáradék 97.85. 4 1/2%-os Magyar földterem. kötvény 97.70. Magyar hitelbank részvény 709.—. Magyar nyeregyem kölcsön sorsjegye 207.—. Kassa-oderbergi vasúti részvény 905.—. Dohányrészvény 294.—. Császári és királyi arany 11.30. Német bankváltók 117.35. 4 1/2%-os ezüst járadék 101.55. Osztrák koronajáradék 99.70. 1864-ik sorsjegye 222.—. Osztrák hitelintézet részvény 691.25. Unionbank 543.—. Osztrák Landerbank 425.—. Osztrák-magyar államvasút 704.50. Kibavölgyi vasút 452.50. Eszaknyugati vasút részvény —. Dohányrészvény 295.—. Rímanurányi vasúti 517.50. Alpesi bányarészvény 416.75. Májusi járadék 101.65. Magyar korona járadék 97.85. Török sorsjegyek 108.—. Német birodalmi mária 117.40—18. Napoleon d'or 16.07.

Bécs, június 11. (Osztrák értekek zárlata.) 4 1/2%-os papíráradék 101.55. 4 1/2%-os osztr. aranyjáradék 120.85. 1860-os sorsjegye 153.—. Osztrák hitelsorsjegye 439.—. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankgyűléslet 456.50. Osztrák-magyar bank 1598. Déli vasút 72.50. Dunagőzhajózási részvény 905.—. Dohányrészvény 294.—. Császári és királyi arany 11.30. Német bankváltók 117.35. 4 1/2%-os ezüst járadék 101.55. Osztrák koronajáradék 99.70. 1864-ik sorsjegye 222.—. Osztrák hitelintézet részvény 691.25. Unionbank 543.—. Osztrák Landerbank 425.—. Osztrák-magyar államvasút 704.50. Kibavölgyi vasút 452.50. Eszaknyugati vasút részvény —. Dohányrészvény 295.—. Rímanurányi vasúti 517.50. Alpesi bányarészvény 416.75. Májusi járadék 101.65. Magyar korona járadék 97.85. Török sorsjegyek 108.—. Német birodalmi mária 117.40—18. Napoleon d'or 16.07.

Bécs, június 11. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelezésny 691.50. Magyar hitelezésny 711.—. Angol-Osztrák bank 280.50. Bécs: bankgyűléslet 456.75. Union bank 543.50. Landerbank 425.50. Osztrák-magyar államvasút részvény 705.—. Déli vasút 73.—. Kibavölgyi vasút 452.50. Eszaknyugati vasút részvény —. Dohányrészvény 295.—. Rímanurányi vasúti 517.50. Alpesi bányarészvény 416.75. Májusi járadék 101.65. Magyar korona járadék 97.85. Török sorsjegyek 108.—. Német birodalmi mária 117.40—18. Napoleon d'or 16.07.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 11. (Tőzsdéi tudósítás.) Biztató jelentések hiányában a mai tőzsde kedvetlen volt. Kohó- és bányarészvények arra a felső-százaléki hírre, hogy a Laurakohó

70%-os lez, eleinte alacsonyabbak voltak, de azután Hibernia-részvényekben történt spekulatív vevőkre a bányarészvények jelentékennyen javultak. Bankok is megszilárdultak. Járadékok közül spanyolok javultak, vasutak csöndesek. Transvaaliek gyengébbek. A második órában az üzlet korlátozott volt, szabálytalan és jelentéktelen árfolyammozgások mellett. Magánkamatláb 21/80.

Berlin, június 11. (Zárlat.) 4 1/2%-os papíráradék —. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék —. Kibavölgyi vasút —. Magyar koronajáradék 98.30. Osztrák-magyar államvasút 151.25. Kassa-oderbergi vasút —. Bécsi váltóár 85.15. Magyar vasúti beruházási kölcsön 100.40. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 188.—. Általános villamosági Edison 186.75. Gelsenkirchener 174.10. Laura-kohó 207.—. 4 1/2%-os ezüstjáradék 101.75. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 101.75. Osztrák hitelezésny 217.—. Déli vasút 18.90. Károlyi Lajos vasút —. Orosz bankjegye 216.30. 4 1/2%-os új orosz kölcsön 96.60. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 102.80. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 177.30. Harpeni 178.—. Az irányzat csendes.

Páris, június 11. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút 762.—. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 103.65. Osztrák Landerbank —. 3 1/2%-os francia járadék 101.85. Ottománbank 569.—. 3 1/2%-os francia járadék 102.50. Alpesi bányarészvény —. Déli vasút —. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 103.75. Párisi bankrészvény 1052.—. Olasz járadék 103.40. Francia törleszt. járadék 100.95. Osztrák földhitelintézet részvény 1315.—. Török dohányrészvény 322.—. Az irányzat bágadt.

Frankfurt, június 11. (Zárlat.) 4 1/2%-os papíráradék 101.80. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 102.85. Magyar koronajáradék 98.25. Osztrák-magyar bank 115.15. Déli vasút 19.90. Kibavölgyi vasút —. Londoni váltóár 204.07. Bécsi bankgyűléslet 115.70. Villamos részvény —. 3 1/2%-os magyar aranykölcsön 86.—. 4 1/2%-os ezüstjáradék 101.80. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 101.50. Osztrák hitelezésny 216.90. Osztrák-magyar államvasút 152.00. Eszaknyugati vasút 110.30. Bécsi váltóár 861.05. Párisi váltóár 811.06. Unio bank 124.—. Alpesi bányarészvény 206.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, június 11. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Esti forgalom. Osztrák hitelezésny 217.—. Német bank —. Disconto 187.90. Berini kereskedelmi bank 159.10. Gelsenkirchener 173.50. Harpeni 178.10. Laura-kohó —. Olasz járadék —. Csendes.

Hamburg, június 11. (Zárlat.) 4 1/2%-os ezüstjáradék 101.60. 1860. sorsjegye —. Déli vasút 18.75. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 102.75. Osztrák hitelezésny 216.90. Osztrák-magyar államvasút 151.—. Olasz járadék 102.60. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 102.10. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

Június 11. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hísi sertések ára: L. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónként 400 kilogramm felüli súlyban) 98—100 fillér. Öreg közép (párónként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Fialat nehéz (párónként 320 kilogramm felüli súlyban) 105—107 fillér. Fialat közép (párónként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 104—106 fillér. Fialat könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. II. Magyar szedett: Nehéz (párónként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillér. Közép (párónként 240—280 kilogramm súlyban) — fillér. Könnyű (párónként 240—280 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. III. Romániai: Nehéz (párónként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillér. Közép (párónként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. IV. Romániai eredeti (Stachi): Nehéz (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. V. Szerbiai: Nehéz (párónként 280 kilogramm felüli súlyban) 104—108 fillér. Közép (párónként 240—280 kilogramm terjedő súlyban) 102—104 fillér. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) 100—102 fillér.

Sertésüzlet szám 1902. június 9. napján volt készlet 46.599 darab. — 1902. június 10. napján felhajtott 705 darab. 1902. június 10. napján elszállított 453 darab. 1902. június 11. napjára maradt készletben 46.551 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 11. —

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Ziegler Albert marosvásárhelyi kir. törvényszéki joggyakorlatot a nyár-szeredai kir. járásbírószághoz aljegyzővé, a m. kir. posta-, távirat- és távbeszélő elnök-igazgatója Makahusz János posta- és táviratgyakorlatot a K. fizetési osztály 4. fokozatú posta- és táviratbiztosára, a kolozsvári kir. ítélőtábla elnöke Lukács József ügyvédjelöltet a kolozsvári kir. ítélőtábla kerületi eljuttatott joggyakorlatára, a kalocsai kir. törvényszék elnöke Baranyai József kun-halasi kir. járásbírósi III-od osztályú hivatalosolgát, saját kérésére, a kis-kőrösi kir. járásbírószághoz áthelyezte, a kun-halasi kir. járásbírószághoz pedig III-od osztályú hivatalosolgát Kovár Alajos budapesti kir. ítélőtáblai napidíjas szolgálatát nevezte ki.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Prém Erzsébet draskoveci állami kisdóktortól a zay-ugróci állami óvodához, jelen minőségében áthelyezte. Némegyaroszlás. Kohn Ignác budapesti lakos Kovácsra, Hauser András lukácsbányai lakos, valamint kisikori Gizella leánya Harsányira, kisikori Fleischer Béla, Fleischer István, Fleischer József, Fleischer Pál és Fleischer Lajos kékésbányai lakosok Fenyőre, Paraszt István rézbányai lakos Békésre, Kisikori Lovrov Márton aradi lakos Lónyára, kisikori Schön Adolt pécsi lakos Sebőkre, kisikori Klein Sámuel nyírbátori lakos Keményre, Klein Déldi Ódon budapesti lakos Keményre, kisikori Brüll Ákos, Miklós és Desző danesházai lakosok Oroszra, Friedl Lajos tenkei m. kir. adóosztály Fenyőre és kisikori Schwarz Alfréd, Hugó és Rikárd budapesti lakosok családi nevük Tolnaira két átváltoztatást a belügyminiszter megegyeztet.

Pályázat. Az erzsébetvárosi állami fogómozgásművelő betöltendő tornatanítói állásra, — a szegedi állami fogómozgásművelő betöltendő tanári állásra, — a jászberényi kir. járásbírószágnál tisedesbe jött albirói állásra, — a nagyvári kir.

járásiörösnél megüresedett iróki állásra. — A székesfővárosi m. kir. adófelügyelőségénél hivatalosjogi állásra pályázat hirdetik.

Vizállás.

Jun. 10.	Jun. 11.	Jun. 10.	Jun. 11.
Jan. Schönding	2,10 3,20	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Passau	2,30 3,32	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Lina	1,60 0,98	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Böse	1,00 1,72	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Posony	2,35 3,57	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Komárom	4,34 4,30	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Budapest	4,12 4,02	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Paks	3,10 3,90	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Mohács	5,17 0,10	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Gombos	5,40 6,50	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Újvidék	4,70 4,78	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Pancsova	4,80 4,75	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Orsova	4,27 4,32	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Magyarfalva	0,63 0,61	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Zsolna	1,28 1,11	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Troncsin	0,80 0,74	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Szered	0,98 1,08	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Sz. Gutthard	0,60 0,38	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Sárvár	1,80 0,82	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Győr	3,38 3,56	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Péttan	2,60 2,24	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Zákány	0, — 0, —	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Barcs	3,30 3,86	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Kézsk	3,30 3,86	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. M. Szardah	1,90 2, —	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Záhony	1,90 1,44	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Szatmár	2,12 4,36	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Mitrovica	2,40 4,38	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Deis	0,52 0,38	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Bratislava	1,60 1,44	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. N. Majtany	0,80 0,38	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Munkács	0,20 0,26	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Homonna	0,30 0,26	Tissa M. Seigel	0,15 0,30
Jan. Ungvár	0,20 0,14	Tissa M. Seigel	0,15 0,30

Napirend.

Naptár. Csütörtök, június 12. — Római katolikus: Ekb. Jan. — Protestáns: Antónia. — Görög-ország: (május 30.) Iszák. — Zsidó: 7. Sivan. Schabath 2. nap. —

Nap két: 3 óra 47 percek. — Nyugszik: 7 óra 40 percek. — Hold két: 11 óra 50 percek délelőtt. — Nyugszik: 11 óra 41 percek este.

A miniszterelnök és belügyminiszter fogad d. u. 4 órakor. A közoktatási miniszter fogad d. u. 4 órakor. A honvédelmi miniszter fogad déli 12 órakor. Az igazságügyi miniszter fogad délután 1 órakor. A képviselőház elnöke fogad délután 2 órakor. Nemzeti Múzeum. Természettudományi tár. Nyitva d. e. 9 óráig délután 1 óráig. Többi társ 1 korona belépődíjjal tekinthetők meg.

Nemzeti Szalon állandó kiállítása (Ferenciek-ter 9. sz.) d. e. 9 óráig este 7-ig. Belépődíj 50 fillér. Iparművészeti múzeum délelőtt 9 óráig d. u. 1-ig. Levegőszűrő iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9-1 óráig. Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) délelőtt 9-től 1 óráig.

Földtani intézet múzeuma nyitva délelőtt 10-1 óráig Belépődíj nincs.

Közeledési Múzeum a Városligetben délelőtt 9 óráig 12 óráig és délután 2-6-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 18.) nyitva délelőtt 9-1 óráig.

Műzeumi könyvtár délelőtt 9 óráig 1 óráig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 óráig 7 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9-12-ig és délután 3-8 óráig.

Iparművészeti múzeum könyvtára délelőtt 9 óráig 12 óráig és este 7-től 10-ig 1 óráig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyitva délelőtt 10 óráig és délután 2 óráig.

Magyar kereskedelmi múzeum könyvtára és tudakozó-osztálya (Váci-körút 32. sz.) délelőtt 9 óráig 12-ig és délután 3-6 óráig.

As új országos ház központosítók és lépcsőháza, délelőtt 9-től este 6 óráig, 1 korona belépődíj mellett.

Mézőgazdasági helyiségek Markó- és Solyom-utak sarkán, reggel 8 óráig este 6-ig.

Egyetemi füveskert az Üllői-uton délelőtt 7 óráig 12 óráig és d. u. 2 óráig 7 óráig.

Alakított a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az új letveztetés aratásokat is eszközöl) a városi ipar-csarnokban nyitva: délelőtt 9 óráig 12 óráig és délután 3 óráig 6 óráig. A külföldi kereskedelmi központok szervezősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, június 11.

A levegőnyomás eloszlásában aránylag csekély különbségek vannak.

Európában az idő az évszakhoz képest hűvös és sok helyütt erős volt. Zivatarokat jelentettek Észak-Németországban.

Hazánkban a hőmérséklet valamivel emelkedett és az ország számos helyén volt kisebb-nagyobb eső; zivatarokat főleg az Alföldön és a keleti megyékben jelentettek.

Küldés. További hőmérővel zivataros esők várhatók.

A 8763. számú

„Eljárás és készlet rostanagoknak, különösen a gyalognak megállítására a szoros, viaszos és gyantás elegyestől, illő oldószerrel segítségével.” című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítése céljából magyar gyárosoknál összekötöttet keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártást engedélyt ad. Felvilágosítás nyertető:

Kalmár J. mérnök,
hítes szabadalmi ügyvivő irodájában
Budapest, VII., Kerepesi-ut 44. sz.

Most jelent meg!

Latin-magyar Zsebszótár

középiskolák számára.

Szerkesztette

SCHMIDT JÓZSEF

állami főgymn. tanár.

I. rész; Latin-magyar.

Ára vászonkötésben 2 korona.

A Schmidt József-féle latin-magyar zsebszótár aránylag kis helyen mindazt nyújtja, a mire a tanulónak szüksége van. Schmidt szótára nem hagyja a tanulót kétségbeesésben, mert előtte éppen csak a kérdések legegyszerűbb feleleteit találja meg. Minden egyes szótárak megjelölés, hogy a könyv felett környékbeli tanuló gondolt a szerző, ennek a személyné igyekezett latin, egyre arra gondolt, hogy ennek munkáját könnyítse.

Meg van gyűjtve, hogy ezt a szótárakat is fel fogják ismerni és úgy a tanítás, mint a tanulók szempontjából maguk fogják legjobban elismerni az értékes munkának gyors elterjedését. Ez a munkájuk annál könnyebb lesz, mert a díszes vászonkötés, nyomdai és szép kiállítás, a szemre nézve kellemes betűkkel szedett szótár a mindössze 2 korona.

A Magyar-latin rész sajtó alatt van.

Megjelent és kapható az „ATHENAEUM” irod. és nyomdai részvénytársulatnál Budapesten, VII., Kerepesi-ut 54. sz.

Akar pénzt

megtakarítani, egy vásárláson alantól elpáncélnál, a hat sejtét kasszába, elegáns, tartós és igen olcsó cipőt kapni és pedig

Férfi: Legdiv. és legújabb Derby borjúbőr-bakancs... 3.50
Fekete vagy sárga bagaria, fűzős vagy cugos... 3.20
Gombos, fűzős vagy cugos, szalonnalakkból, női 3.50, férfi... 4. —
Férfi v. női fűzős cipő, amerikai boxból, igen csinos... 2.50
Chevrex cipők 3.20, box vagy lakk, angol bakancs... 4.50
Fűzős vízből 3.20, fűzős vagy sárga borjúbőr... 3. —
Női: Fekete v. sárga zerge vagy v. cugos 3. —, gombos... 3.30
Cug. v. fűzős boxból 3.50, chevrex fűzős 4. —, gomb... 4.50
Lakk, kivágott 1.50, keresztcsont 2. —, regatta... 2.50
Fekete vagy sárga, fűzős vagy gombos fűzős... 2.50
Ebelatin cugos cipő 2.50, regatta... 2. —

Árjegyzék, csomagolás és szállítótól ingyen.

Nem megfelelő kiserélek. — 10 forintot fölül bérmentve.

DÓCZ M.

Budapest, Kerepesi-ut 10. sz.

Legalkalmasabb ajándékmű!!

A magyar humor kiváló gyűjteménye.

NEVETŐ MAGYARORSZÁG

összeállította: Graetz György.

2-ik bővített kiadás.

2 kötet díszes vászonkötésben

Garal Ákos és Tull Odón 32 remek illusztrációjával

A legszórakoztatóbb olvasmány.

TARTALMA:

Krónikás adomák. — A szent. (Adomák a magyar köznevelés életéből). — Papamorgó. (Papi adomák). — Budapesti élet. (Adomák a fővárosi életéből). — A színpad. (Adomák a színházi életéből). — Csöppök. (Orvosi adomák). — Ahol az igazság mérk. (Adomák a bírósági életéből és az ügyvédi életéből). — A kaszárnyából. (Adomák a katonai életéből). — Szemita-világ. (Zsidó adomák). — A társaság. (Adomák a társasági életéből). — Jaj de

hünet... (Adomák a szabadságharc és Bach-korszakból). — Kalapács. (Adomák az iparos- és munkásvilágból). — Baklövés. (Vadász-adomák). — Az iskolából. (Diák-adomák). — Rántás. (Vendéglő és kávéházi adomák). — Kortársvilág. (Választási-adomák). — A nép humor. (Adomák a népi életéből). — Gyermekadomák. (Gyermek-adomák). — Cigánykerék. (Cigány-adomák). — Görögút. (Különböző apróságok).

Összesen 2279 adoma van benne.

Egy-egy kötet ára kötvé 7 korona.

Megrendelhet:

Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udv. könyvkereskedésben

Budapest, VI., Andrássy-ut 21. szám.

Kwizda Ferenc János

cs. és kir. auxtr.-magy., rom. kir. és bolg. fejed.

ker. gyógyszerész

Kornenburg, Bécs mellett.

KWIZDA FLUID

Kigyó védjegy. (Kwizda közsényfluid)

(Touristafluid)

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Bedorosság, reuma, az ízületek és ízületek, az inak és izmok

fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1902. június 12-én.

Isalberti Sylvano és Ambrus Zoltán m. v.

Bajazzók.

Dráma 2 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Leon-cavallo. Fordította Radó Antal.

Személyek:

Nedda	Ambrusó Silvio	Beck
Canio	Isalberti 1. pór	Ney B.
Tonio	Várady 2. pór	Juhász
Beppe	Gábor	

Utána:

Szerelmi kaland.

Tréfás ballet 4 képből. Szövegét írta Regél Henrik.

Zenéjét szerzte Mader Raoul.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. június 12-én.

Yvette.

Színmű 3 felvonásban, 5 képből. Írta Guy de Maupassant és Pierre Berton. Ford. Kürthy Emil.

Személyek:

Obardi	Hegyesi	Brochnó	Nagy I.
Yvette	Török I.	Markovics	Gál
Servigny	Dezso	Aubry	Pálfi
Saval	Gyenes	Dumonchel	Gabányi
Kalitsinné	Szacsavayné	Dumonchel	Györgyné
Pietranera	Körösmérei	Eulalie	Ligeti
Pietraneráné	Paulayné	Pommeanné	Vizváriné
Don Ramirer	Ivánfi	Yvó	T. Vizvári
Briquetot	Molnár	Félszemű	Rózsahegy

Kezdeté 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. június 12-én.

A postás flu és a huga.

4 felvonásos bohózat, énekekkel. Írta: Buchbinder Bernát. Magy. színi alkalmatások Sziklai és Faragó.

Személyek:

Dr. Csipkés	Hidvéghy	Bodroghi Géza	Palásthy
Báró Szalanczi	Boross	Szalai Imre	Borbély
Vankai Andor	Szilágyi	Felbő Muki	Sziklai
Almay Milka	Margó	Klára, a huga	Sziklai Sz.
Bajkerti Lili	Sziklainé	Szöke H.	Mátrai
Merényi Ákos	Delli	Mankóczy S.	Iványi

Kezdeté 7 1/2 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. június 12-én.

A berlini Deutsches Theater vendégjátéka.

Eleven órák.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. június 12-én.

Kin-Fu

vagy: Egy kínai ember kalandjai.

Látványos színmű dalokkal és táncal 6 képből. Jules Verne „Egy kínai viszontagságai Kínában” című regénye után írták Faragó Jenő és Márkus Géza. Zenéjét szerzte Barna István.

Személyek:

Kin-Fu	Szirmai	Ping	Nagy M.
Wang	Delli	Pang	Dellné
William John	Németh	Pili-Sing	Tallán
Le-u	Déri	Csu	Kaposi
Nan	Kápolnai	Kin-Fu-Lo	Kovács K.
Szuu	Kovács	Jin	Kiss M.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. június 12-én.

Utazás Délafrikában.

Írta Hopp Ferenc.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. június 12-én.

Orpheus az alvilágban.

Operette 4 felvonásban.

Kezdeté 7 órákor.

VÁROSLIGETI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. június 12-én.

Gyöngyi Izsó vendégfellépével.

Házasságunk!

Eredeti énekes bohózat 3 felv. Írta Dr. Guthi Soma.

Kezdeté 7 órákor.

Ős-Budavára.

Nyitva esti 6 órától reggeli 4 óráig.

Pompás kivilágítás.

A nagy színpadon a 10 królól szűcsök. Más Andras francia dalt, Los Aquileros spanyol dalt és Schaefer a világ legerősebb embere és még csak néhány napig.

STUART

a fenomenális hölgyutazó, valamint a kitérő új juniusi műsor.

Ingyenes légutornaszat

kezdete esti 9 órákor. Amerikai lovarda. Kitérő zenekarok. Fontaine lumineuse.

Bélelődj 60 fillér.

Kedvezményes jegyek minden tőzsdében.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.

Kitérő szellőztetés

Kellemes hűvös hely

Eldadás kezdete fél 9-ór.

Szenzációs siker

Emperors of Music

és a juniusi nagy program.

KELETI ÁLOM

ballet 3 képből, Holzer J.-tól.

A szezon vége június 12-én.

A kárház télikerijében reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.

Magy. kir. honvédszenekar

hangversenyez minden nap a

Saját üzem. Új üzletvezetőség.

fényképező készülékek

Lechner seb-camerája, reflex-camera, kodakok, Görs- és Steinheil-objektívumok, fényképezők, tervező-készítők iskolai és magánhasználatra. Szárító-jelmez, másoló-papír és mindenféle vegyszer állandóan friss minőségben. Autóvándoroknál Lechner fényképezési lapjából a „Phot. Mittheilung”-ból valamint árjegyzékét ingyen küld.

R. LECHNER (Wih. Müller)
a kir. udv. főfotográfus korosai.
Fényképezési készülékek gyára. — Mászó-
intézet amatőrök részére. Bécs, Graben 31.

JEGET

Mindenki készíthet otthon 2 perces alatt a mi szabadalmazott jég-készítőkészlettel. Ez az egyedüli készítő, mely-
lyel abszolút tisztá, élvezhető és bacillusmentes

jég vagy fagylat gyorsan előállítható. E kész-
let csak is kőfőle méretben kapkó és pedig 3 kilós ké-
szlet és 20 kor. 5 kilós ké-
szlet és 60 kor. Prospektus
ingyen. 100 fős egyéb ameri-
kai állományosság. Compiegne
árjegyzék 40 fillér levélben gy.
ellenében. Szállítás csak is
utánvét mellett történik.

Amerikai
Arubur
Budapest, V. Nádor-utca 11.

BLUZOK. Egyedüli kizárólag

BLUZÁRHÁZ

Zoltán Dezső, Király-utca 30. sz.

Főhár ajtóval hatástól 1.50-1.60, sepről kemény sport cipő 1.20,
selyemből 4.00. Szalag és cipő készítmények ajtóval 1.00.
Gyűjtés selyem 1.00-1.20.

Saját műhely! Szabott árak!
Válassz csak utánvétel! Nyak, mellbél és a vállakozó
genő mörök. Meg nem felelő árakat visszavevő. Júnus
8-ától, augusztusig vasár- és ünnepponkon zárva.

Bütor

csak jó minőségű.

Hálószoba, kócska, szőnyeg-
díszítés, asztal, szék, íróasztal,
könyvtár, üres, íróasztal,
otomán, szalonberendezés, tük-
rök, úgy egyenként is, nagyon
olcsón, eladás nagyban és
hosszúban. Vidékre gondosan
csomagolva, biztosítva. Csak
VI. Tere-körút 40. szám.

Steinberger Mária

butoriparozónál.

Most jelent meg!

Zsedényi Aladár

A CSICSA.

(Bácskai históriák. III. kötet.)

Budapest, Athenaeum.

Ára 2 korona.

A sajtó felelősségétől mentesítve
egyik a legérdekesebb uton-
ságnak. Zsedényi Aladár a
Bácska krónikása az ő szűkebb
háziának érdekességét mut-
tatja be, mostani mesészerűsé-
szoklaton, eredeti modorban. A
balis találon édesgyöngy törté-
nének néprajzi szempontból is
igen becsesek az irodalomra,
a legyemesek szórakoztatnak,
de tanítanak is. Fiatalokat, öre-
ket egyaránt mulattatnak
Zsedényi históriái, melyeknek
pontja a Bácska specialitái:
a bor, a szerelmek és a kártya.

Ára 2 korona.

Legrendelhető az Athenaeum
székv-tára. Budapest VII.
Kerepesti-d. 4. sz. és minden
könyveskedésben.

Kitűnő találmány!

Szabadalmazott

FÉRFI-ING

melynek nyakbőrése önmagától szűkebbre vagy

döbhebbre szabható.

Kívánatra árjegyzékkel szolgatunk.

Cs. és kir. szab. fehérmű-készítők

Vértess és Sebestyén

Budapest, IV., Múzeum-körút 15. sz.

a kir. műgyemtemmel szemben.

Seffer Antal

ipartelepe és angol sportjátékok

gyári Pakdár

Budapest, Károly-utca.

boltszám 12

(közvetlen városi

áru)

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Lawn-Tennis

Előkészítés alatt:

A MAGAS CS. KIR. KERESKEDELMISZTERIUM TÁMOGATÁSA MELLETT MEGJELENIK EGY

TELJES • ÉS
MEGBIZHATÓ

CIMJEGYZÉKE

EGÉSZ AUSZTRIÁNAK.

„Osztrák Központi Katasztere“

az összes kereskedelmi, gyári és ipari üzemeknek, összeállítva az ipar- és kereskedelmi kamarák által vezetett ipari kataszterek hivatalos adatai alapján.

I. kötet Bécs

tartalmaz circa 105,000 üzemet, bolti ára kötvé 13 kor.

II. kötet Alsó-Ausztria

tartalmaz circa 66,000 üzemet, bolti ára kötvé 14-60 kor.

III. kötet Felső-Ausztria és Salzburg

tartalmaz circa 50,000 üzemet, bolti ára kötvé 11-80 kor.

IV. kötet Stájerország

tartalmaz circa 47,000 üzemet, bolti ára kötvé 10 kor.

V. kötet Karintia és Kraina

tartalmaz circa 33,000 üzemet, bolti ára kötvé 8 kor.

VI. kötet Tengerpart és Dalmácia

tartalmaz circa 28,000 üzemet, bolti ára kötvé 6-60 kor.

VII. kötet Tirol és Vorarlberg

tartalmaz circa 50,000 üzemet, bolti ára kötvé 12 kor.

VIII. kötet Csehország (2 rész)

tartalmaz circa 273,000 üzemet, bolti ára kötvé 32 kor.

IX. kötet Morvaország és Szilézia

tartalmaz circa 112,000 üzemet, bolti ára kötvé 25 kor.

X. kötet Gácsország és Bukovina

tartalmaz circa 120,000 üzemet, bolti ára kötvé 27 kor.

Teljes ár 160 korona.

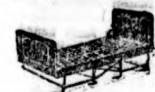
A teljes mű (10 kötet) előfizetői a bolti ár 25%-át kapják engedményül.

Kimerítő prospektusokat ad a

Verlag des Oesterreichischen Central-Kataster

Wien, IX., Hölzergasse 5.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
PAP... PAP... PAP...

1. sz. ábr. (thick)	2. sz. ábr. (thin)
1. sz. ábr. (thick) 8 db	1. sz. ábr. (thin) 8 db
1. sz. ábr. (thick) 10 db	1. sz. ábr. (thin) 10 db
1. sz. ábr. (thick) 12 db	1. sz. ábr. (thin) 12 db
1. sz. ábr. (thick) 14 db	1. sz. ábr. (thin) 14 db
1. sz. ábr. (thick) 16 db	1. sz. ábr. (thin) 16 db
1. sz. ábr. (thick) 18 db	1. sz. ábr. (thin) 18 db
1. sz. ábr. (thick) 20 db	1. sz. ábr. (thin) 20 db
1. sz. ábr. (thick) 22 db	1. sz. ábr. (thin) 22 db
1. sz. ábr. (thick) 24 db	1. sz. ábr. (thin) 24 db
1. sz. ábr. (thick) 26 db	1. sz. ábr. (thin) 26 db
1. sz. ábr. (thick) 28 db	1. sz. ábr. (thin) 28 db
1. sz. ábr. (thick) 30 db	1. sz. ábr. (thin) 30 db
1. sz. ábr. (thick) 32 db	1. sz. ábr. (thin) 32 db
1. sz. ábr. (thick) 34 db	1. sz. ábr. (thin) 34 db
1. sz. ábr. (thick) 36 db	1. sz. ábr. (thin) 36 db
1. sz. ábr. (thick) 38 db	1. sz. ábr. (thin) 38 db
1. sz. ábr. (thick) 40 db	1. sz. ábr. (thin) 40 db
1. sz. ábr. (thick) 42 db	1. sz. ábr. (thin) 42 db
1. sz. ábr. (thick) 44 db	1. sz. ábr. (thin) 44 db
1. sz. ábr. (thick) 46 db	1. sz. ábr. (thin) 46 db
1. sz. ábr. (thick) 48 db	1. sz. ábr. (thin) 48 db
1. sz. ábr. (thick) 50 db	1. sz. ábr. (thin) 50 db
1. sz. ábr. (thick) 52 db	1. sz. ábr. (thin) 52 db
1. sz. ábr. (thick) 54 db	1. sz. ábr. (thin) 54 db
1. sz. ábr. (thick) 56 db	1. sz. ábr. (thin) 56 db
1. sz. ábr. (thick) 58 db	1. sz. ábr. (thin) 58 db
1. sz. ábr. (thick) 60 db	1. sz. ábr. (thin) 60 db
1. sz. ábr. (thick) 62 db	1. sz. ábr. (thin) 62 db
1. sz. ábr. (thick) 64 db	1. sz. ábr. (thin) 64 db
1. sz. ábr. (thick) 66 db	1. sz. ábr. (thin) 66 db
1. sz. ábr. (thick) 68 db	1. sz. ábr. (thin) 68 db
1. sz. ábr. (thick) 70 db	1. sz. ábr. (thin) 70 db
1. sz. ábr. (thick) 72 db	1. sz. ábr. (thin) 72 db
1. sz. ábr. (thick) 74 db	1. sz. ábr. (thin) 74 db
1. sz. ábr. (thick) 76 db	1. sz. ábr. (thin) 76 db
1. sz. ábr. (thick) 78 db	1. sz. ábr. (thin) 78 db
1. sz. ábr. (thick) 80 db	1. sz. ábr. (thin) 80 db
1. sz. ábr. (thick) 82 db	1. sz. ábr. (thin) 82 db
1. sz. ábr. (thick) 84 db	1. sz. ábr. (thin) 84 db
1. sz. ábr. (thick) 86 db	1. sz. ábr. (thin) 86 db
1. sz. ábr. (thick) 88 db	1. sz. ábr. (thin) 88 db
1. sz. ábr. (thick) 90 db	1. sz. ábr. (thin) 90 db
1. sz. ábr. (thick) 92 db	1. sz. ábr. (thin) 92 db
1. sz. ábr. (thick) 94 db	1. sz. ábr. (thin) 94 db
1. sz. ábr. (thick) 96 db	1. sz. ábr. (thin) 96 db
1. sz. ábr. (thick) 98 db	1. sz. ábr. (thin) 98 db
1. sz. ábr. (thick) 100 db	1. sz. ábr. (thin) 100 db

1. sz. ábr. (thick)	2. sz. ábr. (thin)
1. sz. ábr. (thick) 8 db	1. sz. ábr. (thin) 8 db
1. sz. ábr. (thick) 10 db	1. sz. ábr. (thin) 10 db
1. sz. ábr. (thick) 12 db	1. sz. ábr. (thin) 12 db
1. sz. ábr. (thick) 14 db	1. sz. ábr. (thin) 14 db
1. sz. ábr. (thick) 16 db	1. sz. ábr. (thin) 16 db
1. sz. ábr. (thick) 18 db	1. sz. ábr. (thin) 18 db
1. sz. ábr. (thick) 20 db	1. sz. ábr. (thin) 20 db
1. sz. ábr. (thick) 22 db	1. sz. ábr. (thin) 22 db
1. sz. ábr. (thick) 24 db	1. sz. ábr. (thin) 24 db
1. sz. ábr. (thick) 26 db	1. sz. ábr. (thin) 26 db
1. sz. ábr. (thick) 28 db	1. sz. ábr. (thin) 28 db
1. sz. ábr. (thick) 30 db	1. sz. ábr. (thin) 30 db
1. sz. ábr. (thick) 32 db	1. sz. ábr. (thin) 32 db
1. sz. ábr. (thick) 34 db	1. sz. ábr. (thin) 34 db
1. sz. ábr. (thick) 36 db	1. sz. ábr. (thin) 36 db
1. sz. ábr. (thick) 38 db	1. sz. ábr. (thin) 38 db
1. sz. ábr. (thick) 40 db	1. sz. ábr. (thin) 40 db
1. sz. ábr. (thick) 42 db	1. sz. ábr. (thin) 42 db
1. sz. ábr. (thick) 44 db	1. sz. ábr. (thin) 44 db
1. sz. ábr. (thick) 46 db	1. sz. ábr. (thin) 46 db
1. sz. ábr. (thick) 48 db	1. sz. ábr. (thin) 48 db
1. sz. ábr. (thick) 50 db	1. sz. ábr. (thin) 50 db
1. sz. ábr. (thick) 52 db	1. sz. ábr. (thin) 52 db
1. sz. ábr. (thick) 54 db	1. sz. ábr. (thin) 54 db
1. sz. ábr. (thick) 56 db	1. sz. ábr. (thin) 56 db
1. sz. ábr. (thick) 58 db	1. sz. ábr. (thin) 58 db
1. sz. ábr. (thick) 60 db	1. sz. ábr. (thin) 60 db
1. sz. ábr. (thick) 62 db	1. sz. ábr. (thin) 62 db
1. sz. ábr. (thick) 64 db	1. sz. ábr. (thin) 64 db
1. sz. ábr. (thick) 66 db	1. sz. ábr. (thin) 66 db
1. sz. ábr. (thick) 68 db	1. sz. ábr. (thin) 68 db
1. sz. ábr. (thick) 70 db	1. sz. ábr. (thin) 70 db
1. sz. ábr. (thick) 72 db	1. sz. ábr. (thin) 72 db
1. sz. ábr. (thick) 74 db	1. sz. ábr. (thin) 74 db
1. sz. ábr. (thick) 76 db	1. sz. ábr. (thin) 76 db
1. sz. ábr. (thick) 78 db	1. sz. ábr. (thin) 78 db
1. sz. ábr. (thick) 80 db	1. sz. ábr. (thin) 80 db
1. sz. ábr. (thick) 82 db	1. sz. ábr. (thin) 82 db
1. sz. ábr. (thick) 84 db	1. sz. ábr. (thin) 84 db
1. sz. ábr. (thick) 86 db	1. sz. ábr. (thin) 86 db
1. sz. ábr. (thick) 88 db	1. sz. ábr. (thin) 88 db
1. sz. ábr. (thick) 90 db	1. sz. ábr. (thin) 90 db
1. sz. ábr. (thick) 92 db	1. sz. ábr. (thin) 92 db
1. sz. ábr. (thick) 94 db	1. sz. ábr. (thin) 94 db
1. sz. ábr. (thick) 96 db	1. sz. ábr. (thin) 96 db
1. sz. ábr. (thick) 98 db	1. sz. ábr. (thin) 98 db
1. sz. ábr. (thick) 100 db	1. sz. ábr. (thin) 100 db

GICHNER JÁNOS

paplan, matrás és kárpitosru gyáros, szőnyeg, függöny, tapaszok stb. nagy raktár.
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Árjegyzéket kívánságra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendeléseket pontosan eszékölve, nem késő árak kisérlettel, vagy a postán keresztül.

Jutalomkönyv.

Iskolásoknak, gondnokoknak és tanteremtőknek, figyelembe véve a záróvizsgálatok alkalmával kiosztandó jutalomkönyveket:
1. „HAZAI ÉS SZABADSÁGÉRT“, kuruc-labanc történetek, finom vell-papírosra, illusztrálva díszes arany-kötéssel 1 K. 20 fillér.
2. „A SZABADSÁG-HARC HŐSREGÉI“, finom vell-papírosra, illusztrálva, díszes kötésben 1 K. 20 fillér.
Ezen ifjúsági könyvek fenti árban csak nálam vagy a „Budapesti Napló“ kiadóhatalban rendelhetők, bolti árak jóval nagyobbak.
Barna Jónás
székesfőv. tanár.
Kerepesi-út 61.

Ritka alkalom maradék-vételre!

Pénteken, június 13-án
és pedig kizárólag csak ezen a napon
gyapju- és mosó-szövetekből
rendkívül olcsó árak mellett

nagy maradék-eladást

rendez
LESSNER GUSZTÁV
női divat-áruháza
Budapest, V., Bécsi-utca 8. sz.

Guzi-kenőcs

A világhírű Guzi-kenőcs jósága vevőkörémet anynyira megszeresporította, hogy kénytelen voltam cipőgyáramat nagyobbitani és így ezental

Főüzlet Kerepesi-ut 30.

Fiók üzlet Deák-tér 6. alatt van.
Mindenki, hogy meggyőződést szerezhesen világhírű kenőcsöm jóságáról, ki címét velem közli, 1 tégely Guzi-kenőcsöt és egy 100 oldalas képes árjegyzéket kap ingyen és bérmentve.
Minden vevőm 1 pár elegáns sámfát és egy tégely Guzi-kenőcsöt, mely 6 óra eleget kap ingyen.
Mértékek elegendő, ha harmincra egy papírra állva, a lábait körvonalát lerajzolja. Ha megfellelő a pénzt haladéktalanul visszaadom.
Postaköltség 30 kr.
Férfi, sima cipő, erős — 3.-
Női, szorog cipő — 3.-
Elegáns, gavalier, fűzős — 3.50
Divatos, barna, fűzős cipő — 3.50
Eleg. salonnak, fűzős cipő — 4.-
Gavalierbox-nak bőrt fűzős — 4.-
Tiszta, tükörbőrű sima cipő — 4.-
Női, szorog cipő — 3.-
Eleg. fekete, v. barna fűzős — 3.-
Salonnak, fűzős v. gombos — 3.50
Elegáns bőrbőrű, fűzős cipő — 3.50
Salonnak, csatos cipő — 2.50
Fekete v. barna félcipő — 2.50
Postai szétküldés az egész világra.

Agulár Ignác
Budapest, Kerepesi-ut 30.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonasorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legméltóbban ajánlható

D. KAJDACS, v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Electrotherapiai rendelő-intézete
IV. Kigó-utca 5. l. em. Klotild-paleta
(Atjáróház és lift használat).

A legelnyagoltabb hűgyszófoládokat, legenyosabb hűgyszófoládokat, bajkórak sebeket, gyphilit, az öntöröztetés utóhatjait
Elgyengült férfierőt
az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkelt és hatással bíróan sikerd

Electro-Massage vagy Psychrophor

Által, magömléseket, nőknél fénérőlyást befejezőkésés nélkül, a legméltóbb hűgyszófoládokat, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátrénebejokát gyógyítja a legújabb gyógy-módszer alapján és biztos, állandó sikerrel.
Rendel: délelőtti 9 óráig; este 7-8 óráig
Nőknél úgy mint férfiaknál külön be és kijárás
Külön várótermek.
Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltunk; esetleg gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

Egyedül valódi angol Balzsam Thierry A. gyógyszerésztől

Allein echter Balsam aus der Schatzkammer der A. Thierry in Pregrado bei Rohitsch-Sauerbrunn

Közegészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.
Az üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjegyjelölése alatt áll.
Ezen balzsam belsőleg és külsőleg használható. — 1. A tüdőnek és melnek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszünteti a katarhust és a köhögést, a fájdalmas köhögésnek elejét veszi, sőt még regibb betegségeket is gyógyít. 2. Kitűnő hatással van torokgyulladásnál, rekedtségben és a torok összes betegségeinél. 3. Alaposan kiirtja a hideglelést. 4. Megelőző gyorsan gyógyít gyomorgörögést, kólikát és szagátásokat. 5. Jótékony hasahatja és vértisztító, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és melancholiát és előmozdítja az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnő hatása van fogfájásnál, lyukas fogaknál, szájpénésznél, továbbá minden fog- és szájbetegségnél és megszünteti a felfogást, valamint a szájs- és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg csodás gyógyszer minden sebre, úgymint hópörénés, sipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrészek, ruh, kosz és kiütések, megszünteti továbbá a fofájást, zúgást, szagátást, közhérvényt, fülfájást stb. Tessenek mindig vigyázni a zöld apaca-védjegyre, mint fent látható! Hamisításoktól legjobb óvzer egyenesen a gyárból eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postállomására 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért hozatal, Bosznia és Hercegovinába 4 kr. 60 fillér. Kevesebb nem küldetük. Szétküldés csak az összeg előzetes utalványozása vagy lefizetése mellett.
Mikor ennek a biztos gyógyszernek a legregibb sebeknél is kiáltása van és majdnem mindig eikerülheti a fájdalmas operáció vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használattal; a gyermekgyógyászat mellbajainál, a tejelválasztás akadályainál, melkemenyedségnél, vörhenyénél, mindenféle régi bajnál, nyílt sebeknél lábokon és csontokon, sebeknél, sóscsusz, dagadt lábakkal, sőt csontszűk is: ütött, szurt, lőtt, vágott és roncsolt sebeknél; az idegentestek kiválasztásánál, mint üveg- és faszilánk, homok, darna, tövise stb.; mindenféle dagadt, keményes, karbunkulus, új képződmények valamint ráknál, kőrérmegregnél, kőrérmagagnatnál, hólyagnál, menőstől kisebbesedéstől lábakkal. Egett sebek minden nemű, fagyott testrészek, a betegnek fekvőstől eredt sebei, a nyakon támadt dagadatot, vérdagadatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb. stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállítólevéllel együtt 3 kor. 50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető. Mindenki óvok hamisítványok vételétől és kérem vizsgálni, hogy minden tőlelőn a cég: „Orangyal-gyógyszerár Thierry (Adolf) Limited Pregrado“ bevétele legyen.
E két gyógyszerre valószínűsíthetően szer, sohasem romlik el, ellenben minél regibb lesz, annál értékesebb és hatásosabb, és nem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatással a legálább az orvos megértéséig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy offéle sokszorosan ajánlt hasonló, de hasztalan szorokot használni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki, hanem maradjunk csak a mellett a két régi elismert, jó, olcsó, megbízható amellel teljesen ártatlan, világírni személn, melyeknek minden esáadnál találhatónak kellene lenni. A hol a font ismertett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni:
Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Orangyal-gyógyszerár. Pregrado Rohitsch-Sauerbrunn mellett.
Közp. raktár Budapest: Török J. gyógyszerész, Zágrábban: Mittobach J. gyógyszerész és Bécsben: Brady C. gyógyszerész.

